

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

**ТЕСТОВЕ ЗА ПОДГОТОВКА
НА КАНДИДАТ-СТУДЕНТИ
ОТ СПЕЦИАЛНОСТ
„УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИ ГРИЖИ”**

(ОКС „Бакалавър” и ОКС „Магистър” – два и три семестъра и
ОКС „Магистър” – три семестъра)

Проф. Румен Стефанов, дм
Доц. Мария Семерджиева, дм
Доц. Мария Стойкова, дм

Пловдив, 2014

Автори:

Проф. Румен Стефанов, дм
Доц. Мария Семерджиева, дм
Доц. Мария Стойкова, дм

Издател:

Медицински университет – Пловдив
гр. Пловдив – 4002, бул. „В. Априлов” 15А
www.meduniversity-plovdiv.bg

ISBN

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Примерни тестове за конкурсен изпит по Социална медицина и Здравен мениджмънт за ОКС „Бакалавър” по „Управление на Здравните грижи”	5
2. Примерни тестове за конкурсен изпит по Социална медицина и Здравен мениджмънт за ОКС „Магистър” по „Управление на здравните грижи” (два семестъра).....	49
3. Примерни тестове за конкурсен изпит по Социална медицина и Здравен мениджмънт за ОКС „Магистър” по „Управление на здравните грижи” (три семестъра).....	83

ПРИМЕРНИ ТЕСТОВЕ
за конкурсен изпит
по Социална медицина и Здравен мениджмънт
за ОКС „Бакалавър” по „Управление на Здравните грижи”

СОЦИАЛНАТА МЕДИЦИНА КАТО НАУКА

1. За родина на социалната медицина е призната:
- а) Великобритания
  - б) Германия
  - в) Русия
- б – 1 т.
2. Избройте имена на 3-ма учени, които не са българи, допринесли за развитието на социалната медицина:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- Й. П. Франк; Р. Вирхов; Ж. Герен; А. Гротян; Н. Семашко;
А. Нидермайер; Р. Занд; Ю. Лисицин; Мак Кюън
- 3 т.
3. Избройте имена на 3-ма български учени, допринесли за развитието на социалната медицина:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- А. Панев; Хр. Петков; К. Гаргов; Т. Захариев; Тр. Трендафилов
- 3 т.
4. Социалната медицина разглежда здравето на:
- а) Индивидуално ниво
  - б) Популационно ниво
- б – 1 т.
5. Предметът на социалната медицина е общественото здраве като сложен системен обект.
- а) Вярно
  - б) Погрешно
- а – 1 т.

6. Социалната медицина изучава следните аспекти на човешкото здраве:
- а) Влиянието на човека върху природата
  - б) Влиянието на социалните фактори върху здравето
  - в) Влиянието на здравето върху социалните фактори
  - г) Влиянието на природата върху човека
  - д) Социалния обект на здравеопазните дейности
  - е) Социалния субект на здравеопазните дейности
- Заб. Отбележете 4-те верни отговора.*

б, в, д, е – 4 т.

7. В структурата на социалната медицина се включват:
- а) Наука за общественото здраве
  - б) Гранични социомедицински дисциплини
  - в) Хуманитарни науки
  - г) Профилни социомедицински науки
  - д) Биосоциални науки
  - е) Обща социална медицина
- Заб. Отбележете 4-те верни отговора.*

а, б, г, е – 4 т.

8. По своята същност социалната медицина е:
- а) Интегративна наука
  - б) Наука за оцеляването
  - в) Наука за здравето

а – 1 т.

9. Интердисциплинарните връзки и взаимодействия на социалната медицина са посоките – акцепторни връзки; донорни връзки:

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

10. Избройте функциите на социалната медицина:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

интегративно-методологична; социално-етична;
здравно-управленска

– 3 т.

11. Обхвата на дейност на специалиста по здравни грижи се простира в следните сфери:

- а) Интерперсонална система
- б) Социална система
- в) Икономическа система
- г) Политическа система
- д) Персонална система

Заб. Посочете 3 верни отговора.

а, б, д – 3 т.

12. Обект на приложение на резултатите от социалномедицинските изследвания са:

- а) .....
- б) .....

медико-социалната помощ, организацията на здравеопазването – 2 т.

13. Социалната медицина е интегративна наука, осъществяваща връзката между естествените и обществени науки:

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

МЕТОДИ В СОЦИАЛНАТА МЕДИЦИНА

1. Избройте 3 от методите на социалната медицина:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

исторически; статистически; икономически; математическо моделиране; информатика; епидемиологичен – 3 т.

2. Със статистическия метод изучаваме здравните явления на:

- а) Индивидуално ниво
- б) Групово ниво
- в) Наиндивидуално ниво

в – 1 т.

3. Статистическите изследвания биват:
- а) Пълни, непълни, междинни
  - б) Изчерпателни и репрезентативни
  - в) Последователни и непоследователни

б – 1 т.

4. Социологичната информация изпълнява следните функции:
управленска; критично-аналитична; познавателна:

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

5. Източниците за набиране на социологическа информация са:

- а) Словесна информация, реално поведение, документи
- б) Словесна информация, поведение, безсловесна информация
- в) Словесна информация, реално поведение, постъпки

а – 1 т.

6. Методите за набиране на социологична информация са:

- а) Социологическа анкета и социологическо интервю
- б) Анализ на документи
- в) Предразполагане и съчувствие
- г) Метод на ролеви игри
- д) Социологическо наблюдение

Заб. Отбележете 3-те верни отговора.

а, б, д – 3 т.

7. Най-достъпен и най-широко използван социологичен метод е:

- а) Пощенска социологична анкета
- б) Социологично наблюдение
- в) Анонимна социологическа анкета

в – 1 т.

8. Избройте три от най-често срещаните видове въпросници:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

въпросник за попълване от изследваните лица (анкетна карта);
въпросник за интервю; въпросник за наблюдение;
въпросник за извличане на информация от документи – 3 т.

9. Въпросите, които съдържа един въпросник са:

- а) Отворени, полуотворени, затворени
- б) Открити, полуоткрити, закрити
- в) Прости, сложни, междинни

б – 1 т.

10. Избройте 3 типа въпроси според мястото им във въпросника:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

въвеждащи; филтриращи; основни;
идентификационни; контролни – 3 т.

11. Избройте 3 типа въпроси според формулировката им:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

обикновени; онагледени; въпроси-казуси; въпроси-диалози;
асоциативни – 3 т.

12. Избройте 3 от типовете епидемиология:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

дескриптивна; аналитична; математико-моделираща;
епидемиологичен експеримент – 3 т.

13. Кои видове риск се изчисляват с помощта на аналитичната епидемиология:

- а) Проспективен, абсолютен, популяционен
- б) Относителен, абсолютен, популяционен
- в) Проспективен, абсолютен, тенденционен

б – 1 т.

14. Двата големи вида проучвания в аналитичната епидемиология са:

- а) Ретроспективни и проспективни
- б) Кохортни и проспективни
- в) Лонгитудинални и ретроспективни

а – 1 т.

15. Техниката на описателната епидемиология традиционно изучава моделите на заболяванията чрез три основни измерения:

- по отношение на времето
- по отношение на мястото
- по отношение на лицата

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

СОЦИАЛНИ ФАКТОРИ НА ЗДРАВЕТО

1. Социално измерение на здравето означава хармония и интеграция в рамките на индивида, между индивида и другите членове на обществото.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Социални наричаме тези фактори на здравето, които са свързани с обществената същност на човека, с неговия ежедневен живот в производствената, битовата и обществената сфера.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

3. Най-общо социалните фактори могат да бъдат систематизирани в следните групи: личностни фактори; фактори, свързани пряко с производствената дейност; фактори, свързани със семейно-битовата среда; фактори, свързани с общественения бит и дейността на здравната служба.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

4. За практически цели социалните фактори на здравето се класифицират в следните групи:

- а) Социална микросреда, сфери на влияние, социална макросреда
- б) Социална микросреда, сфери на влияние, личностни фактори
- в) Социална микросреда, личностни фактори, социална макросреда

в – 1 т.

5. Социалната микросреда се формира от:

- а) Непосредственото обкръжение на индивида и ежедневните социални контакти
- б) От контактите с живата и нежива природа
- в) От служебните контакти

а – 1 т.

6. Най-важен елемент на социалната микросреда е:

- а) Професионално-трудова среда
- б) Семейството
- в) Приятелската среда

б – 1 т.

7. Избройте 3 от факторите на социалната макросреда:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

политически; икономически; културни; религиозни; етнически; – 3 т.

8. Механизмите на влияние на социалните фактори върху здравето според *D. Armstrong* са:

- а) Пряко влияние
- б) Индиректно влияние
- в) Опосредствено влияние
- г) Директно влияние
- д) Непряко влияние

Заб. Отбележете двата верни отговора.

б, г – 2 т.

9. Социалната микросреда е представена от:
- а) Професионално-трудова среда, семейство, приятелска среда
  - б) Професионално-трудова среда, семейство, роднини
  - в) Професионално-трудова среда, семейство, околна среда
- а – 1 т.

10. Избройте 3 фактора, с които е свързан начинът на живот:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- материално-битови условия; изповядвана религия; традиции;
трудова дейност; обществена дейност; социални контакти
- 3 т.

11. Посочете 3 рискови форми на поведение:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- нерационално хранене; тютюнопушене; употреба на алкохол и наркотици; злоупотреба с лекарствени средства; агресия; намалена физическа активност
- 3 т.

12. Избройте 3 от факторите за формиране на здравословен стил на живот:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- здравна информираност; мястото на здравето в ценностната система; степен на осъзнаване на потребностите от здраве; отношение на личността към собственото здраве и към здравето на другите; семейна, училищна, обществена среда, стимулираща здравословен начин на живот
- 3 т.

13. Избройте 3 от мотивите, които според Т. Трендафилов играят роля за здравословен начин на живот:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....

от здравно-рационално естество; от естетическо естество;
от морално естество; от социално-психическо естество;
от икономическо естество – 3 т.

14. Избройте 3 основни критерия за здравословен стил на живот:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравна активност; антирисково поведение; самопомощ и
взаимопомощ; психологическа нагласа за партньорство и обществена
ангажираност – 3 т.

15. Здравна активност е:

- а) Системен контрол на собственото здравно състояние
  - б) Усвояване на здравни знания
  - в) Усвояване на здравни умения
  - г) Осигуряване на организма на достатъчно сън
- Заб. Изберете верните отговори.*

а, б, в – 3 т.

СОЦИАЛНО-МЕДИЦИНСКИ ПОДХОД в медицинската практика

1. Практическото приложение на социално-медицинския подход означава съставяне на социална история на заболяването, чрез която се разкрива социалната етиология и патогенеза на дадено заболяване и се очертават подходите за социална терапия, рехабилитация и профилактика.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. От социологична гледна точка личността представлява специфична социологическа система с две основни страни:

- релационна същност
- субстанционална същност

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

3. При събиране на информация за съставяне на социална история на заболяването задължително изискване е времето за разговор да бъде:

- а) Достатъчно дълго
- б) Кратко
- в) Няма изисквания

а – 1 т.

4. При събиране на информация за съставяне на социална история на заболяването задължително изискване е обстановката, в която се провежда разговора, да бъде:

- а) Няма определени изисквания
- б) Уютна и удобна

б – 1 т.

4. При събиране на информация за съставяне на социална история на заболяването задължително изискване е изслушването по време на разговора да бъде:

- а) Пасивно, без проява на отношение
- б) Активно и съпричастно
- в) Няма изисквания

б – 1 т.

5. При събиране на информация за съставяне на социална история на заболяването е задължително изискване по време на разговора да се използват следните видове въпроси:

- а) Открити, разяснителни, подтикващи
- б) Открити, полуоткрити, закрити
- в) Няма определени изисквания

а – 1 т.

6. Невербалният контакт включва:

- а) Поведение
- б) Изказ
- в) Поза
- г) Задаване на въпроси
- д) Жестове
- е) Държание

ж) Поглед

Заб. Изберете 5-те верни отговора.

а, в, д, е, ж – 5 т.

7. Източници за събиране на данни при съставяне на социална история на заболяването са:

- а) Здравия или болния човек, близките му, документи
- б) Здравия или болния човек, близките му, масмедииите
- в) Здравия или болния човек, близките му, неговото поведение

а – 1 т.

8. Избройте 3 раздела, които влизат в социалната история на заболяването:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

характеристика на личността; семейно-битова среда;
професионално-трудова среда; обществено-битова среда;
роля на здравната служба в живота на интервюирания;
медико-социални изводи; медико-социални потребности;
план за медико-социални въздействия; медико-социална епикриза – 3 т.

9. Избройте 3 елемента на семейно-битовата среда:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

вид семейство; материал, бит, дейности в семейството;
личностни особености на др. членове на семейството;
семейни взаимоотношения – 3 т.

10. Избройте 3 елемента на професионално-трудова среда:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

професия, длъжност, месторабота, възнаграждение, професионален маршрут; характер, режим и условия на труд; социално-психологичен климат; стресогенни ситуации – 3 т.

11. Медико-социалните потребности са свързани с:

- а) Личността на индивида, семейно-битовата среда, обществено-битовата среда, природната среда
- б) Личността на индивида, семейно-битовата среда, професионално-трудова среда, обществено-битовата среда
- в) Личността на индивида, микросредата, професионално-трудова среда, обществено-битовата среда

б – 1 т.

ДЕМОГРАФИЯТА КАТО НАУКА

1. Посочете 3-те феномена, към които е насочено вниманието на демографията:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

промени в числеността на населението; разпределение на населението по територия; структура на населението по различни признаци – 3 т.

2. Посочете кои от изброените процеси са обект на особено внимание в демографията:

- а) икономическа стабилност
- б) плодовитост
- в) природни бедствия
- г) смъртност
- д) брачност
- е) миграция
- ж) социална мобилност

б, г, д, е, ж – 5 т.

3. За измерители на общественото здраве се използват статистически показатели.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

4. Посочете трите показатели, които характеризират общественото здраве:

- а) Здравно-демографски показатели
- б) Статистически показатели
- в) Показатели за съотношение
- г) Показатели за заболяемост
- д) Показатели за нагледност
- е) Показатели за физическо развитие

а, г, е – 3 т.

5. Демографията е наука за:

- а) Медицината
- б) Физиологичните процеси
- в) Населението

в – 1 т.

6. Избройте петте стадия на демографския цикъл:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

стационарно население при високо ниво на раждаемост и смъртност, ранен стадий на нарастване на населението, късен стадий на нарастване на населението, стационарно население при ниска раждаемост и смъртност, намаляване на населението

– 5 т.

7. Статиката на населението изучава:

- а) Структурата и вида на населението
- б) Заболеваемостта на населението
- в) Броя и състава на населението

в – 1 т.

8. Възрастовият тип население включва:

- а) Прогресивен, регресивен, стационарен
- б) Прогресивен, ретрограден, стационарен
- в) Възходящ, регресивен, стационарен

а – 1 т.

9. Динамиката на населението изучава:

- а) 5 вида движение на населението
- б) 3 вида движение на населението
- в) 2 вида движение на населението

в – 1 т.

10. Демографско застаряване:

А/ Демографското застаряване на населението води до:

Б/ Демографското застаряване има:

- а) Социално значение
- б) Намаляване на жените във фертилна възраст
- в) Намаляване на трудоспособното население
- г) Здравно-медицинско значение
- д) Икономическо значение
- е) Увеличаване на населението в пенсионна възраст

Заб. Посочете кое от изброеното в: а, б, в, г, д, е се отнася за А/ и кое се отнася за Б/.

А/ б, в, е – 3 т.

Б/ а, г, д – 3 т.

11. При прогресивен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

а – 1 т.

12. При регресивен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

б – 1 т.

13. При стационарен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

в – 1 т.

ДИНАМИКА НА НАСЕЛЕНИЕТО

1. Миграцията бива:
  - а) Външна и инициирана
  - б) Външна и вътрешна
  - в) Външна и случайна

б – 1 т.

2. Посочете 3 от основните демографски показатели за естествено движение на населението:
  - а) .....
  - б) .....
  - в) .....

раждаемост; смъртност; естествен прираст; детска смъртност;
обща детска смъртност

– 3 т.

3. Перинаталната детска смъртност включва:
  - а) Смърт на детето до 28 ден
  - б) Брой мъртвородени деца и умрели до 7 ден
  - в) Брой мъртвородени деца и умрели до 28 ден

б – 1 т.

4. Неонаталната детска смъртност включва:
  - а) Брой умрели деца до 28 ден
  - б) Брой мъртвородени и умрели до 7 ден
  - в) Брой мъртвородени и умрели до 28 ден

а – 1 т.

5. Ранната неонатална детска смъртност включва:
  - а) Брой умрели деца до 7 ден
  - б) Брой мъртвородени и умрели до 7 ден
  - в) Брой мъртвородени и умрели до 28 ден

а – 1 т.

6. Демографският статус на една страна се определя от показателите:
  - а) Раждаемост, смъртност, брачност
  - б) Раждаемост, смъртност, миграция
  - в) Раждаемост, смъртност, естествен прираст

б – 1 т.

7. Естественият прираст представлява разлика между:

- а) Заболеваемост и смъртност
- б) Плодовитост и смъртност
- в) Раждаемост и смъртност

в – 1 т.

8. Показателят детска смъртност се изчислява за деца до:

- а) 5 години
- б) 10 години
- в) 3 години
- д) 1 годинка
- е) 14 години

д – 1 т.

9. Показателят обща детска смъртност се изчислява за деца до:

- а) 5 години
- б) 10 години
- в) 3 години
- д) 1 година
- е) 14 години

е – 1 т.

10. В основата на демографския преход стоят застаряването, заболяемостта и репродуктивното поведение на населението.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

11. Бруто коефициент за възпроизводство – среден брой момичета, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период, ако повъзрастовата плодовитост не се промени.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

12. Нето коефициент за възпроизводство – среден брой момичета, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период, ако повъзрастовата плодовитост и смъртност в държавата се запазят такива, каквито са в момента, за който се изчислява показателя.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

13. Сумарна плодовитост – среден брой живи деца, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период (18-49 г.), ако повъзрастовата плодовитост се запази каквато е в момента на изчисляване на сумарната плодовитост.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

14. Посочете специфичните показатели за оценка на възпроизводството на населението:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Сумарна плодовитост; Бруто коефициент на възпроизводство;
Нето коефициент на възпроизводство – 3 т.

ЗАБОЛЕВАЕМОСТ

1. Понятието болестност включва:

- а) Съвкупността от новопоявилите се заболявания през годината
- б) Съвкупността от всички заболявания – нови и стари – към даден момент
- в) Съвкупността от всички регистрирани през годината заболявания – новопоявили се и съществуващи по-рано

в – 1 т.

2. Понятието моментна болестност включва:

- а) Съвкупността от новопоявилите се заболявания през годината

б) Съвкупността от всички заболявания – нови и стари – към даден момент

в) Съвкупността от всички регистрирани през годината заболявания – новопоявили се и съществуващи по-рано

б – 1 т.

3. Понятието заболяемост (свежа заболяемост) включва:

а) Съвкупността от новопоявилите се (новорегистрирани) заболявания през годината

б) Съвкупността от всички заболявания – нови и стари – към даден момент

в) Съвкупността от всички регистрирани през годината заболявания – новопоявили се и съществуващи по-рано

а – 1 т.

4. Подредете по важност групите заболявания в структурата на общата заболяемост: травми и отравяния; сърдечно-съдови заболявания; болести на кожата и подкожната тъкан; нервно-психични заболявания; болести на дихателната система

а) .....

б) .....

в) .....

г) .....

д) .....

болести на дихателната система; нервно-психични заболявания;
сърдечно-съдови заболявания; травми и отравяния;
болести на кожата и подкожната тъкан

а, б, в, г, д – по 1 т.

5. Подредете по важност групите заболявания в структурата по причини за смърт: неоплазми; болести на органите на кръвообръщението; болести на дихателната система; травми и отравяния

а) .....

б) .....

в) .....

г) .....

болести на органите на кръвообръщение; неоплазми;
травми и отравяния; болести на дихателната система

а, б, в, г – по 1 т.

6. Избройте методите за изучаване на заболяемостта:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

по обръщаемостта на пациента към здравните заведения;
моментна болестност, установена чрез профилакт. прегледи;
хоспитализирани болни; по причини на смъртта   а, б, в, г, д – по 1 т.

7. Заболеваемостта с временна нетрудоспособност е съществена част от общата заболяемост на лицата в пенсионна възраст и съставлява 60-80% от нея:

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

8. Заболеваемостта с временна нетрудоспособност има:

- а) Медицинско, социално, икономическо значение
- б) Медицинско, социално, юридическо значение
- в) Медицинско, личностно, икономическо значение

а – 1 т.

9. Избройте показателите за оценка на заболяемостта с временна нетрудоспособност:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

честота на случаите с временна нетрудоспособност;
честота на дните, загубени поради временна нетрудоспособност;
средна продължителност на 1 случай с временна нетрудоспособност
а, б, в – по 1 т.

10. Избройте показателите за оценка на заболяемостта с трайна нетрудоспособност:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

обща инвалидност; първична инвалидност;
относителен дял на инвалидизираните

а, б, в – по 1 т.

11. Избройте основните източници за изучаване на заболяемостта:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравните заведения с цялостната им документация;
индивидът и членовете на неговото семейство;
регистрите за умирация

а, б, в – по 1 т.

12. Методите за изучаване на заболяемостта се класифицират като:

А/ Активни методи

Б/ Пасивни методи

- а) Изучаване на заболяемостта по данни от обръщаемостта
- б) Информация от индивида и членовете на неговото семейство
- в) Профилактчни прегледи
- г) Изучаване на заболяемостта по данни от причини за умираията

*Заб. Посочете кое от изброеното в: а, б, в, г
се отнася за А/ и кое се отнася за Б/*

А/ б, в – 3 т.

Б/ а, г – 3 т.

13 Класификацията на болестите представлява система от рубрики, към които се причисляват нозологичните единици съгласно определени критерии.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

14. У нас МКБ-10 е въведена от 1 януари 2005 г.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

**ФИЗИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ
КАТО ПОКАЗАТЕЛ ЗА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ**

1. Показателите за физическо развитие се използват за измерване на:

- а) негативното здраве
- б) позитивното здраве

б – 1 т.

2. Понятието физическо развитие отразява съвкупността от:

- а) Морфологични, функционални, физически признаци
- б) Морфологични, функционални, психически признаци
- в) Медицински, функционални, психически признаци

б – 1 т.

3. При изучаването и оценката на физическото развитие се използват:

- а) Пет групи признаци
- б) Четири групи признаци
- в) Три групи признаци

в – 1 т.

4. Избройте признаците, които се използват при изучаване на физическото развитие:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

антропометрични; физиометрични; соматоскопични – 3 т.

5. Избройте 3 от антропометричните признаци:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

ръст; тегло; гръдна обиколка; размери на глава; крайници – 3 т.

6. Избройте 3 от соматоскопичните признаци:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

телосложение; развитие на мускулатурата; форма на гръдния кош и краката; развитие на половите органи у мъжа; вторични полови белези; настъпване на пубертета – 3 т.

7. Физиометричните признаци включват:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

витален капацитет; мускулна сила; реактивност и точност на двигателния акт – 3 т.

8. Акцелерацията е:

- а) Ускорено физическо развитие на организма и личността
- б) Ускорено психическо развитие
- в) Ускорено развитие на обществото

а – 1 т.

9. Избройте 3 от теориите за акцелерация:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

хелиогенна; алиментарна; радиовълнова; на конституционния подбор; на урбанизационната травма – 3 т.

10. Индексът на Брока се изчислява като: $\text{Теглото в кг} = \text{ръста в см} - 1$

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

СЕМЕЙСТВО И ЗДРАВЕ

1. Посочете кои са основните разновидности на семейството:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

пълно нуклеарно; непълно нуклеарно; сложно – 3 т.

2. Пълното нуклеарно семейство се състои от:
- а) Родители и неженените им деца
  - б) Брачни партньори без деца или с неженените деца е останал един родител или член от предходното поколение (баба, дядо)
  - в) Освен родители и децата им, семейството включва и други поколения (баба, дядо, прабаба, працядо) или други роднини (леля, вуйчо, чичо и др.)

а – 1 т.

3. Непълното нуклеарно семейство се състои от:
- а) Родители и неженените им деца
  - б) Брачни партньори без деца или с неженените деца е останал един родител или член от предходното поколение (баба, дядо)
  - в) Освен родители и децата им, семейството включва и други поколения (баба, дядо, прабаба, працядо) или други роднини (леля, вуйчо, чичо и др.)

б – 1 т.

4. Сложното семейство се състои от:
- а) Родители и неженените им деца
  - б) Брачни партньори без деца или с неженените деца е останал един родител или член от предходното поколение (баба, дядо)
  - в) Освен родители и децата им, семейството включва и други поколения (баба, дядо, прабаба, працядо) или други роднини (леля, вуйчо, чичо и др.)

в – 1 т.

5. Посочете от всички изброени кои са четирите основни функции на семейството:

- а) Раждане на деца
- б) Възпроизводство, възпитание и подготовка на човека за социален живот
- в) Производство на средства за живот и организация на тяхното потребление
- г) Любов и разбирателство в семейството
- д) Задоволяване на емоционални и сексуални потребности
- е) Подкрепа на членовете на семейството

ж) Отглеждане на децата

б, в, д, е – 4 т.

6. Семейството е важен фактор за формиране на поведението и миогледа на личността:

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

7. В семейството се изработва ценностната ориентация, която включва система от оценки за:

- а) Добро и лошо
- б) Скъпо и приемливо
- в) Приемливо и неприемливо
- г) Желано и нежелано
- д) Полезно и вредно
- е) Морално и неморално

Заб. Посочете четирите верни отговора.

а, в, д, е – 4 т.

8. Семейното здраве има:

- а) Два аспекта
- б) Пет аспекта
- в) Три аспекта

в – 1 т.

9. При разглеждане на семейното здраве от биологична гледна точка е вярно твърдението:

- а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството
- б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството
- в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

а – 1 т.

10. При разглеждане на семейното здраве от психологичната му страна е вярно твърдението:

- а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството
- б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството
- в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

б – 1 т.

11. При разглеждане на социалния аспект на семейното здраве е вярно твърдението:

- а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството
- б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството
- в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

в – 1 т.

12. Семейството влияе на здравето на своите членове:

- а) Директно и индиректно
- б) Цялостно и частично
- в) Адекватно и неадекватно

а – 1 т.

ДЯЛ СТАРИ ХОРА

1. Класификацията на СЗО за възрастовите групи е следната:

- а) Млада възраст до.....ГОДИНИ
- б) Средна възраст от.....до.....ГОДИНИ
- в) Напреднала възраст от.....до.....ГОДИНИ
- г) Старческа възраст от.....до.....ГОДИНИ
- д) Дълголетници .....

Отговор:

- а) Млада възраст до 44 години
- б) Средна възраст от 45 до 59 години

- в) Напреднала възраст   от 60 до 74 години
- г) Старческа възраст   от 75 до 89 години
- д) Дълголетници   90 години и повече

– 5 т.

2. За граница към т. нар. „трета възраст” се счита възрастта:

- а) На 40 годишните
- б) На 60 годишните
- в) На 65 годишните

б – 1 т.

3. Българското население:

- а) Застарява
- б) Подмладява се
- в) Стационарира се

а – 1 т.

4. Здравните проблеми на възрастните хора са обект на:

- а) Педиатрията
- б) Социалната медицина
- в) Гериатрията

в – 1 т.

5. Факторите, ограничаващи зависимостта на възрастните хора са:

- а) Фактори от социално и психологическо естество или свързани със заболяване
- б) Фактори от здравно и психологическо естество или свързани със заболяване
- в) Фактори от физическо и психологическо естество или свързани със заболяване

а – 1 т.

6. Избройте 3 от най-често срещаните класове хронични заболявания при възрастни хора:

- а) .....
- б) .....

в) .....

заболявания на сърдечно-съдовата система; заболявания на дихателната система; заболявания на нервната система и сетивните органи; заболявания на опорно-двигателния апарат – 3 т.

7. Основната цел на здравната помощ за старите хора е съхранение на добро ниво на физическо и психическо функциониране, позволяващо автономен и независим от чужда помощ живот за колкото е възможно по-дълго време.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

8. Избройте поне три целеви групи в работата на лекаря с лица над 65 г.

- а) .....
- б) .....
- в) .....

лица със запазена жизненост и трудоспособност, лица с хронични заболявания, лица с група инвалидност, самотно живеещи, терминално болни – 3 т.

9. Избройте поне три групи стари хора с повишен риск:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

възрастни над 80 г., възрастни с три и повече хронични заболявания, лица с ограничения на слуха и зрението, лица с много ниски доходи, лица без ефективна социална подкрепа – 3 т.

МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ДЕЦАТА

1. Най-рисковият период от живота на детето с най-висока смъртност е:

- а) 0-1 година
- б) 1-3 години
- в) 3-6 години

а – 1 т.

2. Основни причини за детска смъртност до 1 година са:

- а) Вродени малформации
- б) Родова асфиксия
- в) Отравяния
- г) Родови травми
- д) Неоплазми

а, б, г – 3 т.

3. Възрастта от 1 до 3 год. се характеризира с висока заболяемост от:

- а) Заболявания на дихателната система
- б) Травми
- в) Отравяния
- г) Инфекциозни болести
- д) Неоплазми

а, б, в, г – 4 т.

4. Възрастта от 6 до 9 год. се характеризира с висока заболяемост от:

- а) Зрителни аномалии
- б) Пневмонии
- в) Алергични заболявания
- г) Инфекциозни болести
- д) Гръбначни изкривявания

а, в, д – 3 т.

5. Юношеската възраст обхваща периода:

- а) 7-14 год.
- б) 10-14 год.
- в) 14-18 год

в – 1 т.

6. Избройте три типа здравни заведения, които реализират педиатрична помощ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

детски клиники, специализирани детски болници, педиатрични кабинети, детски ясли, домове „Майка и дете”

– 3 т.

7. Най-често децата в домове „Майка и дете” са:
- а) Деца от многодетни семейства
  - б) Сирачета
  - в) Деца на самотни майки

в – 1 т.

8. Кои са основните опасности за здравето на юношите (14-18 г.):
- а) Ранно започване на полов живот
  - б) Тревожни и депресивни състояния
  - в) Изкривяване на гръбнака
  - г) Употреба на алкохол и наркотици

а, б, г – 3 т.

МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ЖЕНИТЕ

1. Семейно планиране е правото на решение за:
- а) Броя деца в семейството
  - б) Интервали между ражданията
  - в) Броя деца и интервалите между ражданията

в – 1 т.

2. Едно семейство е бездетно, когато:
- а) Две години след брак, при нормален полов живот не е настъпила бременност
  - б) Три години след брак, при нормален полов живот не е настъпила бременност
  - в) Нито едно от твърденията по-горе

а – 1 т.

3. Бременността във възрастта под 20 години:
- а) Не представлява заплаха за здравето плода
  - б) Увеличава вероятността за раждане на недоносени деца
  - в) Намалява риска от усложнения за жената

б – 1 т.

4. Избройте три мерки за борба с насилието по отношение на жените:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....

горещи телефонни линии, кризисни центрове, превантивни кампании, специализирани правни услуги, забрана на детската проституция, борба с трафика на жени – 3 т.

5. Акушеро-гинекологичната служба осигурява с медицинско обслужване:
- а) Жените от всички възрасти
  - б) Жените във фертилна възраст
  - в) Новородените

а, б – 2 т.

6. Избройте три типа здравни заведения, които реализират акушеро-гинекологичната помощ:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....

АГ клиники, специализирани АГ болници, АГ отделения към общински болници, АГ в ДКЦ, частно практикуващи АГ специалисти – 3 т.

7. Избройте 5 звена (сектори) в акушеро-гинекологично отделение:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
  - г) .....
  - д) .....

приемен сектор, сектор за физиологична бременност, сектор за септични случаи, сектор за гинекологично болни жени, сектор за новородени, сектор за недоносени, генетична консултация, женска консултация – 5 т.

СИСТЕМИ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

1. Здравеопазване е:

- а) Система от медицински и немедицински дейности за възстановяване, опазване и укрепване здравето на населението
- б) Система от институции и персонал, специално предназначени за възстановяване, опазване и укрепване здравето на населението.
- в) Система от медицински дейности за опазване и лечение здравето на населението

а – 1 т.

2. Здравна служба е:

- а) Система от медицински и немедицински дейности за възстановяване, опазване и укрепване здравето на населението
- б) Система от институции и персонал, специално предназначени за възстановяване, опазване и укрепване здравето на населението.
- в) Система от медицински дейности за опазване и лечение здравето на населението

б – 1 т.

3. Избройте три основни функции на здравната служба:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

профилактика и промоция на здравето, диагностика, лечение, рехабилитация, експертиза на трудоспособността, квалификация на персонала

– 3 т.

4. Избройте четирите типа здравно обслужване според D. Armstrong:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

самопомощ (здравно самообслужване);
общинно обслужване (домашно обслужване);
групи за взаимопомощ; професионално здравно обслужване

– 4 т.

5. Посочете трите разновидности на професионално здравно обслужване според D. Armstrong:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

първично и вторично (специализирано); частно и обществено;
индивидуално и екипно – 3 т.

6. Посочете трите основни типа здравеопазни системи според източника на финансиране на здравеопазването:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

държавно-бюджетно здравеопазване; здравно-осигурителна система;
здравеопазване с преобладаващ частен сектор – 3 т.

7. Държавно-обществено здравеопазване има в:

- а) Великобритания
- б) Германия
- в) Франция
- г) Швеция
- д) Италия

а, г – 2 т.

8. Здравно-осигурителна система на здравеопазване има в:

- а) Великобритания
- б) Германия
- в) Италия
- г) Канада
- д) САЩ

б, в – 2 т.

9. Здравеопазване с преобладаващ частен сектор има в:

- а) Великобритания
- б) Германия
- в) Италия
- г) Канада

д) САЩ

д – 1 т.

10. Съвременните системи на здравеопазване се основават на принципите на:

- а) Консерватизъм и централизация
- б) Либерализъм и централизация
- в) Либерализъм, децентрализация и рационализация

в – 1 т.

ПЪРВИЧНО ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Първичното здравно обслужване е интегрирана система за основна здравна помощ, която е:

- а) Основана на научно достоверни и социално приемливи методи
- б) Достъпна основно за пациенти с хронични заболявания
- в) Насочена към най-честите заболявания на населението
- г) Икономически ефективна
- д) Универсално достъпна

а, в, г, д – 4 т.

2. Първичната здравна помощ се осигурява в:

- а) Болници за активно лечение
- б) Амбулатории и здравни центрове
- в) Болници за долекуване и продължително лечение

б – 1 т.

3. Трите измерения на интегративната роля на първичното здравно обслужване са:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

функционална интеграция, организационна интеграция,
образователна интеграция

– 3 т.

4. Интегрираща фигура в системата на първичното здравно обслужване е:

- а) Лекар по вътрешни болести

- б) Лекар по детски болести
- в) Лекар по обща медицина

в – 1 т.

5. Избройте амбулаториите за специализирана медицинска помощ съгласно Закона за лечебните заведения:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

индивидуална практика за специализирана медицинска помощ;
групова практика за специализирана медицинска помощ; медицински център, стоматологичен (дентален) център, медико-стоматологичен (дентален) център; диагностично-консултативен център – 4 т.

6. Избройте шест вида дейности, осъществявани в амбулаториите за първична или специализирана извънболнична помощ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....
- е) .....

извършват диагностика, лечение, рехабилитация и наблюдение на болни, консултации, профилактика; предписват изследвания, манипулации, домашни грижи, лекарства; експертиза на временна нетрудоспособност; медицинска помощ при бременност и майчинство; грижи за физическо и психическо развитие на лица до 18 г.; здравна промоция и профилактика; издават документи; насочват за болнична помощ – 6 т.

7. Посочете 4 от елементите за осигуряване на качеството на медицинското обслужване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

достъпност; равнопоставеност; достатъчност; социална приемливост;
своевременност; ефективност; ефикасност – 4 т.

8. Пациентът има право на избор на личен лекар и лечебно заведение:

- а) На територията на цялата страна
- б) На територията на областта по местоживеене
- в) На територията на града по местоживеене

а – 1 т.

БОЛНИЧНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Посочете 6 вида дейности, които може да бъдат извършвани в болниците:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....
- е) .....

диагностика и лечение; родилна помощ; рехабилитация; диагностика и консултации; трансплантации; медико-козметични услуги; клинични изпитвания; учебна и научна дейност – 6 т.

2. Законът за лечебните заведения не гарантира равнопоставеност на лечебните заведения с държавна, общинска или частна собственост.

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

3. Многопрофилните болници имат разкрити и функциониращи:

- а) Най-малко 2 отделения или клиники по основните медицински специалности
- б) Най-малко 3 отделения или клиники по основните медицински специалности
- в) Най-малко 4 отделения или клиники по основните медицински специалности

в – 1 т.

4. Болниците за активно лечение са предназначени за:
- а) Лечение на лица с остри заболявания, травми, изострени хронични болести, състояния изискващи оперативно лечение, родилна помощ и медико-козметични услуги
  - б) Лечение на лица с хронични заболявания, нуждаещи се от продължителни здравни грижи за възстановяване и поддържане на задоволително соматично и психично здраве
  - в) Лечение на лица, нуждаещи се от физикална терапия, моторна и психична рехабилитация, балнео, климатотерапия и таласолечение

а – 1 т.

5. Посочете видовете болници според функциите и срока на лечение:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

болници за активно лечение; болници за долекуване и продължително лечение; болници за рехабилитация; болници за долекуване, продължително лечение и рехабилитация

– 4 т.

6. Посочете видовете болници по териториален обхват на обслужваното население:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

районни (общински) болници; областни болници; междуобластни болници; национални болници

– 4 т.

7. Избройте три количествени показателя за оценка на болничното обслужване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Отговор: използваемост на легла; оборот на легло; система на хоспитализация (планови, спешни); средно време на престой на легло; маршрут на болния

– 3 т.

8. Образователно-квалификационната степен на главната медицинска сестра (акушерка, рехабилитатор) трябва да е:

- а) Бакалавър по здравни грижи
- б) Магистър по здравни грижи
- в) Магистър по обществено здраве и здравен мениджмънт

а – 1 т.

9. Функциите на главната медицинска сестра (акушерка, рехабилитатор) включват:

- а) Организира, координира и отговаря за качеството на медицинските дейности
- б) Свиква съвета по здравни грижи
- в) Диагностика, лечение, рехабилитация и наблюдение на болни

б – 1 т.

СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

1. Спешната медицинска помощ е част от:

- а) Болничната медицинска помощ
- б) Диспансерната медицинска помощ
- в) Извънболничната медицинска помощ

в – 1 т.

2. Спешната медицинска помощ е насочена към:

- а) Възстановяване на остро настъпили животозастрашаващи нарушения
- б) Поддържане виталните функции на организма
- в) Всичко изброено

в – 1 т.

3. Спешната медицинска помощ не участва в оказване на спешна помощ при стихийни бедствия, аварии и катастрофи:

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

4. Спешната медицинска помощ взема кръвни проби за алкохол и упойващи вещества:

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

5. Спешната медицинска помощ осъществява трудово-лекарска експертиза:

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

6. Спешната медицинска помощ осигурява спешна хоспитализация на нуждаещите се:

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

7. Спешната медицинска помощ не осъществява експресна диагностика:

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

8. Спешната медицинска помощ не осъществява специализирана транспортна дейност:

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

9. Спешната медицинска помощ информира и дава медицински съвети на населението по телефона:

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

10. Центровете за спешна медицинска помощ са на пряко подчинение на:

- а) Общинските болници

- б) Министерство на здравеопазването
- в) Регионалните здравни инспекции

б – 1 т.

ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

1. Здравната политика е:

- а) Официално възприетата в дадена страна дългосрочна линия на развитие на националната здравеопазна система
- б) Организационни действия и управляващи подходи, използвани за достигане на по-добри здравни грижи за пациентите
- в) Официално възприетата в дадена страна краткосрочна линия на развитие на националната здравеопазна система

а – 1 т.

2. Главен критерий за определяне на приоритетите на здравната политика е:

- а) Достатъчни финансови ресурси
- б) Налична инфраструктура и обезпеченост с медицински специалисти
- в) Здравните потребности на населението

в – 1 т.

3. Основните подходи при определяне на приоритетите в здравеопазването са:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

епидемиологичен подход; рисков подход; възрастов подход;
социална значимост

– 4 т.

4. Избройте 4 генерални приоритета на здравната политика в международен мащаб:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

акцент на първичните здравни грижи; промоция на здравето;
повишаване ефективността в здравеопазването; пазарни принципи и
механизми в здравеопазването; качество на здравното обслужване;
регионализация и децентрализация; здравен мениджмънт – 4 т.

5. Има по-висока социална ефективност на здравеопазването там, където се изразходват повече ресурси за болнична помощ.

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

6. Препоръчително е внедряването на абсолютно свободен пазар и конкуренция в здравеопазването

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

7. Препоръчително е внедряването на регулиран пазар с елементи на плановост в здравеопазването

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

8. Основна териториална единица е регионалната здравеопазна система, която удовлетворява здравните потребности в даден регион

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ В БЪЛГАРИЯ

1. Законът за здравното осигуряване в България регламентира:

- а). Задължително участие на всички граждани в страната
- б) Доброволно участие на всички граждани в страната
- в) Задължително участие само на определени групи от населението

а – 1 т.

2. Национална здравно-осигурителна каса (НЗОК) използва събраните финансови ресурси за:

- а) Заплащане на спешната медицинска помощ
- б) Закупуване на здравни услуги на осигурените лица
- в) Инвестиране в изграждане на нови лечебни заведения

б – 1 т.

3. НЗОК заплаща оказване на следните видове медицинска помощ:

1. Профилактика	а. ДА	б. НЕ
2. Извънболнична помощ	а. ДА	б. НЕ
3. Болнична помощ	а. ДА	б. НЕ
4. Спешна медицинска помощ	а. ДА	б. НЕ
5. Рехабилитация	а. ДА	б. НЕ
6. Хемодиализа	а. ДА	б. НЕ

1а; 2а; 3а; 4б; 5а; 6б – 6 т.

4. Националният рамков договор се подписва между:

- а). НЗОК и Министерство на здравеопазването (МЗ)
- б). НЗОК и Български лекарски съюз (БЛС)
- в) НЗОК, Български лекарски съюз и Съюза на стоматолозите в България (ССБ)

в – 1 т.

5. Предмет на Националния рамков договор са правата и задълженията на:

- а) НЗОК, БЛС и ССБ
- б) НЗОК и МЗ
- в) Изпълнителите на извънболнична помощ
- г) Здравно осигурените лица
- д) НЗОК и министерски съвет

а, в, г – 3 т.

6. Националният рамков договор е основно средство за регулиране на отношенията между:

- а) НЗОК и Български лекарски съюз (БЛС)
- б) НЗОК и изпълнителите на здравни услуги
- в) НЗОК и пациентите

б – 1 т.

7. Законът за здравното осигуряване не допуска възможност за допълнително доброволно осигуряване

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

8. Осигуряването на лицата, неучастващи в набирането на осигурителни вноски се поема от:

- а) Държавата
- б) Общинските бюджети
- в) Частни здравно-осигурителни фондове
- г) Български червен кръст

а, б – 2 т.

ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ

1. Мениджмънтът е целенасочено въздействие на субекта върху субекта.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Здравният Мениджмънт е функционален раздел на социалната медицина

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

3. Избройте пет обществени науки, с които здравния мениджмънт е в тясно взаимодействие:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

социология; психология; информатика; право; икономика – 5 т.

4. Избройте трите нива на управление:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....

висш; координиращ, оперативен – 3 т.

5. Коя от посочените институции е представител на координиращия мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

б – 1 т.

6. Коя от посочените институции е представител на висшия мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

а – 1 т.

7. Коя от посочените институции е представител на оперативния мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

в – 1 т.

8. Избройте три от специфичните трудности на управленската дейност в здравеопазването:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравеопазването е система от смесен тип; липсва възможност за предсказване на резултатите; трудности в количествената оценка на ефекта; има много случайни фактори – 3 т.

9. Допълнете основните функции в процеса на мениджмънт:

- а) Определяне на цели

- б). Приемане на решения
  - в) Планиране
  - г) .....
  - д) .....
  - е) .....
- организиране; контрол; оценка – 3 т.

10. Избройте типовете управленски решения според нивото, на което се вземат:

- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- Стратегически; административни; оперативни – 3 т.

11. Избройте основните елементи в структурата на управленското решение:

- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- цел; пътища и начини; необходими ресурси – 3 т.

12. Организирането е обобщаваща функция, включваща в себе си функциите планиране, координиране и пряко ръководство на персонала.

- а) Вярно
  - б) Погрешно
- а – 1 т.

13. С коя функция завършва управленския цикъл:

- а) Координиране
  - б) Оценка
  - в) Организиране
- б – 1 т.

ПРИМЕРНИ ТЕСТОВЕ
за конкурсен изпит
по Социална медицина и Здравен мениджмънт
за ОКС „Магистър” по „Управление на здравните грижи”
(два семестъра)

ДЕМОГРАФСКИ ИЗМЕРИТЕЛИ НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ

1. „Медицинската демография изучава демографските процеси и явления, които имат отношение към здравето на индивида.”

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

2. Кои са двата раздела на демографията:

- а) .....
- б) .....

статика; динамика

– 2 т.

3. Статиката на населението включва данни за:

- а) Броя
- б) Структурата
- в) Миграцията
- г) Смъртността

а, б – 2 т.

4. Кои са двата вида движения на населението според демографията:

- а) .....
- б) .....

механично; естествено

– 2 т.

5. Регресивният тип възрастова структура имат страни и региони с трайна тенденция към ниска раждаемост и смъртност при ниска средна продължителност на предстоящия живот:

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

6. Какъв тип възрастова структура има при средна или ниска раждаемост и смъртност при по-висока средна продължителност на предстоящия живот:

- а) Прогресивен
- б) Регресионен
- в) Стационарен

в – 1 т.

7. Кога имаме ниска раждаемост, според тристепенната скала за оценка на раждаемостта:

- а) Под 10‰
- б) Под 15‰
- в) Под 8‰

б – 1 т.

8. В кой стадии от демографския цикъл се намира България:

- а) Стационарен стадии при висока раждаемост и смъртност
- б) Стационарен стадии при ниска раждаемост и смъртност
- в) Намаляване на населението
- г) Късен стадии на нарастване
- д) Ранен стадии на нарастване

в – 1 т.

9. Какъв вид фактори на здравето се явява махаловидната миграция:

- а) Негативен
- б) Позитивен
- в) Не оказва влияние

а – 1 т.

10. Ранжирайте основните причини за умирация в България:

- а) Новообразования
- б) Травми и отравяния
- в) Сърдечно съдови заболявания
- г) Заболявания на дихателната система

в, а, б, г – 4 т.

11. Каква е средната продължителност на живот в България:

а) 73 г.

б) 75 г.

в) 70 г.

а – 1 т.

12. От коя година естествения прираст на България е отрицателен:

а) 1990 г.

б) 1980 г.

в) 1999 г.

а – 1 т.

13. Кой от двата пола има по-висока средна продължителност на живот

а) Мъже

б) Жени

б – 1 т.

14. Избройте три причини за демографската криза в България:

а) .....

б) .....

в) .....

намалена раждаемост; застаряване на население;

миграция на млади хора

– 3 т.

15. Избройте водещите причини за умирање на децата до една годишна възраст в България:

а) .....

б) .....

в) .....

Състояния, свързани с перинаталния период;

Болести на дихателната система; Вродени аномалии

–3 т.

ЗАБОЛЕВАЕМОСТТА КАТО ИЗМЕРИТЕЛ НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ

1. Съвкупността от нововъзникналите заболявания през годината се нарича:

- а) Болестност
- б) Моментна болестност
- в) Свежа заболеваемост

в – 1 т.

2. „Айсбергът на заболеваемостта” отразява:

- а) Скритата заболеваемост
- б) Повишаването на заболеваемостта
- в) Върха на заболеваемостта

а – 1 т.

3. „Айсбергът на заболеваемостта” се дължи на:

- а) Повишаване на заболеваемостта
- б) Намаляване на хоспитализираните болни
- в). Неправилно диагностициране
- г) Самолечение

г – 1 т.

4. Кои са двата метода за изучаване на заболеваемостта

- а) Активен
- б) Реактивен
- в) Пасивен

а, в – 2 т.

5. Активните методи за изучаване на заболеваемостта, са методи, чрез които здравните работници издирват активно заболяванията сред населението

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

6. Кои от изброените методи се отнасят към пасивния метод за изучаване на заболяемостта

- а) По данни от обращаемостта
- б) По данни от профилактичните прегледи
- в) По причини на умираанията
- г) По документи

а, в – 2 т.

7. Ранжирайте заболяванията, формиращи структурата на болестността по причини:

- а) Болести на дихателната система
- б) Болести на органи на кръвообръщение
- в) Травми и отравяния
- г) Болести на нервната система
- д) Болести на кожата и подкожието

а, г, б, в, д – 5 т.

ПЪРВИЧНО ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. На коя конференция на СЗО е приета стратегията за първично здравно обслужване на населението: .....

Алма ата 1978 г. – 1 т.

2. Избройте пет необходими умения за работа със семейството на семейния лекар:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

клинични; организационни; социални; психологически;
комуникационни – 5 т.

3. Вярно ли е твърдението: „ПЗП изисква и насърчава максимално участие на общността и индивида в планирането, организирането и контрола на ПЗП”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

4. ПЗП се характеризира с:
- а) общ характер на помощта
  - б) свободен достъп до услугите
  - в) непосредствена близост до населението
  - г) .....
  - д) .....
- ориентирана към индивида и неговата жизнена среда;
амбулаторен характер – 2 т.
5. Избройте основните четири дейности в рамките на ПЗП:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
  - г) .....
- медицинско лечение, социални дейности, сестрински грижи;
други грижи – 4 т.
6. Здравноосигуреното лице може да смени избрания лекар след изтичането на:
- а) 1 година
  - б) 6 месеца
  - в) по всяко време може да го смени
- б – 1 т.
7. Кои са трите основни пакета по здравни приоритети, които трябва да изпълнява ОПЛ:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- майчино; детско здравеопазване; здравеопазване на лица над 65 г. – 3 т.
8. Допълни основните елементи на месечния график на ОПЛ:
- а) часове за амбулаторен прием
  - б) часове за домашни посещения
  - в) .....
  - г) .....

Часове за промоция и профилактика; часове за посещения
в домове за медико-социални грижи и хосписи – 2 т.

9. Допълни основните специализирани програми, изпълнявани от ОПЛ:

а) сърдечно-съдови заболявания

б) онкологични заболявания

в) белодробни заболявания

г) .....

д) .....

ендокринни заболявания; психични заболявания – 2 т.

БОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

1. Кой са трите типа болници според закона за лечебните заведения от 1999 г.:

а) Болници за активно лечение

б) Болници за долекуване и продължително лечение

в) Болници за диагностика

г) Болници за рехабилитация

а, б, г – 3 т.

2. Допълнете основните функции на болницата:

а) Диагностика

б) Лечение

в) Промоция и профилактика

г) Рехабилитация

д) .....

е) .....

ж) .....

социална; изследователска; обучение – 3 т.

3. Избройте основните индикатори за хоспитализация

а) .....

б) .....

в) .....

медицински; социални; медико-социални – 3 т.

4. Вярно ли е твърдението: „Болничният леталитет показва колко процента от лекуваните в стационара болни са починали през годината”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

5. Избройте трите типа болници според териториалния им обхват:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

национални; регионални; общински

– 3 т.

6. Кои са трите основни тенденции в болничната дейност

- а) Повишаване относителния дял на планови хоспитализации
- б) Намаляване хоспитализациите по социални индикации
- в) Намаляване на оперираните по спешност
- г) Своевременност и качество на стационарната помощ

а, б, г – 3 т.

7. Кои са основните функционално обособени структурни блокове на болницата:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

консултативно-диагностичен блок; стационарен;
болнична аптека; административно-стопански блок

– 4 т.

8. Избройте трите количествени показатели за оценка на дейността на стационара:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

средногодишна използваемост на леглата; среден престой на болните;
оборот на леглата

– 3 т.

9. Промотивната функция на болницата включва дейности за:

.....

обучение на пациента и неговите близки за режима и поведението му
– 1 т.

ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ

1. Мениджмънтът е целенасочено въздействие на субекта върху субекта.
а) Вярно
б) Погрешно
а – 1 т.
2. Мениджмънтът е дейност за преминаване на системата от състояние на определеност, регулираност в състояние на неопределеност, ентропия.
а) Вярно
б) Погрешно
б – 1 т.
3. Здравният Мениджмънт е функционален раздел на социалната медицина.
а) Вярно
б) Погрешно
а – 1 т.
4. Избройте пет обществени науки, с които здравния мениджмънт е в тясно взаимодействие:
а) .....
б) .....
в) .....
г) .....
д) .....
социология; психология; информатика; право; икономика – 5 т.
5. Кой от следните твърдения са отличителни особености на професионалната квалификация на здравния мениджър:
а) Отговорен е за управлението и използването на ресурсите
б) Притежава управленски компетенции
в) Здравният мениджър има задължително икономическо образование
г) Определя визията на организацията
а, б, г – 3 т.

6. Посочете кои са основните черти на стила на мислене в здравния мениджмънт:

- а) Системност
- б) Административна насоченост
- в) Интегративност
- г) Иновативност

а, в, г – 3 т.

7. Съществува разлика между понятията „здравна администрация” и „здравен мениджмънт”.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

8. Стратегическият мениджмънт е насочен към:

- а) Оценка на риска
- б) Оценка на резултатите
- в) Оценка на неопределеността

а, в – 2 т.

9. Стратегическият мениджмънт определя средносрочните цели на организацията чрез всеобхватни анализи на ситуацията.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

10. Избройте трите нива на управление:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

висш; координиращ, оперативен

– 3 т.

11. Коя от посочените институции е представител на координиращия мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

б – 1 т.

12. Коя от посочените институции е представител на висшия мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

а – 1 т.

13. Коя от посочените институции е представител на оперативния мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

в – 1 т.

14. Избройте три от специфичните трудности на управленската дейност в здравеопазването:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравеопазването е система от смесен тип;
липсва възможност за предсказване на резултатите; трудности в
количествената оценка на ефекта; има много случайни фактори – 3 т.

15. Основните принципи на стратегическия стил на мислене са:

- а) Приоритетност
- б) Прогностичност
- в) Плуралистичност
- г) Периодичност

а, б, в – 3 т.

16. Кои са двете главни разлики между нивата на управление:

- а) Обхват и отговорности на власт
- б) Стил на управление
- в) Степен на необходими типове умения

а, в – 2 т.

17. Допълнете типовете умения, необходими на мениджъра:

- а) Концепционни

- б) Комуникационни
- в) .....
- г) .....

технически; съставяне на екип – 2 т.

18. Подредете необходимите типове умения на ниво висш мениджмънт:

- а) Концепционни
- б) Комуникационни
- в) Технически
- г) Съставяне на екип

а, б, г, в – 4 т.

19. Подредете необходимите типове умения на ниво координиращ мениджмънт:

- а) Концепционни
- б) Комуникационни
- в) Технически
- г) Съставяне на екип

б, а, г, в – 4 т.

20. Подредете необходимите типове умения на ниво оперативен мениджмънт:

- а) Концепционни
- б) Комуникационни
- в) Технически
- г) Съставяне на екип

в, б, г, а – 4 т.

21. Допълнете основните функции в процеса на мениджмънт:

- а) Определяне на цели
- б) Приемане на решения
- в) Планиране
- г) .....
- д) .....
- е) .....

организиране; контрол; оценка – 3 т.

22. Допълнете основните типове цели:

а) Общи – частни

б) С висок приоритет – нисък

в) .....

г) .....

терминални-инструментални; краткосрочни – дългосрочни – 2 т.

23. „Намаляване на детската смъртност” е обща, терминална, с висок приоритет и дългосрочна цел на здравеопазването. Формулирайте по отношението на тази цел три частни и краткосрочни цели.

а) .....

б) .....

в) .....

подобряване на акушеро-гинекологичната помощ;

повишаване квалификацията на лекарите педиатри;

подобряване дейността на личните лекари

– 3 т.

24. Избройте поне четири от основните характеристики на целите:

а) .....

б) .....

в) .....

г) .....

адекватни, конкретни, реалистични, мотивиращи,

многовариантни, приоритетно ранжирани

– 4 т.

25. Определените цели се трансформират в:

а) Стратегия на организацията

б) План за развитие

а – 1 т.

26. Декомпозирането на целта на цели от по-нисък ранг, които от своя страна се разбиват на подцели се обозначава в литературата с понятието:

а) Детайлизиране на целите

б) Дърво на целите

в) Разсейване на целите

б – 1 т.

27. Избройте типовете управленски решения според нивото, на което се вземат:

- a) .....
- б) .....
- в) .....

Стратегически; административни; оперативни – 3 т.

28. Кои са двата типа управленски решения според начина на формирането им:

- a) Програмирани
- б) Добре структурирани
- в) Неструктурирани

б, в – 2 т.

29. Кои са типовете управленски решения според процедурите за тяхното реализиране:

- a) .....
- б) .....

програмирани; непрограмирани – 2 т.

30. Неструктурираните управленски решения са:

- a) Количествено определени
- б) Качествено определени

б – 1 т.

31. Избройте основните елементи в структурата на управленското решение:

- a) .....
- б) .....
- в) .....

цел; пътища и начини; необходими ресурси – 3 т.

32. Какви процедури се използват при непрограмираните управленски решения:

- a) Рутинни
- б) Нови, иновативни

б – 1 т.

33. Кои са двата вида контрол при мениджмънта:

- а) Ретроспективен
- б) Актуален – текущ
- в) Проспективен

а, б – 2 т.

34. Организирането е обобщаваща функция, включваща в себе си функциите планиране, координиране и пряко ръководство на персонала.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

35. Избройте видовете контрол:

- а) .....
- б) .....

ретроспективен, актуален

– 2 т.

36. С коя функция завършва управленския цикъл:

- а) Координиране
- б) Оценка
- в) Организиране

б – 1 т.

МЕНИДЖМЪНТ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

1. Посочете елементите на двуединната същност на мениджмънта на човешките ресурси:

- а) .....
- б) .....

постигане целите на организацията;

удовлетворяване потребностите и очакванията на персонала

– 2 т.

2. Посочете кои от изброените характеристики се отнасят към:

- А/ Формалната структура на организацията
- Б/ Неформалната структура на организацията

- а) официална
- б) задължителна

- в) скрита
- г) планирана
- д) видима
- е) неофициална

А/ а; б; г; д – 4 т.
 Б/ в; е – 2 т.

3. Избройте вариантите на съвпадение на формалната и неформална структура на организацията:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

идеален вариант; оптимален вариант; труден вариант – 3 т.

4. Посочете двата полюса на видовете мениджърски стилове:

- а) Консултативен,
- б) Саморегулиращ,
- в) Авторитарен,
- г) Съпричастен,
- д) Демократичен

б, в- 2 т.

5. Кои са двата фактора, определящи най-подходящия управленски стил:

- а) .....
- б) .....

качества на подчинените; характер на задачата – 2 т.

6. Ранжирайте основните потребности според модела на Маслоу, като започнете от базовите:

- а) Сигурност .....
- б) Его-статус .....
- в) Физиологични потребности .....
- г) Принадлежност .....
- е) Себереализация .....

в, а, г, б, е – 5 т.

7. Кои от изброените твърдения се явяват слабости в дейността на мотивиране:

- а) Демократичен стил на управление
- б) Несправедливо трудово възнаграждение
- в) Мотивиране чрез страх
- г) Липса на критерии за оценка на персонала
- д) Изразено внимание към творческите личности

б, в, г – 3 т.

8. Кои от изброените характеристики се отнасят за консултативния стил на управление:

- а) Група от персонала вземат решението
- б) Мениджърът взема решенията
- в) Мениджърът определя границите на задачите
- г) Мениджърът представя своите идеи и очаква въпроси от персонала

б, г – 2 т.

9. Допълнете осемте екипни ролеви типове:

- а) Лидер
- б) Инициатор
- в) Иноватор
- г) Оценител
- д) Организационен работник
- е) .....
- ж) .....
- з) .....

изпълнител до край (довършител); екипен работник;
откривател на ресурси

– 3 т.

10. Кой от изброените екипни ролеви типове се занимава с личните проблеми на колегите и баланса между формална и неформална структура на организацията:

- а) Инициатор
- б) Иноватор
- в) Организационен работник
- г) Екипен работник

г – 1 т.

11. Допълнете етапите в развитието на екипа:

а) Неразвит

б) Експериментиращ

в) .....

г) .....

консолидиращ; зрял екип

– 2 т.

12. За кой етап от развитието на екипа са характерни следните характеристики – проблемите се гледат по-открито и има по-свободни комуникации между членовете на екипа:

а) Неразвит

б) Експериментиращ

в) Консолидиращ

б – 1 т.

13. Кои от изброените качества са характерни за:

А/ Лидер

Б/ Иноватор

а) доминантен екстраверт

б) доминантен интроверт

в) критичен

г) богато въображение

д) последователен

е) целенасочен

А/ а; д; е – 3 т.

Б/ б; в; г – 3 т.

14. Кои от изброените характеристики се отнасят за:

А/ Консолидиращ се екип

Б/ Зрял екип

а) по-активни лични взаимодействия

б) висока степен на неформалност в отношението между членовете

в) всеки член на екипа е готов да поеме отговорността на своя екип

г) усилия за съвместна дейност и подкрепа

А/ б; в – 2 т.

Б/ г; а – 2 т.

МАРКЕТИНГ

1. Между интересите на кои три страни се стреми да осигури баланс маркетинговата дейност:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

потребител; производител; общество – 3 т.

2. Целта на маркетинга е да реши два основни проблема:

- а) На производителя – .....
- б) На потребителя – .....

а) печалба; б) да задоволи дадена потребност – 2 т.

3. Кои два от изброените фактори имат съществена роля за ефективния маркетинг на здравните услуги:

- а) Професионална компетентност
- б) Информираност
- в) Прозрачност
- г) Достъпност на здравните услуги

а, г – 2 т.

4. Избройте четирите елемента на маркетинг-микса:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

продукт; място; цена; промоция – 4 т.

5. С кой от елементите на маркетинг-микса се свързват разнообразните комуникационни дейност (реклама, разгласа):

- а) Продукт
- б) Място
- в) Цена
- г) Промоция

г – 1 т.

6. Коя от съвременните маркетингови концепции акцентира върху потребителите и интересите на обществото като цяло:

- а) Продуктова
- б) Търговска
- в) Социална маркетингова
- г) Маркетингова

в – 1 т.

7. Кои от изброените характеристики се отнасят към:

- А/ Продуктова
- Б/ Търговска
- а) акцентира върху високо качество
- б) акцентира върху търговските техники
- в) акцентира върху рекламата
- г) акцентира върху умерената цена

А/ а; Г – 2 т.

Б/ в; б – 2 т.

8. Допълнете петте елемента на „маркетинг-плана“:

- а) Ситуационен анализ на организацията
- б) Маркетингови цели
- в) Маркетингова стратегия
- г) .....
- д) .....

маркетинг-план за действие; маркетингови контролни механизми – 2 т.

МЕНИДЖМЪНТ НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА ПРОМЯНА

1. Посочете кои от изброените фактори на промяната се отнасят към:

- А/ Външни фактори
- Б/ Вътрешни фактори
- а) нов стил на управление
- б) икономически условия
- в) претенции на населението
- г) нови технологии
- д) стареене на ресурсите

е) демотивация

А/ б; г; в – 3 т.

Б/ д; е; а – 3 т.

2. Посочете двата основни типа съпротива според мястото:

а) .....

б) .....

вътрешна; външна – 2 т.

3. Посочете двата основни типа съпротива според носителя на промяната:

а) .....

б) .....

индивидуална; организационна – 2 т.

4. Кои от изброените бариери на промяната се отнасят към външната съпротива:

а) Културни

б) Законови

в) Мотивация

г) Психологически

д) Политически

е) Стил на управление

а, б, г, д – 4 т.

5. Кои са причините за индивидуална съпротива срещу промяната в организацията:

а) Финансови загуби

б) Незадоволство от управленския стил

в) Неинформираност

г) Конфликт на интереси

д) Страх от неизвестното

а, в, г, д – 4 т.

6. Кои са причините за организационна съпротива срещу промяната в организацията:

а) Инвестирани до момента ресурси

б) Ригиден бюрократичен стил на управление

- в) Влошаване на взаимоотношенията с пациентите
- г) Наличие на комфортна атмосфера

а, б, г – 3 т.

7. Какъв вид промяна е превръщането на Общинска болница в Здравен център:

- а) Техническа промяна
- б) Стратегическа промяна
- в) Адаптивна промяна

б – 1 т.

8. Посочете кои от изброените характеристики се отнасят към:

А/ Стратегическа организационна промяна

Б/ Техническа организационна промяна

- а) промяна в целите на организацията
- б) промяна в методите и средствата
- в) промяна в структурата
- г) няма промяна в методите и средствата

А/ а; г – 2 т.

Б/ б; в – 2 т.

9. Кой от изброените типове организационни промени е най-радикален:

- а) Техническа промяна
- б) Стратегическа промяна
- в) Адаптивна промяна

в – 1 т.

10. Коя от изброените слабости на проведената промяна на здравна система в България е водеща:

- а) Прекомерен акцент върху промяната на средствата
- б) Няма адекватна промяна на целите на здравната система
- в) Прекомерен акцент върху промяната на структурите

б – 1 т.

11. Кои са трите елемента на организационната промяна:

- а) .....
- б) .....

в) .....
мисия; методи и средства; организационна култура – 3 т.

12. Кой от трите елемента на промяната в здравната организация е най-подценявания елемент:

- а) Мисия
- б) Методи и средства
- в) Организационна култура

в – 1 т.

13. Кои са двата типа промяна на организацията според обхвата на промяната:

- а) .....
  - б) .....
- частична; фундаментална (системна) – 2 т.

14. Здравната организация е система от взаимосвързани елементи (подсистеми) – цели, структура, технологии, хора и управление

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

15. Организационната култура е най-чувствителния индикатор за реалната готовност на дадена организация за промяна.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

16. Промяната в организационната култура в здравната организация изисква преди всичко перманентно обучение на:

- а) Персонала
- б) Пациентите
- в) Изпълняващите управленски функции

а, в – 2 т.

17. Избройте поне четири подхода за преодоляване на съпротивата срещу промяната:

- a) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

обучение; принуда; стимули; участие на всички служители – 4 т.

18. Кои са според теорията на Lewin трите стадия на процеса на промяната:

- a) Размразяване
- б) Нарушено равновесие
- в) Движение
- г) Замразяване

а, в, г – 3 т.

19. Промяната според В. Борисов има две фази и три стадия. Ранжирайте стадиите в Концепционна фаза.

- a) Преходен статус
- б) Сегашен статус
- в) Бъдещ статус

в, б, а – 3 т.

20. Избройте трите варианта в зараждането и развитието на организационната промяна:

- a) .....
- б) .....
- в) .....

отгоре-надолу; отдолу-нагоре; от средата (координиращо) ниво – 3 т.

21. Промяната според В. Борисов има две фази и три стадия. Ранжирайте стадиите в Приложната фаза.

- a) Преходен статус
- б) Сегашен статус
- в) Бъдещ статус

б, а, в – 3 т.

КАЧЕСТВО НА МЕДИЦИНСКАТА ПОМОЩ

1. „Качеството на медицинската помощ е степен на достигане на най-голяма полза за здравето на човека без увеличаване на риска за здравето, при оптимален баланс между полза и риск”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Избройте трите подсистеми, подлежащи на оценка на качеството на здравното обслужване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

техническа; организационно-икономическа;
човешка (социалнопсихологическа)

– 3 т.

3. Как се нарича подсистемата свързана с оценка на качеството на взаимоотношенията между здравния персонал и пациентите:

- а) Техническа
- б) Организационно-икономическа
- в) Човешка (социалнопсихологическа)

в – 1 т.

4. На кои два критерия се основава традиционния подход за оценка на качеството в здравеопазването:

- а) Технически
- б) Качествен
- в) Количествен
- г) Икономически

а, в – 2 т.

5. Съществен проблем на използването на техническия критерии при оценка на качеството е, че отчита само:

- а) Резултатите от здравната дейност
- б) Процеса на обслужване
- в) Наличните ресурси

б – 1 т.

6. Избройте три съвременни подхода за оценка на качеството в системата на здравеопазването:

- a) .....
- б) .....
- в) .....

Структурен; Анализ на процеса; Анализ на изходните параметри – 3 т.

7. Чие мнение има приоритетна роля при общата оценка на качеството на здравните дейности:

- а. На пациента
- б. На медицинските специалисти
- в. На други професионалисти

а – 1 т.

8. Кои са трите фундаментални принципа за развитие на качеството в здравеопазването:

- а) Фокус върху потребителите
- б) Развитие на процесите като цяло, а не на изолирани дейности
- в) Фокус върху ресурсите
- г) Тотално въвличане на всички участници в оценката и развитието на качеството

а, б, г – 3 т.

9. Какво означава понятието мениджмънт на цялостното качество (Total Quality Management):

- а) Вид стил на управление
- б) Съчетание на елементите от трите съвременни подхода за оценка на качеството
- в) Съчетание на традиционните подходи за оценка на качеството със съвременните подходи

б – 1 т.

10. Допълнете шестте медицински технологии, използвани като критерии за оценка на качеството в здравеопазването:

- а) Квалификация
- б) Заплащане
- в) Етика

- г) Здравна култура на пациента
- д) .....
- е) .....

управление на качеството; организация на труда – 2 т.

11. Медицинските технологии са критерии за оценка на качеството на:

- а) Входа на организацията
- б) Изхода на организацията
- в) В етапа на процеса (изпълнението)

в – 1 т.

12. Кои от изброените критерии за оценка на качеството се отнасят към изхода на организацията:

- а) Безопасност
- б) Адекватност
- в) Контрол на качеството
- г) Квалификация
- д) Удовлетвореност на пациента

а, б, д – 3 т.

13. Допълнете петте метода за оценка на качеството в системата на здравеопазване:

- а) Оценка чрез стандарти
- б) Медицинска ревизия
- в) Мнение на пациента
- г) .....
- д) .....

интуитивни методи; акредитация – 2 т.

14. Проучването на удовлетвореността на пациента е ориентирано преди всичко към оценката на:

- а) Научно-техническите аспекти на здравната услуга
- б) Психосоциалните аспекти
- в) Етичните аспекти
- г) Икономическите аспекти

б, в – 2 т.

15. „Акредитацията е процес, при който всяко лечебно заведение представя възможностите си за качествено извършване на определени медицински дейности.”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

16. Коя институция в България осъществява акредитацията на здравните заведения:

.....

Висш акредитационен съвет към МЗ – 1 т.

17. За какъв срок от време се дава акредитационната оценка на лечебните заведения:

- а) 1-5 год.
- б) 1-4 год.
- г) 1-3 год.
- д) 1-2 год.

а – 1 т.

18. „Медицинската ревизия е критичен анализ на дейността чрез директното ѝ наблюдение или чрез медицинската документация, като резултатите се сравняват с тези от резултатите на сродните здравни заведения.”

- а) Вярно
- б) Погрешно (с набор от стандарти)

б – 1 т.

ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

1. „Здравната политика е официално становище по значимите проблеми на здравето и пътищата за тяхното решение.”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Посочете кои от изброените характеристики се отнасят към:

А/ Здравна политика

Б/ Здравна стратегия

В/ Здравен мениджмънт

а) Отразява крайната цел на организацията

б) Отразява задачите за постигане на крайната цел

в) Реализира целите чрез специфични управленски технологии

А/ б – 1 т.

Б/ а – 1 т.

В/ в – 1 т.

3. Кои от изброените принципи на здравната политика се отнасят към двата аспекта:

А/ Методологичен

Б/ Организационно-технологичен

а) Приоритетност

б) Реалистичност

в) Междусекторно сътрудничество

г) Нов универсализъм

д) Справедливост

е) Промоция на здравето

ж) Първични здравни грижи

А/ а; б; г – 3 т.

Б/ д; е; ж; в – 4 т.

4. Допълнете шестте приоритета на Европейската здравна политика в организационно-технологичен аспект:

а) Справедливост

б) Промоция на здравето

в) Първични здравни грижи

г) .....

д) .....

е) .....

информирано и мотивирано население; етични критерии при вземане на решения; междусекторно сътрудничество

– 3 т.

5. Избройте четирите нива на здравната политика:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
  - г) .....

Национално; Регионално; Локално (общинско); Институционално – 4 т.

6. Кои са двете главни части на базовата структура на здравната политика:

- а) .....
- б) .....

дескриптивна (описателна); прескриптивна (приложна) – 2 т.

7. Кои са основните два критерия за класификация на здравната политика:

- а) Цели на здравната политика
- б) Приоритети на здравната политика
- в) Обхват на здравната политика
- г) Методи на здравната политика

а, б – 2 т.

8. Кои са трите водещи фактора за формирането на реалистична здравно-политическа концепция:

- а) Здравни потребности
- б) Здравни ресурси
- в) Обем на здравни услуги
- г) Стил на живот
- д) Обществени ценности

а, б, д – 3 т.

9. Кои са трите типа здравни приоритета:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравни проблеми, изискващи решаване; групи от населението, със специфични здравни проблеми; здравни сектори и дейности – 3 т.

10. Кой е генералния критерий за определяне на приоритетите на здравната политика:

.....
здравните потребности на населението – 1 т.

11. Кои от изброените практически подходи се използват за определяне приоритетите в здравеопазването:

- а) Епидемиологичен
- б) Рисков
- в) Документален
- г) Социална и икономическа значимост
- д) Възрастов
- е) Регионален

а, б, г, д – 4 т.

СИСТЕМИ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

1. „Здравните системи включват всички организации, институции и ресурси, които са посветени на извършването на здравни дейности”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Кои са трите фундаментални цели на здравната система:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

подобряване на здравето на населението; задоволяване очакванията на хората; финансова защита при увреждане на здравето – 3 т.

3. Кои са трите функции необходими за реализиране целите на здравната система:

- а) Създаване на човешки и материални ресурси
- б) Развитие на промишлеността
- в) Ефективно управление и стопанисване
- г) Повишаване на култура

д) Осигуряване на финанси

а, в, д – 3 т.

4. Избройте трите типа здравни системи, според финансирането:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

държавно-обществено здравеопазване; частно здравеопазване;
здравно-осигурителна система – 3 т.

5. Избройте три държави, които са с държавно-обществено здравеопазване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Великобритания, Швеция, Канада, Испания – 3 т.

6. Избройте три държави, които са със здравно-осигурителна система здравеопазване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Германия, Италия, Австрия, Франция – 3 т.

7. Посочете основните три принципа, на които се основават съвременните системи на здравеопазване

- а) Либерализъм
- б) Синергизъм
- в) Конформизъм
- г) Децентрализация
- д) Регионализация

а, г, д – 3 т.

ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

1. Кой са двата вида здравно осигуряване в България:

- а) Задължително
- б) Смесено
- в) Доброволно

а, в – 2 т.

2. Кой осъществява задължителното здравно осигуряване в България:

- а) НЗОК
- б) Застрахователни дружества
- в) Акционерни дружества

а – 1 т.

3. Между кои основни страни се подписва Националния рамков договор:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

НЗОК; БЛС; Български зъболекарски съюз (БЗС) – 3 т.

4. Предмет на Националния рамков договор са:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Права и задължения на НЗОК, БЛС и ССБ; права и задължения на изпълнителите; права на здравноосигурените лица – 3 т.

5. Вярно ли е твърдението: „Националния рамков договор е основно средство за регулиране на отношенията между финансиращия орган – НЗОК и изпълнителя на здравни услуги”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

6. Кой са механизмите за осигуряване в България:

- а) .....
- б) .....

физическото лице да се самоосигурява само;
работодателя да осигурява своите служители – 2 т.

7. Кои са принципите, свързани с мисията на доброволните здравно-осигурителни фондове в България:

а) .....

б) .....

в) .....

самоотговорност за здравето; самоорганизираност за здравето;
избор на качествени здравни услуги – 3 т.

ПРИМЕРНИ ТЕСТОВЕ
за конкурсен изпит
по Социална медицина и Здравен мениджмънт
за ОКС „Магистър” по „Управление на здравните грижи”
(три семестъра)

ГРУПОВО И ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

1. С понятието „обществено здраве” се означава обобщената характеристика на здравето на определен тип общество или на конкретно общество.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Посочете трите показатели, които характеризират общественото здраве:

- а) Здравно-демографски показатели
- б) Статистически показатели
- в) Показатели за съотношение
- г) Показатели за заболяемост
- д) Показатели за нагледност
- е) Показатели за физическо развитие

а, г, е – 3 т.

3. Статиката на населението изучава:

- а) Структурата и вида на населението
- б) Заболеваемостта на населението
- в) Броя и състава на населението

в – 1 т.

4. Възрастовият тип население включва:

- а) Прогресивен, регресивен, стационарен
- б) Прогресивен, ретрограден, стационарен
- в) Възходящ, регресивен, стационарен

а – 1 т.

5. Динамиката на населението изучава:

- а) 5 вида движение на населението
- б) 3 вида движение на населението
- в) 2 вида движение на населението

в – 1 т.

6. При прогресивен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

а – 1 т.

7. При регресивен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

б – 1 т.

8. При стационарен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

в – 1 т.

9. Миграцията бива:

- а) Външна и иницирана
- б) Външна и вътрешна
- в) Външна и случайна

б – 1 т.

10. Посочете 3 от основните демографски показатели за естествено движение на населението:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

раждаемост; смъртност; естествен прираст; детска смъртност;
обща детска смъртност

– 3 т.

11. Естественият прираст представлява разлика между:

- а) Заболеваемост и смъртност
- б) Плодовитост и смъртност
- в) Раждаемост и смъртност

в – 1 т.

12. Показателят детска смъртност се изчислява за деца до:

- а) 5 години
- б) 10 години
- в) 3 години
- д) 1 годинка
- е) 14 години

д – 1 т.

13. Бруто коефициент за възпроизводство – среден брой момичета, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период, ако повъзрастовата плодовитост не се промени.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

14. Нето коефициент за възпроизводство – среден брой момичета, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период, ако повъзрастовата плодовитост и смъртност в държавата се запазят такива, каквито са в момента, за който се изчислява показателя.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

15. Сумарна плодовитост – среден брой живи деца, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период (18-49 г.), ако повъзрастовата плодовитост се запази каквато е в момента на изчисляване на сумарната плодовитост.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

16. Посочете специфичните показатели за оценка на възпроизводството на населението

- a) .....
- б) .....
- в) .....

Сумарна плодовитост; Бруто коефициент на възпроизводство;
Нето коефициент на възпроизводство – 3 т.

17. Колко е детската смъртност в България през 2013 г.:

- a) 25 промила
- б) 7,8 промила
- в) 45 промила
- г) 9,7 промила

б – 1 т.

ЗАБОЛЕВАЕМОСТ

1. Съвкупността от нововъзникналите заболявания през годината се нарича:

- a) Болестност
- б) Моментна болестност
- в) Свежа заболяемост

в – 1 т.

2. Понятието моментна болестност включва:

- a) Съвкупността от новопоявилите се заболявания през годината
- б) Съвкупността от всички заболявания – нови и стари – към даден момент
- в) Съвкупността от всички регистрирани през годината заболявания – новопоявили се и съществуващи по-рано

б – 1 т.

3. Понятието заболяемост (свежа заболяемост) включва:

- a) Съвкупността от новопоявилите се (новорегистрирани) заболявания през годината
- б) Съвкупността от всички заболявания – нови и стари – към даден момент

в) Съвкупността от всички регистрирани през годината заболявания – новопоявили се и съществуващи по-рано

а – 1 т.

4. „Айсбергът на заболяемостта” отразява:

- а) Скритата заболяемост
- б) Повишаването на заболяемостта
- в) Върха на заболяемостта

а – 1 т.

5. „Айсбергът на заболяемостта” се дължи на:

- а) Повишаване на заболяемостта
- б) Намаляване на хоспитализираните болни
- в) Неправилно диагностициране
- г) Самолечение

г – 1 т.

6. Кой са двата метода за изучаване на заболяемостта

- а) Активен
- б) Реактивен
- в) Пасивен

а, в – 2 т.

7. Активните методи за изучаване на заболяемостта, са методи, чрез които здравните работници издирват активно заболяванията сред населението

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

8. Кой от изброените методи се отнасят към пасивния метод за изучаване на заболяемостта

- а) По данни от обращаемостта
- б) По данни от профилактичните прегледи
- в). По причини на умираанията
- г) По документи

а, в – 2 т.

б) Погрешно

б – 1 т.

13. Заболеваемостта с временна нетрудоспособност има:

- а) Медицинско, социално, икономическо значение
- б) Медицинско, социално, юридическо значение
- в) Медицинско, личностно, икономическо значение

а – 1 т.

14. Избройте показателите за оценка на заболеваемостта с временна нетрудоспособност:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

честота на случаите с временна нетрудоспособност;
честота на дните, загубени поради временна нетрудоспособност;
средна продължителност на 1 случай с временна нетрудоспособност

а, б, в – по 1 т.

15. Избройте показателите за оценка на заболеваемостта с трайна нетрудоспособност:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

обща инвалидност; първична инвалидност;
относителен дял на инвалидизираните

а, б, в – по 1 т.

16. Избройте основните източници за изучаване на заболеваемостта:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравните заведения с цялостната им документация;
индивидът и членовете на неговото семейство;
регистрите за умиралия

а, б, в – по 1 т.

17. Методите за изучаване на заболеваемостта се класифицират като:

- А/ Активни методи
- Б/ Пасивни методи

- а) Изучаване на заболяемостта по данни от обръщаемостта
- б) Информация от индивида и членовете на неговото семейство
- в) Профилактични прегледи
- г) Изучаване на заболяемостта по данни от причини за умираанията

Заб. Посочете кое от изброеното в: а, б, в, г се отнася за А/ и кое се отнася за Б/

А/ б, в – 3 т.

Б/ а, г – 3 т.

18. Класификацията на болестите представлява система от рубрики, към които се причисляват нозологичните единици съгласно определени критерии.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

СЕМЕЙСТВО И ЗДРАВЕ

1. Посочете кои са основните разновидности на семейството:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

пълно нуклеарно; непълно нуклеарно; сложно

– 3 т.

2. Посочете от всички изброени кои са четирите основни функции на семейството:

- а) Раждане на деца
- б) Възпроизводство, възпитание и подготовка на човека за социален живот
- в) Производство на средства за живот и организация на тяхното потребление
- г) Любов и разбирателство в семейството
- д) Задоволяване на емоционални и сексуални потребности
- е) Подкрепа на членовете на семейството
- ж) Отглеждане на децата

б, в, д, е – 4 т.

3. Семейството е важен фактор за формиране на поведението и мирогледа на личността:

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

4. В семейството се изработва ценностната ориентация, която включва система от оценки за:

- а) Добро и лошо
- б) Скъпо и приемливо
- в) Приемливо и неприемливо
- г) Желано и нежелано
- д) Полезно и вредно
- е) Морално и неморално

Заб. Посочете четирите верни отговора.

а, в, д, е – 4 т.

5. Семейното здраве има:

- а) Два аспекта
- б) Пет аспекта
- в) Три аспекта

в – 1 т.

6. При разглеждане на семейното здраве от биологична гледна точка е вярно твърдението:

- а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството
- б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството
- в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

а – 1 т.

7. При разглеждане на семейното здраве от психологичната му страна е вярно твърдението:

- а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството

б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството

в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

б – 1 т.

8. При разглеждане на социалния аспект на семейното здраве е вярно твърдението:

а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството

б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството

в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

в – 1 т.

9. Семейството влияе на здравето на своите членове:

а) Директно и индиректно

б) Цялостно и частично

в) Адекватно и неадекватно

а – 1 т.

10. Посочете три начина за директно влияние на семейството върху здравето:

а) .....

б) .....

в) .....

наследствени заболявания, полово предавани заболявания,
въздушно капкови инфекции

– 3 т.

11. Избройте поне три групи „рискови семейства“:

а) .....

б) .....

в) .....

непълно семейство, самотна майка, осиновено дете, семейство с
хронично болен, семейство с алкохолик

– 3 т.

МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ДЕЦАТА

1. Най-рисковият период от живота на детето с най-висока смъртност е:
- а) 0-1 година
  - б) 1-3 години
  - в) 3-6 години

а – 1 т.

2. Основни причини за детска смъртност до 1 година са:
- а) Вродени малформации
  - б) Родова асфиксия
  - в) Отравяния
  - г) Родови травми
  - д) Неоплазми

а, б, г – 3 т.

3. Възрастта от 1 до 3 год. се характеризира с висока заболяемост от:
- а) Заболявания на дихателната система
  - б) Травми
  - в) Отравяния
  - г) Инфекциозни болести
  - д) Неоплазми

а, б, в, г – 4 т.

4. Възрастта от 6 до 9 год. се характеризира с висока заболяемост от:
- а) Зрителни аномалии
  - б) Пневмонии
  - в) Алергични заболявания
  - г) Инфекциозни болести
  - д) Гръбначни изкривявания

а, в, д – 3 т.

5. Юношеската възраст обхваща периода:
- а) 7-14 год.
  - б) 10-14 год.
  - в) 14-18 год

в – 1 т.

6. Избройте три типа здравни заведения, които реализират педиатрична помощ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

детски клиники, специализирани детски болници, педиатрични кабинети, детски ясли, домове „Майка и дете” – 3 т.

7. Най-често децата в домове „Майка и дете” са:

- а) Деца от многодетни семейства
- б) Сирачета
- в) Деца на самотни майки

в – 1 т.

8. ОПЛ оказва първична медицинска помощ на следните групи деца:

- а) Здрави деца
- б) Деца, непосещаващи детски градини
- в) Деца с повишен медико-социален риск
- г) Деца с хронични заболявания

а, б, г – 3 т.

МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ЖЕНИТЕ

1. Избройте поне три медико-социални проблема при жената:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

по-висока заболяемост в репродуктивна възраст, висока честота на аборти, висока ранна плодовитост, нарастване честотата на самотните майки, нараства безплодието – 3т.

2. Семейно планиране е правото на решение за:

- а) Броя деца в семейството
- б) Интервали между ражданията
- в) Броя деца и интервалите между ражданията

в – 1 т.

3. Едно семейство е бездетно, когато:
- а) Две години след брак, при нормален полов живот не е настъпила бременност
  - б) Три години след брак, при нормален полов живот не е настъпила бременност
  - в) Нито едно от твърденията по-горе

а – 1 т.

4. Бременността във възрастта под 20 години:
- а) Не представлява заплаха за здравето плода
  - б) Увеличава вероятността за раждане на недоносени деца
  - в) Намалява риска от усложнения за жената

б – 1 т.

5. Избройте три мерки за борба с насилието по отношение на жените:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

горещи телефонни линии, кризисни центрове, превантивни кампании, специализирани правни услуги, забрана на детската проституция, борба с трафика на жени

– 3 т.

6. Акушеро-гинекологичната служба осигурява с медицинско обслужване:

- а) Жените от всички възрасти
- б) Жените във фертилна възраст
- в) Новородените

а, б – 2 т.

7. Избройте три типа здравни заведения, които реализират акушеро-гинекологичната помощ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

АГ клиники, специализирани АГ болници, АГ отделения към общински болници, АГ в ДКЦ, частно практикуващи АГ специалисти

– 3 т.

8. Избройте 5 звена (сектори) в акушеро-гинекологично отделение:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

приемен сектор, сектор за физиологична бременност,
сектор за септични случаи, сектор за гинекологично болни жени,
сектор за новородени, сектор за недоносени,
генетична консултация, женска консултация

– 5 т.

9. Кои са целевите групи жени към които са насочени грижите на ОПЛ:

- а) бременни жени
- б) жени в менопауза
- в) родилки до 45-я ден след раждането
- г) гинекологично болни жени
- д) момичета до 18 г.
- е) здрави жени с риск за гинекологично заболяване

а, в, г, е – 4 т.

МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ХОРАТА ОТ ТРЕТАТА ВЪЗРАСТ

1. Класификацията на СЗО за възрастовите групи е следната:

- а) Млада възраст   до.....години
- б) Средна възраст   от.....до.....години
- в) Напреднала възраст   от.....до.....години
- г) Старческа възраст   от.....до.....години
- д) Дълголетници   .....

Отговор:

- а) Млада възраст   до 44 години
- б) Средна възраст   от 45 до 59 години
- в) Напреднала възраст   от 60 до 74 години
- г) Старческа възраст   от 75 до 89 години
- д) Дълголетници   90 години и повече

– 5 т.

2. За граница към т. нар. „трета възраст” се счита възрастта:

- а) На 40 годишните
- б) На 60 годишните
- в) На 65 годишните

б – 1 т.

3. Българското население:

- а) Застарява
- б) Подмладява се
- в) Стационарира се

а – 1 т.

4. Здравните проблеми на възрастните хора са обект на:

- а) Педиатрията
- б) Социалната медицина
- в) Гериатрията

в – 1 т.

5. Факторите, ограничаващи зависимостта на възрастните хора са:

- а) Фактори от социално и психологическо естество или свързани със заболяване
- б) Фактори от здравно и психологическо естество или свързани със заболяване
- в) Фактори от физическо и психологическо естество или свързани със заболяване

а – 1 т.

6. Избройте 3 от най-често срещаните класове хронични заболявания при възрастни хора:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

заболявания на сърдечно-съдовата система; заболявания на дихателната система; заболявания на нервната система и сетивните органи; заболявания на опорно-двигателния апарат

– 3 т.

7. Основната цел на здравната помощ за старите хора е съхранение на добро ниво на физическо и психическо функциониране, позволяващо автономен и независим от чужда помощ живот за колкото е възможно по-дълго време.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

8. Избройте целевите групи в работата на лекаря с лица над 65 г.:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

лица със запазена жизненост и трудоспособност, хронично болни, инвалиди, самотни стари хора, терминално болни – 5 т.

9. Националната програма за грижи за старите хора предвижда дейности на ОПЛ да е насочена в три направления:

- а) медицински грижи
- б) социални грижи
- в) психологически грижи
- д) икономически грижи

а, б, в – 3 т.

СИСТЕМИ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

1. „Здравните системи включват всички организации, институции и ресурси, които са посветени на извършването на здравни дейности”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Кои са трите фундаментални цели на здравната система:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

подобряване на здравето на населението; задоволяване очакванията на хората; финансова защита при увреждане на здравето – 3 т.

3. Кои са трите функции необходими за реализиране целите на здравната система:

- а) Създаване на човешки и материални ресурси
- б) Развитие на промишлеността
- в) Ефективно управление и стопанисване
- г) Повишаване на култура
- д) Осигуряване на финанси

а, в, д – 3 т.

4. Посочете трите типа здравни системи, според финансирането:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

държавно-обществено здравеопазване; частно здравеопазване; здравно-осигурителна система – 3 т.

5. Избройте три държави, които са с държавно-обществено здравеопазване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Великобритания, Швеция, Канада, Испания – 3 т.

6. Избройте три държави, които са със здравно-осигурителна система здравеопазване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Германия, Италия, Австрия, Франция – 3 т.

7. Посочете основните три принципа, на които се основават съвременните системи на здравеопазване

- а) Либерализъм
- б) Синергизъм
- в) Конформизъм

- г) Децентрализация
- д) Регионализация

а, г, д – 3 т.

8. Кои от изброените характеристики се отнасят за системата на държавен монополизъм:

- а) Държавата е собственик на здравните институции
- б) Пълна липса на пазарни елемент
- в) Системата е ориентирана главно към търсенето на здравни услуги
- г) Здравните услуги са ориентирани към предлагането, а не към търсенето
- д) Плуралистична собственост на здравните ресурси

а, б, г – 3 т.

9. Кои от изброените характеристики се отнасят за системата на либерален плурализъм:

- а) Доминира частния сектор
- б) Напълно развити пазарни механизми
- в) Системата е ориентирана главно към търсене на здравни услуги
- г) Ориентирана към предлагането на здравни услуги
- д) Държавно централизирано управление на ресурсите

а, б, в – 3 т.

10. Кои от изброените характеристики се отнасят за здравноосигурителната система:

- а) Плуралистична собственост на здравните ресурси
- б) Пълна липса на пазарни елемент
- в) Ориентирана към предлагането на здравни услуги
- г) Държавата регулира чрез законодателството
- д) Доминира частния сектор

а, в, г – 3 т.

ИЗВЪНБОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

1. На коя конференция на СЗО е приета стратегията за първично здравно обслужване на населението:

.....

Алма ата 1978 г.

– 1 т.

2. Първичното здравно обслужване е интегрирана система за основна здравна помощ, която е:

- а) Основана на научно достоверни и социално приемливи методи
- б) Достъпна основно за пациенти с хронични заболявания
- в) Насочена към най-честите заболявания на населението
- г) Икономически ефективна
- д) Универсално достъпна

а, в, г, д – 4 т.

3. Избройте пет необходими умения за работа със семейството на семейния лекар:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

клинични; организационни; социални; психологически;
комуникационни

– 5 т.

4. ПЗП се характеризира с:

- а. общ характер на помощта
- б. свободен достъп до услугите
- в. непосредствена близост до населението
- г) .....
- д) .....

ориентирана към индивида и неговата жизнена среда;
амбулаторен характер

– 2 т.

5. Избройте основните четири дейности в рамките на ПЗП:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

медицинско лечение; социални дейности; сестрински грижи;
други грижи

– 4 т.

6. Здравноосигуреното лице може да смени избрания лекар след изтичането на:

- а) 1 година
- б) 6 месеца
- в) по всяко време може да го смени

б – 1 т.

7. Кои са трите основни пакета по здравни приоритети, които трябва да изпълнява ОПЛ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

майчино; детско здравеопазване; здравеопазване на лица над 65 г. – 3 т.

8. Допълни основните специализирани програми, изпълнявани от ОПЛ:

- а) сърдечно-съдови заболявания
- б) онкологични заболявания
- в) белодробни заболявания
- г) .....
- д) .....

ендокринни заболявания; психични заболявания – 2 т.

9. Първичната здравна помощ се осигурява в:

- а) Болници за активно лечение
- б) Амбулатории и здравни центрове
- в) Болници за долекуване и продължително лечение

б – 1 т.

10. Интегрираща фигура в системата на първичното здравно обслужване е:

- а) Лекар по вътрешни болести
- б) Лекар по детски болести
- в) Лекар по обща медицина

в – 1 т.

11. Избройте амбулаториите за специализирана медицинска помощ съгласно Закона за лечебните заведения:

- а) .....

- б) .....
- в) .....
- г) .....

индивидуална практика за специализирана медицинска помощ; групова практика за специализирана медицинска помощ; медицински център, стоматологичен (дентален) център, медико-стоматологичен (дентален) център; диагностично-консултативен център – 4 т.

12. Избройте шест вида дейности, осъществявани в амбулаториите за първична или специализирана извънболнична помощ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....
- е) .....

извършват диагностика, лечение, рехабилитация и наблюдение на болни, консултации, профилактика; предписват изследвания, манипулации, домашни грижи, лекарства; експертиза на временна нетрудоспособност; медицинска помощ при бременност и майчинство; грижи за физическо и психическо развитие на лица до 18 г.; здравна промоция и профилактика; издават документи; насочват за болнична помощ – 6 т.

13. Пациентът има право на избор на личен лекар и лечебно заведение:

- а) На територията на цялата страна
- б) На територията на областта по местоживееене
- в) На територията на града по местоживееене

а – 1 т.

БОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

1. Посочете видовете болници според функциите и срока на лечение:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

болници за активно лечение; болници за долекуване и продължително лечение; болници за рехабилитация; болници за долекуване, продължително лечение и рехабилитация – 4 т.

2. Допълнете основните функции на болницата:

- а) Диагностика
- б) Лечение
- в) Промоция и профилактика
- г) Рехабилитация
- д) .....
- е) .....
- ж) .....

социална; изследователска; обучение – 3 т.

3. Избройте основните индикатори за хоспитализация

- а) .....
- б) .....
- в) .....

медицински; социални; медико-социални – 3 т.

4. Вярно ли е твърдението: „Болничният леталитет показва колко процента от лекуваните в стационара болни са починали през годината”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

5. Избройте трите типа болници според териториалния им обхват:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

национални; регионални; общински – 3 т.

6. Кои са трите основни тенденции в болничната дейност

- а) Повишаване относителния дял на планови хоспитализации
- б) Намаляване хоспитализациите по социални индикации
- в) Намаляване на оперираните по спешност
- г) Своевременност и качество на стационарната помощ

а, б, г – 3 т.

7. Кои са основните функционално обособени структурни блокове на болницата:

- a) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

консултативно-диагностичен блок; стационарен; болнична аптека;
административно-стопански блок – 4 т.

8. Избройте трите количествени показатели за оценка на дейността на стационара:

- a) .....
- б) .....
- в) .....

средногодишна използваемост на леглата; среден престой на болните;
оборот на леглата – 3 т.

9. Промотивната функция на болницата включва дейности за:

.....

обучение на пациента и неговите близки за режима и поведението му
– 1 т.

10. Многопрофилните болници имат разкрити и функциониращи:

- a) Най-малко 2 отделения или клиники по основните медицински специалности
- б) Най-малко 3 отделения или клиники по основните медицински специалности
- в) Най-малко 4 отделения или клиники по основните медицински специалности

в – 1 т.

11. Болниците за активно лечение са предназначени за:

- a) Лечение на лица с остри заболявания, травми, изострени хронични болести, състояния изискващи оперативно лечение, родилна помощ и медико-козметични услуги

б) Лечение на лица с хронични заболявания, нуждаещи се от продължителни здравни грижи за възстановяване и поддържане на задоволително соматично и психично здраве

в) Лечение на лица, нуждаещи се от физикална терапия, моторна и психична рехабилитация, балнео, климатотерапия и таласолечение

а – 1 т.

12. Избройте три количествени показателя за оценка на болничното обслужване:

а) .....

б) .....

в) .....

използваемост на легла; оборот на легло; система на хоспитализация (планови, спешни); средно време на престой на легло; маршрут на болния

– 3 т.

КАЧЕСТВО НА МЕДИЦИНСКАТА ПОМОЩ

1. „Качеството на медицинската помощ е степен на достигане на най-голяма полза за здравето на човека без увеличаване на риска за здравето, при оптимален баланс между полза и риск”

а) Вярно

б) Погрешно

а – 1 т.

2. Избройте трите подсистеми, подлежащи на оценка на качеството на здравното обслужване:

а) .....

б) .....

в) .....

техническа; организационно-икономическа;
човешка (социалнопсихологическа)

– 3 т.

3. Избройте три съвременни подхода за оценка на качеството в системата на здравеопазването:

а) .....

б) .....

в) .....

Структурен; Анализ на процеса; Анализ на изходните параметри – 3 т.

4. Чие мнение има приоритетна роля при общата оценка на качеството на здравните дейности:

- а) На пациента
- б) На медицинските специалисти
- в) На други професионалисти

а – 1 т.

5. Кои са трите фундаментални принципа за развитие на качеството в здравеопазването:

- а) Фокус върху потребителите
- б) Развитие на процесите като цяло, а не на изолирани дейности
- в) Фокус върху ресурсите
- г) Тотално въвличане на всички участници в оценката и развитието на качеството

а, б, г – 3 т.

6. Кои от изброените критерии за оценка на качеството се отнасят към изхода на организацията:

- а) Безопасност
- б) Адекватност
- в) Контрол на качеството
- г) Квалификация
- д) Удовлетвореност на пациента

а, б, д – 3 т.

7. Допълнете петте метода за оценка на качеството в системата на здравеопазване:

- а) Оценка чрез стандарти
- б) Медицинска ревизия
- в) Мнение на пациента
- г) .....
- д) .....

интуитивни методи; акредитация – 2 т.

8. „Акредитацията е процес, при който всяко лечебно заведение представя възможностите си за качествено извършване на определени медицински дейности.”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

9. Коя институция в България осъществява акредитацията на здравните заведения:

.....

Висш акредитационен съвет към МЗ – 1 т.

10. За какъв срок от време се дава акредитационната оценка на лечебните заведения:

- а) 1-5 год.
- б) 1-4 год.
- г) 1-3 год.
- д) 1-2 год.

а – 1 т.

ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

1. „Здравната политика е официално становище по значимите проблеми на здравето и пътищата за тяхното решение.”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Избройте четирите нива на здравната политика:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

Национално; Регионално; Локално (общинско); Институционално – 4 т.

3. Кои са главните части на базовата структура на здравната политика:

- а) дескриптивна

- б) икономическа
- в) прескриптивна

а, в – 2 т.

4. Кой са трите водещи фактора за формирането на реалистична здравно-политическа концепция:

- а) Здравни потребности
- б) Здравни ресурси
- в) Обем на здравни услуги
- г) Стил на живот
- д) Обществени ценности

а, б, д – 3 т.

5. Кой са трите типа здравни приоритета:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравни проблеми, изискващи решаване; групи от населението, със специфични здравни проблеми; здравни сектори и дейности – 3 т.

6. Кой е генералния критерий за определяне на приоритетите на здравната политика:

.....

здравните потребности на населението – 1 т.

7. Кой от изброените практически подходи се използват за определяне приоритетите в здравеопазването:

- а) Епидемиологичен
- б) Рисков
- в) Документален
- г) Социална и икономическа значимост
- д) Възрастов
- е) Регионален

а, б, г, д – 4 т.

ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ

1. Мениджмънтът е целенасочено въздействие на субекта върху субекта.
  - а) Вярно
  - б) Погрешно

а – 1 т.

2. Мениджмънтът е дейност за преминаване на системата от състояние на определеност, регулираност в състояние на неопределеност, ентропия.
  - а) Вярно
  - б) Погрешно

б – 1 т.

3. Здравният мениджмънт е функционален раздел на социалната медицина
  - а) Вярно
  - б) Погрешно

а – 1 т.

4. С кои обществени науки здравния мениджмънт е в тясно взаимодействие:
  - а) Социология
  - б) География
  - в) Право
  - г) Политология
  - д) Икономика

а, в, д – 5 т.

5. Избройте трите нива на управление:
  - а) .....
  - б) .....
  - в) .....

висш; координиращ; оперативен – 3 т.

6. Коя от посочените институции е представител на координиращия мениджмънт:
  - а) Министерство на здравеопазване
  - б) РЦЗ

в) Управител на болница

б – 1 т.

7. Коя от посочените институции е представител на висшия мениджмънт:

а) Министерство на здравеопазване

б) РЦЗ

в) Управител на болница

а – 1 т.

8. Коя от посочените институции е представител на оперативния мениджмънт:

а) Министерство на здравеопазване

б) РЦЗ

в) Управител на болница

в – 1 т.

9. Допълнете основните функции в процеса на мениджмънт:

а) Определяне на цели

б) Приемане на решения

в) Планиране

г) .....

д) .....

е) .....

организиране; контрол; оценка

– 3 т.

10. Кои са двата вида контрол при мениджмънта:

а) Ретроспективен

б) Актуален – текущ

в) Проспективен

а, б – 2 т.

11. С коя функция завършва управленския цикъл:

а) Координиране

б) Оценка

в) Организиране

б – 1 т.

МЕНИДЖМЪНТ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

1. Посочете елементите на двуединната същност на мениджмънта на човешките ресурси:

- а) .....
- б) .....

постигане целите на организацията; удовлетворяване потребностите и очакванията на персонала – 2 т.

2. Посочете двата полюса на видовете мениджърски стилове:

- а) Консултативен
- б) Саморегулиращ
- в) Авторитарен
- г) Съпричастен
- д) Демократичен

б, в – 2 т.

3. Кои са двата фактора, определящи най-подходящия управленски стил:

- а) .....
- б) .....

качества на подчинените; характер на задачата – 2 т.

4. Ранжирайте основните потребности според модела на Маслоу, като започнете от базовите:

- а) Сигурност .....
- б) Его-статус .....
- в) Физиологични потребности .....
- г) Принадлежност .....
- е) Себереализация .....

в, а, г, б, е – 5 т.

5. Кои от изброените твърдения се явяват слабости в дейността на мотивиране:

- а) Демократичен стил на управление
- б) Несправедливо трудово възнаграждение
- в) Мотивиране чрез страх
- г) Липса на критерии за оценка на персонала

д) Изразено внимание към творческите личности

б, в, г – 3 т.

6. Кои от изброените характеристики се отнасят за консултативния стил на управление:

а) Група от персонала вземат решението

б) Мениджърът взема решенията

в) Мениджърът определя границите на задачите

г) Мениджърът представя своите идеи и очаква въпроси от персонала

б, г – 2 т.

ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ В БЪЛГАРИЯ

1. Кои са двата вида здравно осигуряване в България:

а) Задължително

б) Смесено

в) Доброволно

а, в – 2 т.

2. Кой осъществява задължителното здравно осигуряване в България:

а) НЗОК

б) Застрахователни дружества

в) Акционерни дружества

а – 1 т.

3. Между кои основни страни се подписва Националния рамков договор:

а) .....

б) .....

в) .....

НЗОК; БЛС; Български зъболекарски съюз (БЗС)

– 3 т.

4. Предмет на Националния рамков договор са правата и задълженията на:

а) НЗОК, БЛС и ССБ

б) НЗОК и МЗ

в) Изпълнителите на извънболнична помощ

г) Здравно осигурените лица

д) НЗОК и министерски съвет

а, в, г – 3 т.

5. Вярно ли е твърдението: „Националният рамков договор е основно средство за регулиране на отношенията между финансиращия орган – НЗОК и изпълнителя на здравни услуги”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

6. Кои са механизмите за осигуряване в България:

- а) .....
- б) .....

физическото лице да се самоосигурява само;
работодателя да осигурява своите служители

– 2 т.

7. Кои са принципите, свързани с мисията на доброволните здравно-осигурителни фондове в България:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

самоотговорност за здравето; самоорганизираност за здравето;
избор на качествени здравни услуги

– 3 т.

8. Законът за здравното осигуряване в България регламентира:

- а) Задължително участие на всички граждани в страната
- б) Доброволно участие на всички граждани в страната
- в) Задължително участие само на определени групи от населението

а – 1 т.

9. Национална здравно-осигурителна каса (НЗОК) използва събраните финансови ресурси за:

- а) Заплащане на спешната медицинска помощ
- б) Закупуване на здравни услуги на осигурените лица
- в) Инвестиране в изграждане на нови лечебни заведения

б – 1 т.

10. НЗОК заплаща оказване на следните видове медицинска помощ:

1. Профилактика	а. ДА	б. НЕ
2. Извънболнична помощ	а. ДА	б. НЕ

3. Болнична помощ	а. ДА	б. НЕ
4. Спешна медицинска помощ	а. ДА	б. НЕ
5. Рехабилитация	а. ДА	б. НЕ
6. Хемодиализа	а. ДА	б. НЕ

1а; 2а; 3а; 4б; 5а; 6б – 6 т.

11. Законът за здравното осигуряване не допуска възможност за допълнително доброволно осигуряване

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

12. Осигуряването на лицата, неучастващи в набирането на осигурителни вноски се поема от:

- а) Държавата
- б) Общинските бюджети
- в) Частни здравно-осигурителни фондове
- г) Български червен кръст

а, б – 2 т.

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

**ТЕСТОВЕ ЗА ПОДГОТОВКА
НА КАНДИДАТ-СТУДЕНТИ
ОТ СПЕЦИАЛНОСТ
„УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИ ГРИЖИ”**

(ОКС „Бакалавър” и ОКС „Магистър” – два и три семестъра и
ОКС „Магистър” – три семестъра)

Проф. Румен Стефанов, дм
Доц. Мария Семерджиева, дм
Доц. Мария Стойкова, дм

Пловдив, 2014

Автори:

Проф. Румен Стефанов, дм
Доц. Мария Семерджиева, дм
Доц. Мария Стойкова, дм

Издател:

Медицински университет – Пловдив
гр. Пловдив – 4002, бул. „В. Априлов” 15А
www.meduniversity-plovdiv.bg

ISBN

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Примерни тестове за конкурсен изпит по Социална медицина и Здравен мениджмънт за ОКС „Бакалавър” по „Управление на Здравните грижи”	5
2. Примерни тестове за конкурсен изпит по Социална медицина и Здравен мениджмънт за ОКС „Магистър” по „Управление на здравните грижи” (два семестъра).....	49
3. Примерни тестове за конкурсен изпит по Социална медицина и Здравен мениджмънт за ОКС „Магистър” по „Управление на здравните грижи” (три семестъра).....	83

ПРИМЕРНИ ТЕСТОВЕ
за конкурсен изпит
по Социална медицина и Здравен мениджмънт
за ОКС „Бакалавър” по „Управление на Здравните грижи”

СОЦИАЛНАТА МЕДИЦИНА КАТО НАУКА

1. За родина на социалната медицина е призната:
- а) Великобритания
  - б) Германия
  - в) Русия
- б – 1 т.
2. Избройте имена на 3-ма учени, които не са българи, допринесли за развитието на социалната медицина:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- Й. П. Франк; Р. Вирхов; Ж. Герен; А. Гротян; Н. Семашко;
А. Нидермайер; Р. Занд; Ю. Лисицин; Мак Кюън
- 3 т.
3. Избройте имена на 3-ма български учени, допринесли за развитието на социалната медицина:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- А. Панев; Хр. Петков; К. Гаргов; Т. Захариев; Тр. Трендафилов
- 3 т.
4. Социалната медицина разглежда здравето на:
- а) Индивидуално ниво
  - б) Популационно ниво
- б – 1 т.
5. Предметът на социалната медицина е общественото здраве като сложен системен обект.
- а) Вярно
  - б) Погрешно
- а – 1 т.

6. Социалната медицина изучава следните аспекти на човешкото здраве:
- а) Влиянието на човека върху природата
  - б) Влиянието на социалните фактори върху здравето
  - в) Влиянието на здравето върху социалните фактори
  - г) Влиянието на природата върху човека
  - д) Социалния обект на здравеопазните дейности
  - е) Социалния субект на здравеопазните дейности
- Заб. Отбележете 4-те верни отговора.*

б, в, д, е – 4 т.

7. В структурата на социалната медицина се включват:
- а) Наука за общественото здраве
  - б) Гранични социомедицински дисциплини
  - в) Хуманитарни науки
  - г) Профилни социомедицински науки
  - д) Биосоциални науки
  - е) Обща социална медицина
- Заб. Отбележете 4-те верни отговора.*

а, б, г, е – 4 т.

8. По своята същност социалната медицина е:
- а) Интегративна наука
  - б) Наука за оцеляването
  - в) Наука за здравето

а – 1 т.

9. Интердисциплинарните връзки и взаимодействия на социалната медицина са посоките – акцепторни връзки; донорни връзки:

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

10. Избройте функциите на социалната медицина:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

интегративно-методологична; социално-етична;
здравно-управленска

– 3 т.

11. Обхвата на дейност на специалиста по здравни грижи се простира в следните сфери:

- а) Интерперсонална система
- б) Социална система
- в) Икономическа система
- г) Политическа система
- д) Персонална система

Заб. Посочете 3 верни отговора.

а, б, д – 3 т.

12. Обект на приложение на резултатите от социалномедицинските изследвания са:

- а) .....
- б) .....

медико-социалната помощ, организацията на здравеопазването – 2 т.

13. Социалната медицина е интегративна наука, осъществяваща връзката между естествените и обществени науки:

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

МЕТОДИ В СОЦИАЛНАТА МЕДИЦИНА

1. Избройте 3 от методите на социалната медицина:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

исторически; статистически; икономически; математическо моделиране; информатика; епидемиологичен – 3 т.

2. Със статистическия метод изучаваме здравните явления на:

- а) Индивидуално ниво
- б) Групово ниво
- в) Наиндивидуално ниво

в – 1 т.

3. Статистическите изследвания биват:
- а) Пълни, непълни, междинни
  - б) Изчерпателни и репрезентативни
  - в) Последователни и непоследователни

б – 1 т.

4. Социологичната информация изпълнява следните функции:
управленска; критично-аналитична; познавателна:

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

5. Източниците за набиране на социологическа информация са:

- а) Словесна информация, реално поведение, документи
- б) Словесна информация, поведение, безсловесна информация
- в) Словесна информация, реално поведение, постъпки

а – 1 т.

6. Методите за набиране на социологична информация са:

- а) Социологическа анкета и социологическо интервю
- б) Анализ на документи
- в) Предразполагане и съчувствие
- г) Метод на ролеви игри
- д) Социологическо наблюдение

Заб. Отбележете 3-те верни отговора.

а, б, д – 3 т.

7. Най-достъпен и най-широко използван социологичен метод е:

- а) Пощенска социологична анкета
- б) Социологично наблюдение
- в) Анонимна социологическа анкета

в – 1 т.

8. Избройте три от най-често срещаните видове въпросници:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

въпросник за попълване от изследваните лица (анкетна карта);
въпросник за интервю; въпросник за наблюдение;
въпросник за извличане на информация от документи – 3 т.

9. Въпросите, които съдържа един въпросник са:

- а) Отворени, полуотворени, затворени
- б) Открити, полуоткрити, закрити
- в) Прости, сложни, междинни

б – 1 т.

10. Избройте 3 типа въпроси според мястото им във въпросника:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

въвеждащи; филтриращи; основни;
идентификационни; контролни – 3 т.

11. Избройте 3 типа въпроси според формулировката им:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

обикновени; онагледени; въпроси-казуси; въпроси-диалози;
асоциативни – 3 т.

12. Избройте 3 от типовете епидемиология:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

дескриптивна; аналитична; математико-моделираща;
епидемиологичен експеримент – 3 т.

13. Кои видове риск се изчисляват с помощта на аналитичната епидемиология:

- а) Проспективен, абсолютен, популационен
- б) Относителен, абсолютен, популационен
- в) Проспективен, абсолютен, тенденционен

б – 1 т.

14. Двата големи вида проучвания в аналитичната епидемиология са:

- а) Ретроспективни и проспективни
- б) Кохортни и проспективни
- в) Лонгитудинални и ретроспективни

а – 1 т.

15. Техниката на описателната епидемиология традиционно изучава моделите на заболяванията чрез три основни измерения:

- по отношение на времето
- по отношение на мястото
- по отношение на лицата

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

СОЦИАЛНИ ФАКТОРИ НА ЗДРАВЕТО

1. Социално измерение на здравето означава хармония и интеграция в рамките на индивида, между индивида и другите членове на обществото.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Социални наричаме тези фактори на здравето, които са свързани с обществената същност на човека, с неговия ежедневен живот в производствената, битовата и обществената сфера.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

3. Най-общо социалните фактори могат да бъдат систематизирани в следните групи: личностни фактори; фактори, свързани пряко с производствената дейност; фактори, свързани със семейно-битовата среда; фактори, свързани с общественения бит и дейността на здравната служба.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

4. За практически цели социалните фактори на здравето се класифицират в следните групи:

- а) Социална микросреда, сфери на влияние, социална макросреда
- б) Социална микросреда, сфери на влияние, личностни фактори
- в) Социална микросреда, личностни фактори, социална макросреда

в – 1 т.

5. Социалната микросреда се формира от:

- а) Непосредственото обкръжение на индивида и ежедневните социални контакти
- б) От контактите с живата и нежива природа
- в) От служебните контакти

а – 1 т.

6. Най-важен елемент на социалната микросреда е:

- а) Професионално-трудова среда
- б) Семейството
- в) Приятелската среда

б – 1 т.

7. Избройте 3 от факторите на социалната макросреда:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

политически; икономически; културни; религиозни; етнически; – 3 т.

8. Механизмите на влияние на социалните фактори върху здравето според *D. Armstrong* са:

- а) Пряко влияние
- б) Индиректно влияние
- в) Опосредствено влияние
- г) Директно влияние
- д) Непряко влияние

Заб. Отбележете двата верни отговора.

б, г – 2 т.

9. Социалната микросреда е представена от:
- а) Професионално-трудова среда, семейство, приятелска среда
  - б) Професионално-трудова среда, семейство, роднини
  - в) Професионално-трудова среда, семейство, околна среда
- а – 1 т.

10. Избройте 3 фактора, с които е свързан начинът на живот:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- материално-битови условия; изповядвана религия; традиции;
трудова дейност; обществена дейност; социални контакти
- 3 т.

11. Посочете 3 рискови форми на поведение:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- нерационално хранене; тютюнопушене; употреба на алкохол и наркотици; злоупотреба с лекарствени средства; агресия; намалена физическа активност
- 3 т.

12. Избройте 3 от факторите за формиране на здравословен стил на живот:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- здравна информираност; мястото на здравето в ценностната система; степен на осъзнаване на потребностите от здраве; отношение на личността към собственото здраве и към здравето на другите; семейна, училищна, обществена среда, стимулираща здравословен начин на живот
- 3 т.

13. Избройте 3 от мотивите, които според Т. Трендафилов играят роля за здравословен начин на живот:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....

от здравно-рационално естество; от естетическо естество;
от морално естество; от социално-психическо естество;
от икономическо естество – 3 т.

14. Избройте 3 основни критерия за здравословен стил на живот:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравна активност; антирисково поведение; самопомощ и
взаимопомощ; психологическа нагласа за партньорство и обществена
ангажираност – 3 т.

15. Здравна активност е:

- а) Системен контрол на собственото здравно състояние
- б) Усвояване на здравни знания
- в) Усвояване на здравни умения
- г) Осигуряване на организма на достатъчно сън

Заб. Изберете верните отговори.

а, б, в – 3 т.

СОЦИАЛНО-МЕДИЦИНСКИ ПОДХОД в медицинската практика

1. Практическото приложение на социално-медицинския подход означава съставяне на социална история на заболяването, чрез която се разкрива социалната етиология и патогенеза на дадено заболяване и се очертават подходите за социална терапия, рехабилитация и профилактика.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. От социологична гледна точка личността представлява специфична социологическа система с две основни страни:

- релационна същност
- субстанционална същност

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

3. При събиране на информация за съставяне на социална история на заболяването задължително изискване е времето за разговор да бъде:

- а) Достатъчно дълго
- б) Кратко
- в) Няма изисквания

а – 1 т.

4. При събиране на информация за съставяне на социална история на заболяването задължително изискване е обстановката, в която се провежда разговора, да бъде:

- а) Няма определени изисквания
- б) Уютна и удобна

б – 1 т.

4. При събиране на информация за съставяне на социална история на заболяването задължително изискване е изслушването по време на разговора да бъде:

- а) Пасивно, без проява на отношение
- б) Активно и съпричастно
- в) Няма изисквания

б – 1 т.

5. При събиране на информация за съставяне на социална история на заболяването е задължително изискване по време на разговора да се използват следните видове въпроси:

- а) Открити, разяснителни, подтикващи
- б) Открити, полуоткрити, закрити
- в) Няма определени изисквания

а – 1 т.

6. Невербалният контакт включва:

- а) Поведение
- б) Изказ
- в) Поза
- г) Задаване на въпроси
- д) Жестове
- е) Държание

ж) Поглед

Заб. Изберете 5-те верни отговора.

а, в, д, е, ж – 5 т.

7. Източници за събиране на данни при съставяне на социална история на заболяването са:

- а) Здравия или болния човек, близките му, документи
- б) Здравия или болния човек, близките му, масмедииите
- в) Здравия или болния човек, близките му, неговото поведение

а – 1 т.

8. Избройте 3 раздела, които влизат в социалната история на заболяването:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

характеристика на личността; семейно-битова среда;
професионално-трудова среда; обществено-битова среда;
роля на здравната служба в живота на интервюирания;
медико-социални изводи; медико-социални потребности;
план за медико-социални въздействия; медико-социална епикриза – 3 т.

9. Избройте 3 елемента на семейно-битовата среда:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

вид семейство; материал, бит, дейности в семейството;
личностни особености на др. членове на семейството;
семейни взаимоотношения – 3 т.

10. Избройте 3 елемента на професионално-трудова среда:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

професия, длъжност, месторабота, възнаграждение, професионален маршрут; характер, режим и условия на труд; социално-психологичен климат; стресогенни ситуации – 3 т.

11. Медико-социалните потребности са свързани с:

- а) Личността на индивида, семейно-битовата среда, обществено-битовата среда, природната среда
- б) Личността на индивида, семейно-битовата среда, професионално-трудова среда, обществено-битовата среда
- в) Личността на индивида, микросредата, професионално-трудова среда, обществено-битовата среда

б – 1 т.

ДЕМОГРАФИЯТА КАТО НАУКА

1. Посочете 3-те феномена, към които е насочено вниманието на демографията:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

промени в числеността на населението; разпределение на населението по територия; структура на населението по различни признаци – 3 т.

2. Посочете кои от изброените процеси са обект на особено внимание в демографията:

- а) икономическа стабилност
- б) плодовитост
- в) природни бедствия
- г) смъртност
- д) брачност
- е) миграция
- ж) социална мобилност

б, г, д, е, ж – 5 т.

3. За измерители на общественото здраве се използват статистически показатели.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

4. Посочете трите показатели, които характеризират общественото здраве:

- а) Здравно-демографски показатели
- б) Статистически показатели
- в) Показатели за съотношение
- г) Показатели за заболяемост
- д) Показатели за нагледност
- е) Показатели за физическо развитие

а, г, е – 3 т.

5. Демографията е наука за:

- а) Медицината
- б) Физиологичните процеси
- в) Населението

в – 1 т.

6. Избройте петте стадия на демографския цикъл:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

стационарно население при високо ниво на раждаемост и смъртност, ранен стадий на нарастване на населението, късен стадий на нарастване на населението, стационарно население при ниска раждаемост и смъртност, намаляване на населението

– 5 т.

7. Статиката на населението изучава:

- а) Структурата и вида на населението
- б) Заболеваемостта на населението
- в) Броя и състава на населението

в – 1 т.

8. Възрастовият тип население включва:

- а) Прогресивен, регресивен, стационарен
- б) Прогресивен, ретрограден, стационарен
- в) Възходящ, регресивен, стационарен

а – 1 т.

9. Динамиката на населението изучава:

- а) 5 вида движение на населението
- б) 3 вида движение на населението
- в) 2 вида движение на населението

в – 1 т.

10. Демографско застаряване:

А/ Демографското застаряване на населението води до:

Б/ Демографското застаряване има:

- а) Социално значение
- б) Намаляване на жените във фертилна възраст
- в) Намаляване на трудоспособното население
- г) Здравно-медицинско значение
- д) Икономическо значение
- е) Увеличаване на населението в пенсионна възраст

Заб. Посочете кое от изброеното в: а, б, в, г, д, е се отнася за А/ и кое се отнася за Б/.

А/ б, в, е – 3 т.

Б/ а, г, д – 3 т.

11. При прогресивен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

а – 1 т.

12. При регресивен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

б – 1 т.

13. При стационарен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

в – 1 т.

ДИНАМИКА НА НАСЕЛЕНИЕТО

1. Миграцията бива:
  - а) Външна и иницирана
  - б) Външна и вътрешна
  - в) Външна и случайна

б – 1 т.

2. Посочете 3 от основните демографски показатели за естествено движение на населението:
  - а) .....
  - б) .....
  - в) .....

раждаемост; смъртност; естествен прираст; детска смъртност;
обща детска смъртност

– 3 т.

3. Перинаталната детска смъртност включва:
  - а) Смърт на детето до 28 ден
  - б) Брой мъртвородени деца и умрели до 7 ден
  - в) Брой мъртвородени деца и умрели до 28 ден

б – 1 т.

4. Неонаталната детска смъртност включва:
  - а) Брой умрели деца до 28 ден
  - б) Брой мъртвородени и умрели до 7 ден
  - в) Брой мъртвородени и умрели до 28 ден

а – 1 т.

5. Ранната неонатална детска смъртност включва:
  - а) Брой умрели деца до 7 ден
  - б) Брой мъртвородени и умрели до 7 ден
  - в) Брой мъртвородени и умрели до 28 ден

а – 1 т.

6. Демографският статус на една страна се определя от показателите:
  - а) Раждаемост, смъртност, брачност
  - б) Раждаемост, смъртност, миграция
  - в) Раждаемост, смъртност, естествен прираст

б – 1 т.

7. Естественият прираст представлява разлика между:

- а) Заболеваемост и смъртност
- б) Плодовитост и смъртност
- в) Раждаемост и смъртност

в – 1 т.

8. Показателят детска смъртност се изчислява за деца до:

- а) 5 години
- б) 10 години
- в) 3 години
- д) 1 годинка
- е) 14 години

д – 1 т.

9. Показателят обща детска смъртност се изчислява за деца до:

- а) 5 години
- б) 10 години
- в) 3 години
- д) 1 година
- е) 14 години

е – 1 т.

10. В основата на демографския преход стоят застаряването, заболяемостта и репродуктивното поведение на населението.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

11. Бруто коефициент за възпроизводство – среден брой момичета, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период, ако повъзрастовата плодовитост не се промени.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

12. Нето коефициент за възпроизводство – среден брой момичета, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период, ако повъзрастовата плодовитост и смъртност в държавата се запазят такива, каквито са в момента, за който се изчислява показателя.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

13. Сумарна плодовитост – среден брой живи деца, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период (18-49 г.), ако повъзрастовата плодовитост се запази каквато е в момента на изчисляване на сумарната плодовитост.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

14. Посочете специфичните показатели за оценка на възпроизводството на населението:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Сумарна плодовитост; Бруто коефициент на възпроизводство;
Нето коефициент на възпроизводство – 3 т.

ЗАБОЛЕВАЕМОСТ

1. Понятието болестност включва:

- а) Съвкупността от новопоявилите се заболявания през годината
- б) Съвкупността от всички заболявания – нови и стари – към даден момент
- в) Съвкупността от всички регистрирани през годината заболявания – новопоявили се и съществуващи по-рано

в – 1 т.

2. Понятието моментна болестност включва:

- а) Съвкупността от новопоявилите се заболявания през годината

б) Съвкупността от всички заболявания – нови и стари – към даден момент

в) Съвкупността от всички регистрирани през годината заболявания – новопоявили се и съществуващи по-рано

б – 1 т.

3. Понятието заболяемост (свежа заболяемост) включва:

а) Съвкупността от новопоявилите се (новорегистрирани) заболявания през годината

б) Съвкупността от всички заболявания – нови и стари – към даден момент

в) Съвкупността от всички регистрирани през годината заболявания – новопоявили се и съществуващи по-рано

а – 1 т.

4. Подредете по важност групите заболявания в структурата на общата заболяемост: травми и отравяния; сърдечно-съдови заболявания; болести на кожата и подкожната тъкан; нервно-психични заболявания; болести на дихателната система

а) .....

б) .....

в) .....

г) .....

д) .....

болести на дихателната система; нервно-психични заболявания;
сърдечно-съдови заболявания; травми и отравяния;
болести на кожата и подкожната тъкан

а, б, в, г, д – по 1 т.

5. Подредете по важност групите заболявания в структурата по причини за смърт: неоплазми; болести на органите на кръвообръщението; болести на дихателната система; травми и отравяния

а) .....

б) .....

в) .....

г) .....

болести на органите на кръвообръщение; неоплазми;
травми и отравяния; болести на дихателната система

а, б, в, г – по 1 т.

6. Избройте методите за изучаване на заболяемостта:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

по обръщаемостта на пациента към здравните заведения;
момента болестност, установена чрез профилактик. прегледи;
хоспитализирани болни; по причини на смъртта   а, б, в, г, д – по 1 т.

7. Заболяемостта с временна нетрудоспособност е съществена част от общата заболяемост на лицата в пенсионна възраст и съставлява 60-80% от нея:

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

8. Заболяемостта с временна нетрудоспособност има:

- а) Медицинско, социално, икономическо значение
- б) Медицинско, социално, юридическо значение
- в) Медицинско, личностно, икономическо значение

а – 1 т.

9. Избройте показателите за оценка на заболяемостта с временна нетрудоспособност:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

честота на случаите с временна нетрудоспособност;
честота на дните, загубени поради временна нетрудоспособност;
средна продължителност на 1 случай с временна нетрудоспособност
а, б, в – по 1 т.

10. Избройте показателите за оценка на заболяемостта с трайна нетрудоспособност:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

обща инвалидност; първична инвалидност;
относителен дял на инвалидизираните

а, б, в – по 1 т.

11. Избройте основните източници за изучаване на заболяемостта:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравните заведения с цялостната им документация;
индивидът и членовете на неговото семейство;
регистрите за умирация

а, б, в – по 1 т.

12. Методите за изучаване на заболяемостта се класифицират като:

А/ Активни методи

Б/ Пасивни методи

- а) Изучаване на заболяемостта по данни от обръщаемостта
- б) Информация от индивида и членовете на неговото семейство
- в) Профилактични прегледи
- г) Изучаване на заболяемостта по данни от причини за умираанията

*Заб. Посочете кое от изброеното в: а, б, в, г
се отнася за А/ и кое се отнася за Б/*

А/ б, в – 3 т.

Б/ а, г – 3 т.

13. Класификацията на болестите представлява система от рубрики, към които се причисляват нозологичните единици съгласно определени критерии.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

14. У нас МКБ-10 е въведена от 1 януари 2005 г.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

**ФИЗИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ
КАТО ПОКАЗАТЕЛ ЗА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ**

1. Показателите за физическо развитие се използват за измерване на:

- а) негативното здраве
- б) позитивното здраве

б – 1 т.

2. Понятието физическо развитие отразява съвкупността от:

- а) Морфологични, функционални, физически признаци
- б) Морфологични, функционални, психически признаци
- в) Медицински, функционални, психически признаци

б – 1 т.

3. При изучаването и оценката на физическото развитие се използват:

- а) Пет групи признаци
- б) Четири групи признаци
- в) Три групи признаци

в – 1 т.

4. Избройте признаците, които се използват при изучаване на физическото развитие:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

антропометрични; физиометрични; соматоскопични – 3 т.

5. Избройте 3 от антропометричните признаци:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

ръст; тегло; гръдна обиколка; размери на глава; крайници – 3 т.

6. Избройте 3 от соматоскопичните признаци:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

телосложение; развитие на мускулатурата; форма на гръдния кош и краката; развитие на половите органи у мъжа; вторични полови белези; настъпване на пубертета – 3 т.

7. Физиометричните признаци включват:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

витален капацитет; мускулна сила; реактивност и точност на двигателния акт – 3 т.

8. Акцелерацията е:

- а) Ускорено физическо развитие на организма и личността
- б) Ускорено психическо развитие
- в) Ускорено развитие на обществото

а – 1 т.

9. Избройте 3 от теориите за акцелерация:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

хелиогенна; алиментарна; радиовълнова; на конституционния подбор; на урбанизационната травма – 3 т.

10. Индексът на Брока се изчислява като: $\text{Теглото в кг} = \text{ръста в см} - 1$

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

СЕМЕЙСТВО И ЗДРАВЕ

1. Посочете кои са основните разновидности на семейството:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

пълно нуклеарно; непълно нуклеарно; сложно – 3 т.

2. Пълното нуклеарно семейство се състои от:
- а) Родители и неженените им деца
  - б) Брачни партньори без деца или с неженените деца е останал един родител или член от предходното поколение (баба, дядо)
  - в) Освен родители и децата им, семейството включва и други поколения (баба, дядо, прабаба, працядо) или други роднини (леля, вуйчо, чичо и др.)

а – 1 т.

3. Непълното нуклеарно семейство се състои от:
- а) Родители и неженените им деца
  - б) Брачни партньори без деца или с неженените деца е останал един родител или член от предходното поколение (баба, дядо)
  - в) Освен родители и децата им, семейството включва и други поколения (баба, дядо, прабаба, працядо) или други роднини (леля, вуйчо, чичо и др.)

б – 1 т.

4. Сложното семейство се състои от:
- а) Родители и неженените им деца
  - б) Брачни партньори без деца или с неженените деца е останал един родител или член от предходното поколение (баба, дядо)
  - в) Освен родители и децата им, семейството включва и други поколения (баба, дядо, прабаба, працядо) или други роднини (леля, вуйчо, чичо и др.)

в – 1 т.

5. Посочете от всички изброени кои са четирите основни функции на семейството:

- а) Раждане на деца
- б) Възпроизводство, възпитание и подготовка на човека за социален живот
- в) Производство на средства за живот и организация на тяхното потребление
- г) Любов и разбирателство в семейството
- д) Задоволяване на емоционални и сексуални потребности
- е) Подкрепа на членовете на семейството

ж) Отглеждане на децата

б, в, д, е – 4 т.

6. Семейството е важен фактор за формиране на поведението и миогледа на личността:

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

7. В семейството се изработва ценностната ориентация, която включва система от оценки за:

- а) Добро и лошо
- б) Скъпо и приемливо
- в) Приемливо и неприемливо
- г) Желано и нежелано
- д) Полезно и вредно
- е) Морално и неморално

Заб. Посочете четирите верни отговора.

а, в, д, е – 4 т.

8. Семейното здраве има:

- а) Два аспекта
- б) Пет аспекта
- в) Три аспекта

в – 1 т.

9. При разглеждане на семейното здраве от биологична гледна точка е вярно твърдението:

- а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството
- б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството
- в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

а – 1 т.

10. При разглеждане на семейното здраве от психологичната му страна е вярно твърдението:

- а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството
- б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството
- в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

б – 1 т.

11. При разглеждане на социалния аспект на семейното здраве е вярно твърдението:

- а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството
- б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството
- в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

в – 1 т.

12. Семейството влияе на здравето на своите членове:

- а) Директно и индиректно
- б) Цялостно и частично
- в) Адекватно и неадекватно

а – 1 т.

ДЯЛ СТАРИ ХОРА

1. Класификацията на СЗО за възрастовите групи е следната:

- а) Млада възраст до.....ГОДИНИ
- б) Средна възраст от.....до.....ГОДИНИ
- в) Напреднала възраст от.....до.....ГОДИНИ
- г) Старческа възраст от.....до.....ГОДИНИ
- д) Дълголетници .....

Отговор:

- а) Млада възраст до 44 години
- б) Средна възраст от 45 до 59 години

- в) Напреднала възраст   от 60 до 74 години
- г) Старческа възраст   от 75 до 89 години
- д) Дълголетници   90 години и повече

– 5 т.

2. За граница към т. нар. „трета възраст” се счита възрастта:
- а) На 40 годишните
  - б) На 60 годишните
  - в) На 65 годишните

б – 1 т.

3. Българското население:
- а) Застарява
  - б) Подмладява се
  - в) Стационарира се

а – 1 т.

4. Здравните проблеми на възрастните хора са обект на:
- а) Педиатрията
  - б) Социалната медицина
  - в) Гериатрията

в – 1 т.

5. Факторите, ограничаващи зависимостта на възрастните хора са:
- а) Фактори от социално и психологическо естество или свързани със заболяване
  - б) Фактори от здравно и психологическо естество или свързани със заболяване
  - в) Фактори от физическо и психологическо естество или свързани със заболяване

а – 1 т.

6. Избройте 3 от най-често срещаните класове хронични заболявания при възрастни хора:
- а) .....
  - б) .....

в) .....

заболявания на сърдечно-съдовата система; заболявания на дихателната система; заболявания на нервната система и сетивните органи; заболявания на опорно-двигателния апарат – 3 т.

7. Основната цел на здравната помощ за старите хора е съхранение на добро ниво на физическо и психическо функциониране, позволяващо автономен и независим от чужда помощ живот за колкото е възможно по-дълго време.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

8. Избройте поне три целеви групи в работата на лекаря с лица над 65 г.

- а) .....
- б) .....
- в) .....

лица със запазена жизненост и трудоспособност, лица с хронични заболявания, лица с група инвалидност, самотно живеещи, терминално болни – 3 т.

9. Избройте поне три групи стари хора с повишен риск:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

възрастни над 80 г., възрастни с три и повече хронични заболявания, лица с ограничения на слуха и зрението, лица с много ниски доходи, лица без ефективна социална подкрепа – 3 т.

МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ДЕЦАТА

1. Най-рисковият период от живота на детето с най-висока смъртност е:

- а) 0-1 година
- б) 1-3 години
- в) 3-6 години

а – 1 т.

2. Основни причини за детска смъртност до 1 година са:

- а) Вродени малформации
- б) Родова асфиксия
- в) Отравяния
- г) Родови травми
- д) Неоплазми

а, б, г – 3 т.

3. Възрастта от 1 до 3 год. се характеризира с висока заболяемост от:

- а) Заболявания на дихателната система
- б) Травми
- в) Отравяния
- г) Инфекциозни болести
- д) Неоплазми

а, б, в, г – 4 т.

4. Възрастта от 6 до 9 год. се характеризира с висока заболяемост от:

- а) Зрителни аномалии
- б) Пневмонии
- в) Алергични заболявания
- г) Инфекциозни болести
- д) Гръбначни изкривявания

а, в, д – 3 т.

5. Юношеската възраст обхваща периода:

- а) 7-14 год.
- б) 10-14 год.
- в) 14-18 год

в – 1 т.

6. Избройте три типа здравни заведения, които реализират педиатрична помощ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

детски клиники, специализирани детски болници, педиатрични кабинети, детски ясли, домове „Майка и дете”

– 3 т.

7. Най-често децата в домове „Майка и дете” са:
- а) Деца от многодетни семейства
  - б) Сирачета
  - в) Деца на самотни майки

в – 1 т.

8. Кои са основните опасности за здравето на юношите (14-18 г.):
- а) Ранно започване на полов живот
  - б) Тревожни и депресивни състояния
  - в) Изкривяване на гръбнака
  - г) Употреба на алкохол и наркотици

а, б, г – 3 т.

МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ЖЕНИТЕ

1. Семейно планиране е правото на решение за:
- а) Броя деца в семейството
  - б) Интервали между ражданията
  - в) Броя деца и интервалите между ражданията

в – 1 т.

2. Едно семейство е бездетно, когато:
- а) Две години след брак, при нормален полов живот не е настъпила бременност
  - б) Три години след брак, при нормален полов живот не е настъпила бременност
  - в) Нито едно от твърденията по-горе

а – 1 т.

3. Бременността във възрастта под 20 години:
- а) Не представлява заплаха за здравето плода
  - б) Увеличава вероятността за раждане на недоносени деца
  - в) Намалява риска от усложнения за жената

б – 1 т.

4. Избройте три мерки за борба с насилието по отношение на жените:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....

горещи телефонни линии, кризисни центрове, превантивни кампании,
специализирани правни услуги, забрана на детската проституция,
борба с трафика на жени – 3 т.

5. Акушеро-гинекологичната служба осигурява с медицинско обслужване:
- а) Жените от всички възрасти
  - б) Жените във фертилна възраст
  - в) Новородените

а, б – 2 т.

6. Избройте три типа здравни заведения, които реализират акушеро-гинекологичната помощ:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....

АГ клиники, специализирани АГ болници,
АГ отделения към общински болници, АГ в ДКЦ,
частно практикуващи АГ специалисти – 3 т.

7. Избройте 5 звена (сектори) в акушеро-гинекологично отделение:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
  - г) .....
  - д) .....

приемен сектор, сектор за физиологична бременност,
сектор за септични случаи, сектор за гинекологично болни жени,
сектор за новородени, сектор за недоносени, генетична консултация,
женска консултация – 5 т.

СИСТЕМИ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

1. Здравеопазване е:

- а) Система от медицински и немедицински дейности за възстановяване, опазване и укрепване здравето на населението
- б) Система от институции и персонал, специално предназначени за възстановяване, опазване и укрепване здравето на населението.
- в) Система от медицински дейности за опазване и лечение здравето на населението

а – 1 т.

2. Здравна служба е:

- а) Система от медицински и немедицински дейности за възстановяване, опазване и укрепване здравето на населението
- б) Система от институции и персонал, специално предназначени за възстановяване, опазване и укрепване здравето на населението.
- в) Система от медицински дейности за опазване и лечение здравето на населението

б – 1 т.

3. Избройте три основни функции на здравната служба:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

профилактика и промоция на здравето, диагностика, лечение, рехабилитация, експертиза на трудоспособността, квалификация на персонала

– 3 т.

4. Избройте четирите типа здравно обслужване според D. Armstrong:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

самопомощ (здравно самообслужване);
общинно обслужване (домашно обслужване);
групи за взаимопомощ; професионално здравно обслужване

– 4 т.

5. Посочете трите разновидности на професионално здравно обслужване според D. Armstrong:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

първично и вторично (специализирано); частно и обществено;
индивидуално и екипно – 3 т.

6. Посочете трите основни типа здравеопазни системи според източника на финансиране на здравеопазването:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

държавно-бюджетно здравеопазване; здравно-осигурителна система;
здравеопазване с преобладаващ частен сектор – 3 т.

7. Държавно-обществено здравеопазване има в:

- а) Великобритания
- б) Германия
- в) Франция
- г) Швеция
- д) Италия

а, г – 2 т.

8. Здравно-осигурителна система на здравеопазване има в:

- а) Великобритания
- б) Германия
- в) Италия
- г) Канада
- д) САЩ

б, в – 2 т.

9. Здравеопазване с преобладаващ частен сектор има в:

- а) Великобритания
- б) Германия
- в) Италия
- г) Канада

д) САЩ

д – 1 т.

10. Съвременните системи на здравеопазване се основават на принципите на:

- а) Консерватизъм и централизация
- б) Либерализъм и централизация
- в) Либерализъм, децентрализация и рационализация

в – 1 т.

ПЪРВИЧНО ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Първичното здравно обслужване е интегрирана система за основна здравна помощ, която е:

- а) Основана на научно достоверни и социално приемливи методи
- б) Достъпна основно за пациенти с хронични заболявания
- в) Насочена към най-честите заболявания на населението
- г) Икономически ефективна
- д) Универсално достъпна

а, в, г, д – 4 т.

2. Първичната здравна помощ се осигурява в:

- а) Болници за активно лечение
- б) Амбулатории и здравни центрове
- в) Болници за долекуване и продължително лечение

б – 1 т.

3. Трите измерения на интегративната роля на първичното здравно обслужване са:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

функционална интеграция, организационна интеграция,
образователна интеграция

– 3 т.

4. Интегрираща фигура в системата на първичното здравно обслужване е:

- а) Лекар по вътрешни болести

- б) Лекар по детски болести
- в) Лекар по обща медицина

в – 1 т.

5. Избройте амбулаториите за специализирана медицинска помощ съгласно Закона за лечебните заведения:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

индивидуална практика за специализирана медицинска помощ;
групова практика за специализирана медицинска помощ; медицински център, стоматологичен (дентален) център, медико-стоматологичен (дентален) център; диагностично-консултативен център – 4 т.

6. Избройте шест вида дейности, осъществявани в амбулаториите за първична или специализирана извънболнична помощ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....
- е) .....

извършват диагностика, лечение, рехабилитация и наблюдение на болни, консултации, профилактика; предписват изследвания, манипулации, домашни грижи, лекарства; експертиза на временна нетрудоспособност; медицинска помощ при бременност и майчинство; грижи за физическо и психическо развитие на лица до 18 г.; здравна промоция и профилактика; издават документи; насочват за болнична помощ – 6 т.

7. Посочете 4 от елементите за осигуряване на качеството на медицинското обслужване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

достъпност; равнопоставеност; достатъчност; социална приемливост;
своевременност; ефективност; ефикасност – 4 т.

8. Пациентът има право на избор на личен лекар и лечебно заведение:

- а) На територията на цялата страна
- б) На територията на областта по местоживееене
- в) На територията на града по местоживееене

а – 1 т.

БОЛНИЧНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Посочете 6 вида дейности, които може да бъдат извършвани в болниците:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....
- е) .....

диагностика и лечение; родилна помощ; рехабилитация; диагностика и консултации; трансплантации; медико-козметични услуги; клинични изпитвания; учебна и научна дейност – 6 т.

2. Законът за лечебните заведения не гарантира равнопоставеност на лечебните заведения с държавна, общинска или частна собственост.

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

3. Многопрофилните болници имат разкрити и функциониращи:

- а) Най-малко 2 отделения или клиники по основните медицински специалности
- б) Най-малко 3 отделения или клиники по основните медицински специалности
- в) Най-малко 4 отделения или клиники по основните медицински специалности

в – 1 т.

4. Болниците за активно лечение са предназначени за:
- а) Лечение на лица с остри заболявания, травми, изострени хронични болести, състояния изискващи оперативно лечение, родилна помощ и медико-козметични услуги
  - б) Лечение на лица с хронични заболявания, нуждаещи се от продължителни здравни грижи за възстановяване и поддържане на задоволително соматично и психично здраве
  - в) Лечение на лица, нуждаещи се от физикална терапия, моторна и психична рехабилитация, балнео, климатотерапия и таласолечение

а – 1 т.

5. Посочете видовете болници според функциите и срока на лечение:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

болници за активно лечение; болници за долекуване и продължително лечение; болници за рехабилитация; болници за долекуване, продължително лечение и рехабилитация

– 4 т.

6. Посочете видовете болници по териториален обхват на обслужваното население:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

районни (общински) болници; областни болници; междуобластни болници; национални болници

– 4 т.

7. Избройте три количествени показателя за оценка на болничното обслужване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Отговор: използваемост на легла; оборот на легло; система на хоспитализация (планови, спешни); средно време на престой на легло; маршрут на болния

– 3 т.

8. Образователно-квалификационната степен на главната медицинска сестра (акушерка, рехабилитатор) трябва да е:

- а) Бакалавър по здравни грижи
- б) Магистър по здравни грижи
- в) Магистър по обществено здраве и здравен мениджмънт

а – 1 т.

9. Функциите на главната медицинска сестра (акушерка, рехабилитатор) включват:

- а) Организира, координира и отговаря за качеството на медицинските дейности
- б) Свиква съвета по здравни грижи
- в) Диагностика, лечение, рехабилитация и наблюдение на болни

б – 1 т.

СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

1. Спешната медицинска помощ е част от:

- а) Болничната медицинска помощ
- б) Диспансерната медицинска помощ
- в) Извънболничната медицинска помощ

в – 1 т.

2. Спешната медицинска помощ е насочена към:

- а) Възстановяване на остро настъпили животозастрашаващи нарушения
- б) Поддържане виталните функции на организма
- в) Всичко изброено

в – 1 т.

3. Спешната медицинска помощ не участва в оказване на спешна помощ при стихийни бедствия, аварии и катастрофи:

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

4. Спешната медицинска помощ взима кръвни проби за алкохол и упойващи вещества:

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

5. Спешната медицинска помощ осъществява трудово-лекарска експертиза:

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

6. Спешната медицинска помощ осигурява спешна хоспитализация на нуждаещите се:

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

7. Спешната медицинска помощ не осъществява експресна диагностика:

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

8. Спешната медицинска помощ не осъществява специализирана транспортна дейност:

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

9. Спешната медицинска помощ информира и дава медицински съвети на населението по телефона:

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

10. Центровете за спешна медицинска помощ са на пряко подчинение на:

- а) Общинските болници

- б) Министерство на здравеопазването
- в) Регионалните здравни инспекции

б – 1 т.

ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

1. Здравната политика е:

- а) Официално възприетата в дадена страна дългосрочна линия на развитие на националната здравеопазна система
- б) Организационни действия и управляващи подходи, използвани за достигане на по-добри здравни грижи за пациентите
- в) Официално възприетата в дадена страна краткосрочна линия на развитие на националната здравеопазна система

а – 1 т.

2. Главен критерий за определяне на приоритетите на здравната политика е:

- а) Достатъчни финансови ресурси
- б) Налична инфраструктура и обезпеченост с медицински специалисти
- в) Здравните потребности на населението

в – 1 т.

3. Основните подходи при определяне на приоритетите в здравеопазването са:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

епидемиологичен подход; рисков подход; възрастов подход;
социална значимост

– 4 т.

4. Избройте 4 генерални приоритета на здравната политика в международен мащаб:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

акцент на първичните здравни грижи; промоция на здравето;
повишаване ефективността в здравеопазването; пазарни принципи и
механизми в здравеопазването; качество на здравното обслужване;
регионализация и децентрализация; здравен мениджмънт – 4 т.

5. Има по-висока социална ефективност на здравеопазването там, където се изразходват повече ресурси за болнична помощ.

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

6. Препоръчително е внедряването на абсолютно свободен пазар и конкуренция в здравеопазването

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

7. Препоръчително е внедряването на регулиран пазар с елементи на плановост в здравеопазването

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

8. Основна териториална единица е регионалната здравеопазна система, която удовлетворява здравните потребности в даден регион

- а) Вярно
- б) Грешно

а – 1 т.

ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ В БЪЛГАРИЯ

1. Законът за здравното осигуряване в България регламентира:

- а). Задължително участие на всички граждани в страната
- б) Доброволно участие на всички граждани в страната
- в) Задължително участие само на определени групи от населението

а – 1 т.

2. Национална здравно-осигурителна каса (НЗОК) използва събраните финансови ресурси за:

- а) Заплащане на спешната медицинска помощ
- б) Закупуване на здравни услуги на осигурените лица
- в) Инвестиране в изграждане на нови лечебни заведения

б – 1 т.

3. НЗОК заплаща оказване на следните видове медицинска помощ:

1. Профилактика	а. ДА	б. НЕ
2. Извънболнична помощ	а. ДА	б. НЕ
3. Болнична помощ	а. ДА	б. НЕ
4. Спешна медицинска помощ	а. ДА	б. НЕ
5. Рехабилитация	а. ДА	б. НЕ
6. Хемодиализа	а. ДА	б. НЕ

1а; 2а; 3а; 4б; 5а; 6б – 6 т.

4. Националният рамков договор се подписва между:

- а). НЗОК и Министерство на здравеопазването (МЗ)
- б). НЗОК и Български лекарски съюз (БЛС)
- в) НЗОК, Български лекарски съюз и Съюза на стоматолозите в България (ССБ)

в – 1 т.

5. Предмет на Националния рамков договор са правата и задълженията на:

- а) НЗОК, БЛС и ССБ
- б) НЗОК и МЗ
- в) Изпълнителите на извънболнична помощ
- г) Здравно осигурените лица
- д) НЗОК и министерски съвет

а, в, г – 3 т.

6. Националният рамков договор е основно средство за регулиране на отношенията между:

- а) НЗОК и Български лекарски съюз (БЛС)
- б) НЗОК и изпълнителите на здравни услуги
- в) НЗОК и пациентите

б – 1 т.

7. Законът за здравното осигуряване не допуска възможност за допълнително доброволно осигуряване

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

8. Осигуряването на лицата, неучастващи в набирането на осигурителни вноски се поема от:

- а) Държавата
- б) Общинските бюджети
- в) Частни здравно-осигурителни фондове
- г) Български червен кръст

а, б – 2 т.

ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ

1. Мениджмънтът е целенасочено въздействие на субекта върху субекта.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Здравният Мениджмънт е функционален раздел на социалната медицина

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

3. Избройте пет обществени науки, с които здравния мениджмънт е в тясно взаимодействие:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

социология; психология; информатика; право; икономика – 5 т.

4. Избройте трите нива на управление:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....

висш; координиращ, оперативен – 3 т.

5. Коя от посочените институции е представител на координиращия мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

б – 1 т.

6. Коя от посочените институции е представител на висшия мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

а – 1 т.

7. Коя от посочените институции е представител на оперативния мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

в – 1 т.

8. Избройте три от специфичните трудности на управленската дейност в здравеопазването:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравеопазването е система от смесен тип; липсва възможност за предсказване на резултатите; трудности в количествената оценка на ефекта; има много случайни фактори – 3 т.

9. Допълнете основните функции в процеса на мениджмънт:

- а) Определяне на цели

- б). Приемане на решения
  - в) Планиране
  - г) .....
  - д) .....
  - е) .....
- организиране; контрол; оценка – 3 т.

10. Избройте типовете управленски решения според нивото, на което се вземат:

- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- Стратегически; административни; оперативни – 3 т.

11. Избройте основните елементи в структурата на управленското решение:

- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- цел; пътища и начини; необходими ресурси – 3 т.

12. Организирането е обобщаваща функция, включваща в себе си функциите планиране, координиране и пряко ръководство на персонала.

- а) Вярно
  - б) Погрешно
- а – 1 т.

13. С коя функция завършва управленския цикъл:

- а) Координиране
  - б) Оценка
  - в) Организиране
- б – 1 т.

ПРИМЕРНИ ТЕСТОВЕ
за конкурсен изпит
по Социална медицина и Здравен мениджмънт
за ОКС „Магистър” по „Управление на здравните грижи”
(два семестъра)

ДЕМОГРАФСКИ ИЗМЕРИТЕЛИ НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ

1. „Медицинската демография изучава демографските процеси и явления, които имат отношение към здравето на индивида.”

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

2. Кои са двата раздела на демографията:

- а) .....
- б) .....

статика; динамика

– 2 т.

3. Статиката на населението включва данни за:

- а) Броя
- б) Структурата
- в) Миграцията
- г) Смъртността

а, б – 2 т.

4. Кои са двата вида движения на населението според демографията:

- а) .....
- б) .....

механично; естествено

– 2 т.

5. Регресивният тип възрастова структура имат страни и региони с трайна тенденция към ниска раждаемост и смъртност при ниска средна продължителност на предстоящия живот:

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

6. Какъв тип възрастова структура има при средна или ниска раждаемост и смъртност при по-висока средна продължителност на предстоящия живот:

- а) Прогресивен
- б) Регресионен
- в) Стационарен

в – 1 т.

7. Кога имаме ниска раждаемост, според тристепенната скала за оценка на раждаемостта:

- а) Под 10‰
- б) Под 15‰
- в) Под 8‰

б – 1 т.

8. В кой стадии от демографския цикъл се намира България:

- а) Стационарен стадии при висока раждаемост и смъртност
- б) Стационарен стадии при ниска раждаемост и смъртност
- в) Намаляване на населението
- г) Късен стадии на нарастване
- д) Ранен стадии на нарастване

в – 1 т.

9. Какъв вид фактори на здравето се явява махаловидната миграция:

- а) Негативен
- б) Позитивен
- в) Не оказва влияние

а – 1 т.

10. Ранжирайте основните причини за умирация в България:

- а) Новообразования
- б) Травми и отравяния
- в) Сърдечно съдови заболявания
- г) Заболявания на дихателната система

в, а, б, г – 4 т.

11. Каква е средната продължителност на живот в България:

- а) 73 г.
- б) 75 г.
- в) 70 г.

а – 1 т.

12. От коя година естествения прираст на България е отрицателен:

- а) 1990 г.
- б) 1980 г.
- в) 1999 г.

а – 1 т.

13. Кой от двата пола има по-висока средна продължителност на живот

- а) Мъже
- б) Жени

б – 1 т.

14. Избройте три причини за демографската криза в България:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

намалена раждаемост; застаряване на население;
миграция на млади хора

– 3 т.

15. Избройте водещите причини за умирање на децата до една годишна възраст в България:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Състояния, свързани с перинаталния период;
Болести на дихателната система; Вродени аномалии

–3 т.

ЗАБОЛЕВАЕМОСТТА КАТО ИЗМЕРИТЕЛ НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ

1. Съвкупността от нововъзникналите заболявания през годината се нарича:

- а) Болестност
- б) Моментна болестност
- в) Свежа заболеваемост

в – 1 т.

2. „Айсбергът на заболеваемостта” отразява:

- а) Скритата заболеваемост
- б) Повишаването на заболеваемостта
- в) Върха на заболеваемостта

а – 1 т.

3. „Айсбергът на заболеваемостта” се дължи на:

- а) Повишаване на заболеваемостта
- б) Намаляване на хоспитализираните болни
- в). Неправилно диагностициране
- г) Самолечение

г – 1 т.

4. Кои са двата метода за изучаване на заболеваемостта

- а) Активен
- б) Реактивен
- в) Пасивен

а, в – 2 т.

5. Активните методи за изучаване на заболеваемостта, са методи, чрез които здравните работници издирват активно заболяванията сред населението

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

6. Кои от изброените методи се отнасят към пасивния метод за изучаване на заболяемостта

- а) По данни от обръщаемостта
- б) По данни от профилактичните прегледи
- в) По причини на умираанията
- г) По документи

а, в – 2 т.

7. Ранжирайте заболяванията, формиращи структурата на болестността по причини:

- а) Болести на дихателната система
- б) Болести на органи на кръвообръщение
- в) Травми и отравяния
- г) Болести на нервната система
- д) Болести на кожата и подкожието

а, г, б, в, д – 5 т.

ПЪРВИЧНО ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. На коя конференция на СЗО е приета стратегията за първично здравно обслужване на населението: .....

Алма ата 1978 г.

– 1 т.

2. Избройте пет необходими умения за работа със семейството на семейния лекар:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

клинични; организационни; социални; психологически;
комуникационни

– 5 т.

3. Вярно ли е твърдението: „ПЗП изисква и насърчава максимално участие на общността и индивида в планирането, организирането и контрола на ПЗП”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

4. ПЗП се характеризира с:
- а) общ характер на помощта
  - б) свободен достъп до услугите
  - в) непосредствена близост до населението
  - г) .....
  - д) .....
- ориентирана към индивида и неговата жизнена среда;
амбулаторен характер – 2 т.
5. Избройте основните четири дейности в рамките на ПЗП:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
  - г) .....
- медицинско лечение, социални дейности, сестрински грижи;
други грижи – 4 т.
6. Здравноосигуреното лице може да смени избрания лекар след изтичането на:
- а) 1 година
  - б) 6 месеца
  - в) по всяко време може да го смени
- б – 1 т.
7. Кои са трите основни пакета по здравни приоритети, които трябва да изпълнява ОПЛ:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
- майчино; детско здравеопазване; здравеопазване на лица над 65 г. – 3 т.
8. Допълни основните елементи на месечния график на ОПЛ:
- а) часове за амбулаторен прием
  - б) часове за домашни посещения
  - в) .....
  - г) .....

Часове за промоция и профилактика; часове за посещения
в домове за медико-социални грижи и хосписи – 2 т.

9. Допълни основните специализирани програми, изпълнявани от ОПЛ:

а) сърдечно-съдови заболявания

б) онкологични заболявания

в) белодробни заболявания

г) .....

д) .....

ендокринни заболявания; психични заболявания – 2 т.

БОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

1. Кои са трите типа болници според закона за лечебните заведения от 1999 г.:

а) Болници за активно лечение

б) Болници за долекуване и продължително лечение

в) Болници за диагностика

г) Болници за рехабилитация

а, б, г – 3 т.

2. Допълнете основните функции на болницата:

а) Диагностика

б) Лечение

в) Промоция и профилактика

г) Рехабилитация

д) .....

е) .....

ж) .....

социална; изследователска; обучение – 3 т.

3. Избройте основните индикатори за хоспитализация

а) .....

б) .....

в) .....

медицински; социални; медико-социални – 3 т.

4. Вярно ли е твърдението: „Болничният леталитет показва колко процента от лекуваните в стационара болни са починали през годината”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

5. Избройте трите типа болници според териториалния им обхват:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

национални; регионални; общински

– 3 т.

6. Кои са трите основни тенденции в болничната дейност

- а) Повишаване относителния дял на планови хоспитализации
- б) Намаляване хоспитализациите по социални индикации
- в) Намаляване на оперираните по спешност
- г) Своевременност и качество на стационарната помощ

а, б, г – 3 т.

7. Кои са основните функционално обособени структурни блокове на болницата:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

консултативно-диагностичен блок; стационарен;
болнична аптека; административно-стопански блок

– 4 т.

8. Избройте трите количествени показатели за оценка на дейността на стационара:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

средногодишна използваемост на леглата; среден престой на болните;
оборот на леглата

– 3 т.

9. Промотивната функция на болницата включва дейности за:

.....

обучение на пациента и неговите близки за режима и поведението му
– 1 т.

ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ

1. Мениджмънтът е целенасочено въздействие на субекта върху субекта.
а) Вярно
б) Погрешно
а – 1 т.
2. Мениджмънтът е дейност за преминаване на системата от състояние на определеност, регулираност в състояние на неопределеност, ентропия.
а) Вярно
б) Погрешно
б – 1 т.
3. Здравният Мениджмънт е функционален раздел на социалната медицина.
а) Вярно
б) Погрешно
а – 1 т.
4. Избройте пет обществени науки, с които здравния мениджмънт е в тясно взаимодействие:
а) .....
б) .....
в) .....
г) .....
д) .....
социология; психология; информатика; право; икономика – 5 т.
5. Кой от следните твърдения са отличителни особености на професионалната квалификация на здравния мениджър:
а) Отговорен е за управлението и използването на ресурсите
б) Притежава управленски компетенции
в) Здравният мениджър има задължително икономическо образование
г) Определя визията на организацията
а, б, г – 3 т.

6. Посочете кои са основните черти на стила на мислене в здравния мениджмънт:

- а) Системност
- б) Административна насоченост
- в) Интегративност
- г) Иновативност

а, в, г – 3 т.

7. Съществува разлика между понятията „здравна администрация” и „здравен мениджмънт”.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

8. Стратегическият мениджмънт е насочен към:

- а) Оценка на риска
- б) Оценка на резултатите
- в) Оценка на неопределеността

а, в – 2 т.

9. Стратегическият мениджмънт определя средносрочните цели на организацията чрез всеобхватни анализи на ситуацията.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

10. Избройте трите нива на управление:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

висш; координиращ, оперативен

– 3 т.

11. Коя от посочените институции е представител на координиращия мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

б – 1 т.

12. Коя от посочените институции е представител на висшия мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

а – 1 т.

13. Коя от посочените институции е представител на оперативния мениджмънт:

- а) Министерство на здравеопазване
- б) РЦЗ
- в) Управител на болница

в – 1 т.

14. Избройте три от специфичните трудности на управленската дейност в здравеопазването:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравеопазването е система от смесен тип;
липсва възможност за предсказване на резултатите; трудности в
количествената оценка на ефекта; има много случайни фактори – 3 т.

15. Основните принципи на стратегическия стил на мислене са:

- а) Приоритетност
- б) Прогностичност
- в) Плуралистичност
- г) Периодичност

а, б, в – 3 т.

16. Кои са двете главни разлики между нивата на управление:

- а) Обхват и отговорности на власт
- б) Стил на управление
- в) Степен на необходими типове умения

а, в – 2 т.

17. Допълнете типовете умения, необходими на мениджъра:

- а) Концепционни

- б) Комуникационни
- в) .....
- г) .....

технически; съставяне на екип – 2 т.

18. Подредете необходимите типове умения на ниво висш мениджмънт:

- а) Концепционни
- б) Комуникационни
- в) Технически
- г) Съставяне на екип

а, б, г, в – 4 т.

19. Подредете необходимите типове умения на ниво координиращ мениджмънт:

- а) Концепционни
- б) Комуникационни
- в) Технически
- г) Съставяне на екип

б, а, г, в – 4 т.

20. Подредете необходимите типове умения на ниво оперативен мениджмънт:

- а) Концепционни
- б) Комуникационни
- в) Технически
- г) Съставяне на екип

в, б, г, а – 4 т.

21. Допълнете основните функции в процеса на мениджмънт:

- а) Определяне на цели
- б) Приемане на решения
- в) Планиране
- г) .....
- д) .....
- е) .....

организиране; контрол; оценка – 3 т.

22. Допълнете основните типове цели:

а) Общи – частни

б) С висок приоритет – нисък

в) .....

г) .....

терминални-инструментални; краткосрочни – дългосрочни – 2 т.

23. „Намаляване на детската смъртност” е обща, терминална, с висок приоритет и дългосрочна цел на здравеопазването. Формулирайте по отношението на тази цел три частни и краткосрочни цели.

а) .....

б) .....

в) .....

подобряване на акушеро-гинекологичната помощ;
повишаване квалификацията на лекарите педиатри;
подобряване дейността на личните лекари

– 3 т.

24. Избройте поне четири от основните характеристики на целите:

а) .....

б) .....

в) .....

г) .....

адекватни, конкретни, реалистични, мотивиращи,
многовариантни, приоритетно ранжирани

– 4 т.

25. Определените цели се трансформират в:

а) Стратегия на организацията

б) План за развитие

а – 1 т.

26. Декомпозирането на целта на цели от по-нисък ранг, които от своя страна се разбиват на подцели се обозначава в литературата с понятието:

а) Детайлизиране на целите

б) Дърво на целите

в) Разсейване на целите

б – 1 т.

27. Избройте типовете управленски решения според нивото, на което се вземат:

- a) .....
- б) .....
- в) .....

Стратегически; административни; оперативни – 3 т.

28. Кои са двата типа управленски решения според начина на формирането им:

- a) Програмирани
- б) Добре структурирани
- в) Неструктурирани

б, в – 2 т.

29. Кои са типовете управленски решения според процедурите за тяхното реализиране:

- a) .....
- б) .....

програмирани; непрограмирани – 2 т.

30. Неструктурираните управленски решения са:

- a) Количествено определени
- б) Качествено определени

б – 1 т.

31. Избройте основните елементи в структурата на управленското решение:

- a) .....
- б) .....
- в) .....

цел; пътища и начини; необходими ресурси – 3 т.

32. Какви процедури се използват при непрограмираните управленски решения:

- a) Рутинни
- б) Нови, иновативни

б – 1 т.

33. Кои са двата вида контрол при мениджмънта:

- а) Ретроспективен
- б) Актуален – текущ
- в) Проспективен

а, б – 2 т.

34. Организирането е обобщаваща функция, включваща в себе си функциите планиране, координиране и пряко ръководство на персонала.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

35. Избройте видовете контрол:

- а) .....
- б) .....

ретроспективен, актуален

– 2 т.

36. С коя функция завършва управленския цикъл:

- а) Координиране
- б) Оценка
- в) Организиране

б – 1 т.

МЕНИДЖМЪНТ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

1. Посочете елементите на двуединната същност на мениджмънта на човешките ресурси:

- а) .....
- б) .....

постигане целите на организацията;

удовлетворяване потребностите и очакванията на персонала

– 2 т.

2. Посочете кои от изброените характеристики се отнасят към:

- А/ Формалната структура на организацията
- Б/ Неформалната структура на организацията

- а) официална
- б) задължителна

- в) скрита
- г) планирана
- д) видима
- е) неофициална

А/ а; б; г; д – 4 т.
 Б/ в; е – 2 т.

3. Избройте вариантите на съвпадение на формалната и неформална структура на организацията:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

идеален вариант; оптимален вариант; труден вариант – 3 т.

4. Посочете двата полюса на видовете мениджърски стилове:

- а) Консултативен,
- б) Саморегулиращ,
- в) Авторитарен,
- г) Съпричастен,
- д) Демократичен

б, в- 2 т.

5. Кои са двата фактора, определящи най-подходящия управленски стил:

- а) .....
- б) .....

качества на подчинените; характер на задачата – 2 т.

6. Ранжирайте основните потребности според модела на Маслоу, като започнете от базовите:

- а) Сигурност .....
- б) Его-статус .....
- в) Физиологични потребности .....
- г) Принадлежност .....
- е) Себереализация .....

в, а, г, б, е – 5 т.

7. Кои от изброените твърдения се явяват слабости в дейността на мотивиране:

- а) Демократичен стил на управление
- б) Несправедливо трудово възнаграждение
- в) Мотивиране чрез страх
- г) Липса на критерии за оценка на персонала
- д) Изразено внимание към творческите личности

б, в, г – 3 т.

8. Кои от изброените характеристики се отнасят за консултативния стил на управление:

- а) Група от персонала вземат решението
- б) Мениджърът взема решенията
- в) Мениджърът определя границите на задачите
- г) Мениджърът представя своите идеи и очаква въпроси от персонала

б, г – 2 т.

9. Допълнете осемте екипни ролеви типове:

- а) Лидер
- б) Инициатор
- в) Иноватор
- г) Оценител
- д) Организационен работник
- е) .....
- ж) .....
- з) .....

изпълнител до край (довършител); екипен работник;
откривател на ресурси

– 3 т.

10. Кой от изброените екипни ролеви типове се занимава с личните проблеми на колегите и баланса между формална и неформална структура на организацията:

- а) Инициатор
- б) Иноватор
- в) Организационен работник
- г) Екипен работник

г – 1 т.

11. Допълнете етапите в развитието на екипа:

а) Неразвит

б) Експериментиращ

в) .....

г) .....

консолидиращ; зрял екип

– 2 т.

12. За кой етап от развитието на екипа са характерни следните характеристики – проблемите се гледат по-открито и има по-свободни комуникации между членовете на екипа:

а) Неразвит

б) Експериментиращ

в) Консолидиращ

б – 1 т.

13. Кои от изброените качества са характерни за:

А/ Лидер

Б/ Иноватор

а) доминантен екстраверт

б) доминантен интроверт

в) критичен

г) богато въображение

д) последователен

е) целенасочен

А/ а; д; е – 3 т.

Б/ б; в; г – 3 т.

14. Кои от изброените характеристики се отнасят за:

А/ Консолидиращ се екип

Б/ Зрял екип

а) по-активни лични взаимодействия

б) висока степен на неформалност в отношението между членовете

в) всеки член на екипа е готов да поеме отговорността на своя екип

г) усилия за съвместна дейност и подкрепа

А/ б; в – 2 т.

Б/ г; а – 2 т.

МАРКЕТИНГ

1. Между интересите на кои три страни се стреми да осигури баланс маркетинговата дейност:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

потребител; производител; общество – 3 т.

2. Целта на маркетинга е да реши два основни проблема:

- а) На производителя – .....
- б) На потребителя – .....

а) печалба; б) да задоволи дадена потребност – 2 т.

3. Кои два от изброените фактори имат съществена роля за ефективния маркетинг на здравните услуги:

- а) Професионална компетентност
- б) Информираност
- в) Прозрачност
- г) Достъпност на здравните услуги

а, г – 2 т.

4. Избройте четирите елемента на маркетинг-микса:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

продукт; място; цена; промоция – 4 т.

5. С кой от елементите на маркетинг-микса се свързват разнообразните комуникационни дейност (реклама, разгласа):

- а) Продукт
- б) Място
- в) Цена
- г) Промоция

г – 1 т.

6. Коя от съвременните маркетингови концепции акцентира върху потребителите и интересите на обществото като цяло:

- а) Продуктова
- б) Търговска
- в) Социална маркетингова
- г) Маркетингова

в – 1 т.

7. Кои от изброените характеристики се отнасят към:

- А/ Продуктова
- Б/ Търговска
- а) акцентира върху високо качество
- б) акцентира върху търговските техники
- в) акцентира върху рекламата
- г) акцентира върху умерената цена

А/ а; Г – 2 т.
Б/ в; б – 2 т.

8. Допълнете петте елемента на „маркетинг-плана“:

- а) Ситуационен анализ на организацията
- б) Маркетингови цели
- в) Маркетингова стратегия
- г) .....
- д) .....

маркетинг-план за действие; маркетингови контролни механизми – 2 т.

МЕНИДЖМЪНТ НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА ПРОМЯНА

1. Посочете кои от изброените фактори на промяната се отнасят към:

- А/ Външни фактори
- Б/ Вътрешни фактори
- а) нов стил на управление
- б) икономически условия
- в) претенции на населението
- г) нови технологии
- д) стареене на ресурсите

е) демотивация

А/ б; г; в – 3 т.

Б/ д; е; а – 3 т.

2. Посочете двата основни типа съпротива според мястото:

а) .....

б) .....

вътрешна; външна – 2 т.

3. Посочете двата основни типа съпротива според носителя на промяната:

а) .....

б) .....

индивидуална; организационна – 2 т.

4. Кои от изброените бариери на промяната се отнасят към външната съпротива:

а) Културни

б) Законови

в) Мотивация

г) Психологически

д) Политически

е) Стил на управление

а, б, г, д – 4 т.

5. Кои са причините за индивидуална съпротива срещу промяната в организацията:

а) Финансови загуби

б) Незадоволство от управленския стил

в) Неинформираност

г) Конфликт на интереси

д) Страх от неизвестното

а, в, г, д – 4 т.

6. Кои са причините за организационна съпротива срещу промяната в организацията:

а) Инвестирани до момента ресурси

б) Ригиден бюрократичен стил на управление

- в) Влошаване на взаимоотношенията с пациентите
- г) Наличие на комфортна атмосфера

а, б, г – 3 т.

7. Какъв вид промяна е превръщането на Общинска болница в Здравен център:

- а) Техническа промяна
- б) Стратегическа промяна
- в) Адаптивна промяна

б – 1 т.

8. Посочете кои от изброените характеристики се отнасят към:

А/ Стратегическа организационна промяна

Б/ Техническа организационна промяна

- а) промяна в целите на организацията
- б) промяна в методите и средствата
- в) промяна в структурата
- г) няма промяна в методите и средствата

А/ а; г – 2 т.

Б/ б; в – 2 т.

9. Кой от изброените типове организационни промени е най-радикален:

- а) Техническа промяна
- б) Стратегическа промяна
- в) Адаптивна промяна

в – 1 т.

10. Коя от изброените слабости на проведената промяна на здравна система в България е водеща:

- а) Прекомерен акцент върху промяната на средствата
- б) Няма адекватна промяна на целите на здравната система
- в) Прекомерен акцент върху промяната на структурите

б – 1 т.

11. Кои са трите елемента на организационната промяна:

- а) .....
- б) .....

в) .....
мисия; методи и средства; организационна култура – 3 т.

12. Кой от трите елемента на промяната в здравната организация е най-подценявания елемент:

- а) Мисия
- б) Методи и средства
- в) Организационна култура

в – 1 т.

13. Кои са двата типа промяна на организацията според обхвата на промяната:

- а) .....
  - б) .....
- частична; фундаментална (системна) – 2 т.

14. Здравната организация е система от взаимосвързани елементи (подсистеми) – цели, структура, технологии, хора и управление

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

15. Организационната култура е най-чувствителния индикатор за реалната готовност на дадена организация за промяна.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

16. Промяната в организационната култура в здравната организация изисква преди всичко перманентно обучение на:

- а) Персонала
- б) Пациентите
- в) Изпълняващите управленски функции

а, в – 2 т.

17. Избройте поне четири подхода за преодоляване на съпротивата срещу промяната:

- a) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

обучение; принуда; стимули; участие на всички служители – 4 т.

18. Кои са според теорията на Lewin трите стадия на процеса на промяната:

- a) Размразяване
- б) Нарушено равновесие
- в) Движение
- г) Замразяване

а, в, г – 3 т.

19. Промяната според В. Борисов има две фази и три стадия. Ранжирайте стадиите в Концепционна фаза.

- a) Преходен статус
- б) Сегашен статус
- в) Бъдещ статус

в, б, а – 3 т.

20. Избройте трите варианта в зараждането и развитието на организационната промяна:

- a) .....
- б) .....
- в) .....

отгоре-надолу; отдолу-нагоре; от средата (координиращо) ниво – 3 т.

21. Промяната според В. Борисов има две фази и три стадия. Ранжирайте стадиите в Приложната фаза.

- a) Преходен статус
- б) Сегашен статус
- в) Бъдещ статус

б, а, в – 3 т.

КАЧЕСТВО НА МЕДИЦИНСКАТА ПОМОЩ

1. „Качеството на медицинската помощ е степен на достигане на най-голяма полза за здравето на човека без увеличаване на риска за здравето, при оптимален баланс между полза и риск”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Избройте трите подсистеми, подлежащи на оценка на качеството на здравното обслужване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

техническа; организационно-икономическа;
човешка (социалнопсихологическа)

– 3 т.

3. Как се нарича подсистемата свързана с оценка на качеството на взаимоотношенията между здравния персонал и пациентите:

- а) Техническа
- б) Организационно-икономическа
- в) Човешка (социалнопсихологическа)

в – 1 т.

4. На кои два критерия се основава традиционния подход за оценка на качеството в здравеопазването:

- а) Технически
- б) Качествен
- в) Количествен
- г) Икономически

а, в – 2 т.

5. Съществен проблем на използването на техническия критерии при оценка на качеството е, че отчита само:

- а) Резултатите от здравната дейност
- б) Процеса на обслужване
- в) Наличните ресурси

б – 1 т.

6. Избройте три съвременни подхода за оценка на качеството в системата на здравеопазването:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Структурен; Анализ на процеса; Анализ на изходните параметри – 3 т.

7. Чие мнение има приоритетна роля при общата оценка на качеството на здравните дейности:

- а. На пациента
- б. На медицинските специалисти
- в. На други професионалисти

а – 1 т.

8. Кои са трите фундаментални принципа за развитие на качеството в здравеопазването:

- а) Фокус върху потребителите
- б) Развитие на процесите като цяло, а не на изолирани дейности
- в) Фокус върху ресурсите
- г) Тотално въвличане на всички участници в оценката и развитието на качеството

а, б, г – 3 т.

9. Какво означава понятието мениджмънт на цялостното качество (Total Quality Management):

- а) Вид стил на управление
- б) Съчетание на елементите от трите съвременни подхода за оценка на качеството
- в) Съчетание на традиционните подходи за оценка на качеството със съвременните подходи

б – 1 т.

10. Допълнете шестте медицински технологии, използвани като критерии за оценка на качеството в здравеопазването:

- а) Квалификация
- б) Заплащане
- в) Етика

- г) Здравна култура на пациента
- д) .....
- е) .....

управление на качеството; организация на труда – 2 т.

11. Медицинските технологии са критерии за оценка на качеството на:

- а) Входа на организацията
- б) Изхода на организацията
- в) В етапа на процеса (изпълнението)

в – 1 т.

12. Кои от изброените критерии за оценка на качеството се отнасят към изхода на организацията:

- а) Безопасност
- б) Адекватност
- в) Контрол на качеството
- г) Квалификация
- д) Удовлетвореност на пациента

а, б, д – 3 т.

13. Допълнете петте метода за оценка на качеството в системата на здравеопазване:

- а) Оценка чрез стандарти
- б) Медицинска ревизия
- в) Мнение на пациента
- г) .....
- д) .....

интуитивни методи; акредитация – 2 т.

14. Проучването на удовлетвореността на пациента е ориентирано преди всичко към оценката на:

- а) Научно-техническите аспекти на здравната услуга
- б) Психосоциалните аспекти
- в) Етичните аспекти
- г) Икономическите аспекти

б, в – 2 т.

15. „Акредитацията е процес, при който всяко лечебно заведение представя възможностите си за качествено извършване на определени медицински дейности.”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

16. Коя институция в България осъществява акредитацията на здравните заведения:

.....

Висш акредитационен съвет към МЗ – 1 т.

17. За какъв срок от време се дава акредитационната оценка на лечебните заведения:

- а) 1-5 год.
- б) 1-4 год.
- г) 1-3 год.
- д) 1-2 год.

а – 1 т.

18. „Медицинската ревизия е критичен анализ на дейността чрез директното ѝ наблюдение или чрез медицинската документация, като резултатите се сравняват с тези от резултатите на сродните здравни заведения.”

- а) Вярно
- б) Погрешно (с набор от стандарти)

б – 1 т.

ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

1. „Здравната политика е официално становище по значимите проблеми на здравето и пътищата за тяхното решение.”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Посочете кои от изброените характеристики се отнасят към:

А/ Здравна политика

Б/ Здравна стратегия

В/ Здравен мениджмънт

а) Отразява крайната цел на организацията

б) Отразява задачите за постигане на крайната цел

в) Реализира целите чрез специфични управленски технологии

А/ б – 1 т.

Б/ а – 1 т.

В/ в – 1 т.

3. Кои от изброените принципи на здравната политика се отнасят към двата аспекта:

А/ Методологичен

Б/ Организационно-технологичен

а) Приоритетност

б) Реалистичност

в) Междусекторно сътрудничество

г) Нов универсализъм

д) Справедливост

е) Промоция на здравето

ж) Първични здравни грижи

А/ а; б; г – 3 т.

Б/ д; е; ж; в – 4 т.

4. Допълнете шестте приоритета на Европейската здравна политика в организационно-технологичен аспект:

а) Справедливост

б) Промоция на здравето

в) Първични здравни грижи

г) .....

д) .....

е) .....

информирано и мотивирано население; етични критерии при вземане на решения; междусекторно сътрудничество

– 3 т.

5. Избройте четирите нива на здравната политика:
- а) .....
  - б) .....
  - в) .....
  - г) .....

Национално; Регионално; Локално (общинско); Институционално – 4 т.

6. Кои са двете главни части на базовата структура на здравната политика:

- а) .....
- б) .....

дескриптивна (описателна); прескриптивна (приложна) – 2 т.

7. Кои са основните два критерия за класификация на здравната политика:

- а) Цели на здравната политика
- б) Приоритети на здравната политика
- в) Обхват на здравната политика
- г) Методи на здравната политика

а, б – 2 т.

8. Кои са трите водещи фактора за формирането на реалистична здравно-политическа концепция:

- а) Здравни потребности
- б) Здравни ресурси
- в) Обем на здравни услуги
- г) Стил на живот
- д) Обществени ценности

а, б, д – 3 т.

9. Кои са трите типа здравни приоритета:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравни проблеми, изискващи решаване; групи от населението, със специфични здравни проблеми; здравни сектори и дейности – 3 т.

10. Кой е генералния критерий за определяне на приоритетите на здравната политика:

.....
здравните потребности на населението – 1 т.

11. Кои от изброените практически подходи се използват за определяне приоритетите в здравеопазването:

- а) Епидемиологичен
- б) Рисков
- в) Документален
- г) Социална и икономическа значимост
- д) Възрастов
- е) Регионален

а, б, г, д – 4 т.

СИСТЕМИ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

1. „Здравните системи включват всички организации, институции и ресурси, които са посветени на извършването на здравни дейности”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Кои са трите фундаментални цели на здравната система:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

подобряване на здравето на населението; задоволяване очакванията на хората; финансова защита при увреждане на здравето – 3 т.

3. Кои са трите функции необходими за реализиране целите на здравната система:

- а) Създаване на човешки и материални ресурси
- б) Развитие на промишлеността
- в) Ефективно управление и стопанисване
- г) Повишаване на култура

д) Осигуряване на финанси

а, в, д – 3 т.

4. Избройте трите типа здравни системи, според финансирането:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

държавно-обществено здравеопазване; частно здравеопазване;
здравно-осигурителна система – 3 т.

5. Избройте три държави, които са с държавно-обществено здравеопазване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Великобритания, Швеция, Канада, Испания – 3 т.

6. Избройте три държави, които са със здравно-осигурителна система здравеопазване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Германия, Италия, Австрия, Франция – 3 т.

7. Посочете основните три принципа, на които се основават съвременните системи на здравеопазване

- а) Либерализъм
- б) Синергизъм
- в) Конформизъм
- г) Децентрализация
- д) Регионализация

а, г, д – 3 т.

ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

1. Кой са двата вида здравно осигуряване в България:

- а) Задължително
- б) Смесено
- в) Доброволно

а, в – 2 т.

2. Кой осъществява задължителното здравно осигуряване в България:

- а) НЗОК
- б) Застрахователни дружества
- в) Акционерни дружества

а – 1 т.

3. Между кои основни страни се подписва Националния рамков договор:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

НЗОК; БЛС; Български зъболекарски съюз (БЗС) – 3 т.

4. Предмет на Националния рамков договор са:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Права и задължения на НЗОК, БЛС и ССБ; права и задължения на изпълнителите; права на здравноосигурените лица – 3 т.

5. Вярно ли е твърдението: „Националния рамков договор е основно средство за регулиране на отношенията между финансиращия орган – НЗОК и изпълнителя на здравни услуги”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

6. Кой са механизмите за осигуряване в България:

- а) .....
- б) .....

физическото лице да се самоосигурява само;
работодателя да осигурява своите служители – 2 т.

7. Кои са принципите, свързани с мисията на доброволните здравно-осигурителни фондове в България:

а) .....

б) .....

в) .....

самоотговорност за здравето; самоорганизираност за здравето;
избор на качествени здравни услуги – 3 т.

ПРИМЕРНИ ТЕСТОВЕ
за конкурсен изпит
по Социална медицина и Здравен мениджмънт
за ОКС „Магистър” по „Управление на здравните грижи”
(три семестъра)

ГРУПОВО И ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

1. С понятието „обществено здраве” се означава обобщената характеристика на здравето на определен тип общество или на конкретно общество.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Посочете трите показатели, които характеризират общественото здраве:

- а) Здравно-демографски показатели
- б) Статистически показатели
- в) Показатели за съотношение
- г) Показатели за заболяемост
- д) Показатели за нагледност
- е) Показатели за физическо развитие

а, г, е – 3 т.

3. Статиката на населението изучава:

- а) Структурата и вида на населението
- б) Заболеваемостта на населението
- в) Броя и състава на населението

в – 1 т.

4. Възрастовият тип население включва:

- а) Прогресивен, регресивен, стационарен
- б) Прогресивен, ретрограден, стационарен
- в) Възходящ, регресивен, стационарен

а – 1 т.

5. Динамиката на населението изучава:

- а) 5 вида движение на населението
- б) 3 вида движение на населението
- в) 2 вида движение на населението

в – 1 т.

6. При прогресивен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

а – 1 т.

7. При регресивен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

б – 1 т.

8. При стационарен тип възрастово-полова структура:

- а) Нараства броят на населението
- б) Намалява броят на населението
- в) Запазва се съществуващият брой население

в – 1 т.

9. Миграцията бива:

- а) Външна и иницирана
- б) Външна и вътрешна
- в) Външна и случайна

б – 1 т.

10. Посочете 3 от основните демографски показатели за естествено движение на населението:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

раждаемост; смъртност; естествен прираст; детска смъртност;
обща детска смъртност

– 3 т.

11. Естественият прираст представлява разлика между:

- а) Заболеваемост и смъртност
- б) Плодовитост и смъртност
- в) Раждаемост и смъртност

в – 1 т.

12. Показателят детска смъртност се изчислява за деца до:

- а) 5 години
- б) 10 години
- в) 3 години
- д) 1 годинка
- е) 14 години

д – 1 т.

13. Бруто коефициент за възпроизводство – среден брой момичета, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период, ако повъзрастовата плодовитост не се промени.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

14. Нето коефициент за възпроизводство – среден брой момичета, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период, ако повъзрастовата плодовитост и смъртност в държавата се запазят такива, каквито са в момента, за който се изчислява показателя.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

15. Сумарна плодовитост – среден брой живи деца, които би родила една жена през целия ѝ плодовит период (18-49 г.), ако повъзрастовата плодовитост се запази каквато е в момента на изчисляване на сумарната плодовитост.

- а) Вярно
- б) Погрешно

б – 1 т.

16. Посочете специфичните показатели за оценка на възпроизводството на населението

- a) .....
- б) .....
- в) .....

Сумарна плодовитост; Бруто коефициент на възпроизводство;
Нето коефициент на възпроизводство – 3 т.

17. Колко е детската смъртност в България през 2013 г.:

- a) 25 промила
- б) 7,8 промила
- в) 45 промила
- г) 9,7 промила

б – 1 т.

ЗАБОЛЕВАЕМОСТ

1. Съвкупността от нововъзникналите заболявания през годината се нарича:

- a) Болестност
- б) Моментна болестност
- в) Свежа заболяемост

в – 1 т.

2. Понятието моментна болестност включва:

- a) Съвкупността от новопоявилите се заболявания през годината
- б) Съвкупността от всички заболявания – нови и стари – към даден момент
- в) Съвкупността от всички регистрирани през годината заболявания – новопоявили се и съществуващи по-рано

б – 1 т.

3. Понятието заболяемост (свежа заболяемост) включва:

- a) Съвкупността от новопоявилите се (новорегистрирани) заболявания през годината
- б) Съвкупността от всички заболявания – нови и стари – към даден момент

в) Съвкупността от всички регистрирани през годината заболявания – новопоявили се и съществуващи по-рано

а – 1 т.

4. „Айсбергът на заболяемостта” отразява:

- а) Скритата заболяемост
- б) Повишаването на заболяемостта
- в) Върха на заболяемостта

а – 1 т.

5. „Айсбергът на заболяемостта” се дължи на:

- а) Повишаване на заболяемостта
- б) Намаляване на хоспитализираните болни
- в) Неправилно диагностициране
- г) Самолечение

г – 1 т.

6. Кой са двата метода за изучаване на заболяемостта

- а) Активен
- б) Реактивен
- в) Пасивен

а, в – 2 т.

7. Активните методи за изучаване на заболяемостта, са методи, чрез които здравните работници издирват активно заболяванията сред населението

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

8. Кой от изброените методи се отнасят към пасивния метод за изучаване на заболяемостта

- а) По данни от обращаемостта
- б) По данни от профилактичните прегледи
- в). По причини на умираанията
- г) По документи

а, в – 2 т.

б) Погрешно

б – 1 т.

13. Заболеваемостта с временна нетрудоспособност има:

- а) Медицинско, социално, икономическо значение
- б) Медицинско, социално, юридическо значение
- в) Медицинско, личностно, икономическо значение

а – 1 т.

14. Избройте показателите за оценка на заболеваемостта с временна нетрудоспособност:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

честота на случаите с временна нетрудоспособност;
честота на дните, загубени поради временна нетрудоспособност;
средна продължителност на 1 случай с временна нетрудоспособност

а, б, в – по 1 т.

15. Избройте показателите за оценка на заболеваемостта с трайна нетрудоспособност:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

обща инвалидност; първична инвалидност;
относителен дял на инвалидизираните

а, б, в – по 1 т.

16. Избройте основните източници за изучаване на заболеваемостта:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравните заведения с цялостната им документация;
индивидът и членовете на неговото семейство;
регистрите за умирация

а, б, в – по 1 т.

17. Методите за изучаване на заболеваемостта се класифицират като:

- А/ Активни методи
- Б/ Пасивни методи

- а) Изучаване на заболяемостта по данни от обръщаемостта
- б) Информация от индивида и членовете на неговото семейство
- в) Профилактични прегледи
- г) Изучаване на заболяемостта по данни от причини за умираанията

Заб. Посочете кое от изброеното в: а, б, в, г се отнася за А/ и кое се отнася за Б/

А/ б, в – 3 т.

Б/ а, г – 3 т.

18. Класификацията на болестите представлява система от рубрики, към които се причисляват нозологичните единици съгласно определени критерии.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

СЕМЕЙСТВО И ЗДРАВЕ

1. Посочете кои са основните разновидности на семейството:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

пълно нуклеарно; непълно нуклеарно; сложно

– 3 т.

2. Посочете от всички изброени кои са четирите основни функции на семейството:

- а) Раждане на деца
- б) Възпроизводство, възпитание и подготовка на човека за социален живот
- в) Производство на средства за живот и организация на тяхното потребление
- г) Любов и разбирателство в семейството
- д) Задоволяване на емоционални и сексуални потребности
- е) Подкрепа на членовете на семейството
- ж) Отглеждане на децата

б, в, д, е – 4 т.

3. Семейството е важен фактор за формиране на поведението и мирогледа на личността:

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

4. В семейството се изработва ценностната ориентация, която включва система от оценки за:

- а) Добро и лошо
- б) Скъпо и приемливо
- в) Приемливо и неприемливо
- г) Желано и нежелано
- д) Полезно и вредно
- е) Морално и неморално

Заб. Посочете четирите верни отговора.

а, в, д, е – 4 т.

5. Семейното здраве има:

- а) Два аспекта
- б) Пет аспекта
- в) Три аспекта

в – 1 т.

6. При разглеждане на семейното здраве от биологична гледна точка е вярно твърдението:

- а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството
- б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството
- в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

а – 1 т.

7. При разглеждане на семейното здраве от психологичната му страна е вярно твърдението:

- а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството

б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството

в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

б – 1 т.

8. При разглеждане на социалния аспект на семейното здраве е вярно твърдението:

а) Явленията наследственост, изменчивост и адаптивност обуславят физическото и психическо здраве на членовете на семейството

б) Семейното здраве е тясно свързано с взаимоотношенията в семейството

в) Социалните последици от нарушеното здраве на членовете на семейството характеризират социалната страна на семейното здраве

в – 1 т.

9. Семейството влияе на здравето на своите членове:

а) Директно и индиректно

б) Цялостно и частично

в) Адекватно и неадекватно

а – 1 т.

10. Посочете три начина за директно влияние на семейството върху здравето:

а) .....

б) .....

в) .....

наследствени заболявания, полово предавани заболявания,
въздушно капкови инфекции

– 3 т.

11. Избройте поне три групи „рискови семейства“:

а) .....

б) .....

в) .....

непълно семейство, самотна майка, осиновено дете, семейство с хронично болен, семейство с алкохолик

– 3 т.

МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ДЕЦАТА

1. Най-рисковият период от живота на детето с най-висока смъртност е:
- а) 0-1 година
  - б) 1-3 години
  - в) 3-6 години

а – 1 т.

2. Основни причини за детска смъртност до 1 година са:
- а) Вродени малформации
  - б) Родова асфиксия
  - в) Отравяния
  - г) Родови травми
  - д) Неоплазми

а, б, г – 3 т.

3. Възрастта от 1 до 3 год. се характеризира с висока заболяемост от:
- а) Заболявания на дихателната система
  - б) Травми
  - в) Отравяния
  - г) Инфекциозни болести
  - д) Неоплазми

а, б, в, г – 4 т.

4. Възрастта от 6 до 9 год. се характеризира с висока заболяемост от:
- а) Зрителни аномалии
  - б) Пневмонии
  - в) Алергични заболявания
  - г) Инфекциозни болести
  - д) Гръбначни изкривявания

а, в, д – 3 т.

5. Юношеската възраст обхваща периода:
- а) 7-14 год.
  - б) 10-14 год.
  - в) 14-18 год

в – 1 т.

6. Избройте три типа здравни заведения, които реализират педиатрична помощ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

детски клиники, специализирани детски болници, педиатрични кабинети, детски ясли, домове „Майка и дете” – 3 т.

7. Най-често децата в домове „Майка и дете” са:

- а) Деца от многодетни семейства
- б) Сирачета
- в) Деца на самотни майки

в – 1 т.

8. ОПЛ оказва първична медицинска помощ на следните групи деца:

- а) Здрави деца
- б) Деца, непосещаващи детски градини
- в) Деца с повишен медико-социален риск
- г) Деца с хронични заболявания

а, б, г – 3 т.

МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ЖЕНИТЕ

1. Избройте поне три медико-социални проблема при жената:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

по-висока заболеваемост в репродуктивна възраст, висока честота на аборти, висока ранна плодовитост, нарастване честотата на самотните майки, нараства безплодието – 3т.

2. Семейно планиране е правото на решение за:

- а) Броя деца в семейството
- б) Интервали между ражданията
- в) Броя деца и интервалите между ражданията

в – 1 т.

3. Едно семейство е бездетно, когато:
- а) Две години след брак, при нормален полов живот не е настъпила бременност
  - б) Три години след брак, при нормален полов живот не е настъпила бременност
  - в) Нито едно от твърденията по-горе

а – 1 т.

4. Бременността във възрастта под 20 години:
- а) Не представлява заплаха за здравето плода
  - б) Увеличава вероятността за раждане на недоносени деца
  - в) Намалява риска от усложнения за жената

б – 1 т.

5. Избройте три мерки за борба с насилието по отношение на жените:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

горещи телефонни линии, кризисни центрове, превантивни кампании, специализирани правни услуги, забрана на детската проституция, борба с трафика на жени

– 3 т.

6. Акушеро-гинекологичната служба осигурява с медицинско обслужване:

- а) Жените от всички възрасти
- б) Жените във фертилна възраст
- в) Новородените

а, б – 2 т.

7. Избройте три типа здравни заведения, които реализират акушеро-гинекологичната помощ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

АГ клиники, специализирани АГ болници, АГ отделения към общински болници, АГ в ДКЦ, частно практикуващи АГ специалисти

– 3 т.

8. Избройте 5 звена (сектори) в акушеро-гинекологично отделение:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

приемен сектор, сектор за физиологична бременност,
сектор за септични случаи, сектор за гинекологично болни жени,
сектор за новородени, сектор за недоносени,
генетична консултация, женска консултация

– 5 т.

9. Кои са целевите групи жени към които са насочени грижите на ОПЛ:

- а) бременни жени
- б) жени в менопауза
- в) родилки до 45-я ден след раждането
- г) гинекологично болни жени
- д) момичета до 18 г.
- е) здрави жени с риск за гинекологично заболяване

а, в, г, е – 4 т.

МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ЗДРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ХОРАТА ОТ ТРЕТАТА ВЪЗРАСТ

1. Класификацията на СЗО за възрастовите групи е следната:

- а) Млада възраст   до.....години
- б) Средна възраст   от.....до.....години
- в) Напреднала възраст   от.....до.....години
- г) Старческа възраст   от.....до.....години
- д) Дълголетници   .....

Отговор:

- а) Млада възраст   до 44 години
- б) Средна възраст   от 45 до 59 години
- в) Напреднала възраст   от 60 до 74 години
- г) Старческа възраст   от 75 до 89 години
- д) Дълголетници   90 години и повече

– 5 т.

2. За граница към т. нар. „трета възраст” се счита възрастта:

- а) На 40 годишните
- б) На 60 годишните
- в) На 65 годишните

б – 1 т.

3. Българското население:

- а) Застарява
- б) Подмладява се
- в) Стационарира се

а – 1 т.

4. Здравните проблеми на възрастните хора са обект на:

- а) Педиатрията
- б) Социалната медицина
- в) Гериатрията

в – 1 т.

5. Факторите, ограничаващи зависимостта на възрастните хора са:

- а) Фактори от социално и психологическо естество или свързани със заболяване
- б) Фактори от здравно и психологическо естество или свързани със заболяване
- в) Фактори от физическо и психологическо естество или свързани със заболяване

а – 1 т.

6. Избройте 3 от най-често срещаните класове хронични заболявания при възрастни хора:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

заболявания на сърдечно-съдовата система; заболявания на дихателната система; заболявания на нервната система и сетивните органи; заболявания на опорно-двигателния апарат

– 3 т.

7. Основната цел на здравната помощ за старите хора е съхранение на добро ниво на физическо и психическо функциониране, позволяващо автономен и независим от чужда помощ живот за колкото е възможно по-дълго време.

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

8. Избройте целевите групи в работата на лекаря с лица над 65 г.:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

лица със запазена жизненост и трудоспособност, хронично болни, инвалиди, самотни стари хора, терминално болни – 5 т.

9. Националната програма за грижи за старите хора предвижда дейности на ОПЛ да е насочена в три направления:

- а) медицински грижи
- б) социални грижи
- в) психологически грижи
- д) икономически грижи

а, б, в – 3 т.

СИСТЕМИ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

1. „Здравните системи включват всички организации, институции и ресурси, които са посветени на извършването на здравни дейности”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Кои са трите фундаментални цели на здравната система:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

подобряване на здравето на населението; задоволяване очакванията на хората; финансова защита при увреждане на здравето – 3 т.

3. Кои са трите функции необходими за реализиране целите на здравната система:

- а) Създаване на човешки и материални ресурси
- б) Развитие на промишлеността
- в) Ефективно управление и стопанисване
- г) Повишаване на култура
- д) Осигуряване на финанси

а, в, д – 3 т.

4. Посочете трите типа здравни системи, според финансирането:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

държавно-обществено здравеопазване; частно здравеопазване; здравно-осигурителна система – 3 т.

5. Избройте три държави, които са с държавно-обществено здравеопазване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Великобритания, Швеция, Канада, Испания – 3 т.

6. Избройте три държави, които са със здравно-осигурителна система здравеопазване:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

Германия, Италия, Австрия, Франция – 3 т.

7. Посочете основните три принципа, на които се основават съвременните системи на здравеопазване

- а) Либерализъм
- б) Синергизъм
- в) Конформизъм

- г) Децентрализация
- д) Регионализация

а, г, д – 3 т.

8. Кои от изброените характеристики се отнасят за системата на държавен монополизъм:

- а) Държавата е собственик на здравните институции
- б) Пълна липса на пазарни елемент
- в) Системата е ориентирана главно към търсенето на здравни услуги
- г) Здравните услуги са ориентирани към предлагането, а не към търсенето
- д) Плуралистична собственост на здравните ресурси

а, б, г – 3 т.

9. Кои от изброените характеристики се отнасят за системата на либерален плурализъм:

- а) Доминира частния сектор
- б) Напълно развити пазарни механизми
- в) Системата е ориентирана главно към търсене на здравни услуги
- г) Ориентирана към предлагането на здравни услуги
- д) Държавно централизирано управление на ресурсите

а, б, в – 3 т.

10. Кои от изброените характеристики се отнасят за здравноосигурителната система:

- а) Плуралистична собственост на здравните ресурси
- б) Пълна липса на пазарни елемент
- в) Ориентирана към предлагането на здравни услуги
- г) Държавата регулира чрез законодателството
- д) Доминира частния сектор

а, в, г – 3 т.

ИЗВЪНБОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

1. На коя конференция на СЗО е приета стратегията за първично здравно обслужване на населението:

.....

Алма ата 1978 г.

– 1 т.

2. Първичното здравно обслужване е интегрирана система за основна здравна помощ, която е:

- а) Основана на научно достоверни и социално приемливи методи
- б) Достъпна основно за пациенти с хронични заболявания
- в) Насочена към най-честите заболявания на населението
- г) Икономически ефективна
- д) Универсално достъпна

а, в, г, д – 4 т.

3. Избройте пет необходими умения за работа със семейството на семейния лекар:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....

клинични; организационни; социални; психологически;
комуникационни

– 5 т.

4. ПЗП се характеризира с:

- а. общ характер на помощта
- б. свободен достъп до услугите
- в. непосредствена близост до населението
- г) .....
- д) .....

ориентирана към индивида и неговата жизнена среда;
амбулаторен характер

– 2 т.

5. Избройте основните четири дейности в рамките на ПЗП:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

медицинско лечение; социални дейности; сестрински грижи;
други грижи

– 4 т.

6. Здравноосигуреното лице може да смени избрания лекар след изтичането на:

- а) 1 година
- б) 6 месеца
- в) по всяко време може да го смени

б – 1 т.

7. Кои са трите основни пакета по здравни приоритети, които трябва да изпълнява ОПЛ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

майчино; детско здравеопазване; здравеопазване на лица над 65 г. – 3 т.

8. Допълни основните специализирани програми, изпълнявани от ОПЛ:

- а) сърдечно-съдови заболявания
- б) онкологични заболявания
- в) белодробни заболявания
- г) .....
- д) .....

ендокринни заболявания; психични заболявания – 2 т.

9. Първичната здравна помощ се осигурява в:

- а) Болници за активно лечение
- б) Амбулатории и здравни центрове
- в) Болници за долекуване и продължително лечение

б – 1 т.

10. Интегрираща фигура в системата на първичното здравно обслужване е:

- а) Лекар по вътрешни болести
- б) Лекар по детски болести
- в) Лекар по обща медицина

в – 1 т.

11. Избройте амбулаториите за специализирана медицинска помощ съгласно Закона за лечебните заведения:

- а) .....

- б) .....
- в) .....
- г) .....

индивидуална практика за специализирана медицинска помощ; групова практика за специализирана медицинска помощ; медицински център, стоматологичен (дентален) център, медико-стоматологичен (дентален) център; диагностично-консултативен център – 4 т.

12. Избройте шест вида дейности, осъществявани в амбулаториите за първична или специализирана извънболнична помощ:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....
- д) .....
- е) .....

извършват диагностика, лечение, рехабилитация и наблюдение на болни, консултации, профилактика; предписват изследвания, манипулации, домашни грижи, лекарства; експертиза на временна нетрудоспособност; медицинска помощ при бременност и майчинство; грижи за физическо и психическо развитие на лица до 18 г.; здравна промоция и профилактика; издават документи; насочват за болнична помощ – 6 т.

13. Пациентът има право на избор на личен лекар и лечебно заведение:

- а) На територията на цялата страна
- б) На територията на областта по местоживееене
- в) На територията на града по местоживееене

а – 1 т.

БОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

1. Посочете видовете болници според функциите и срока на лечение:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

болници за активно лечение; болници за долекуване и продължително лечение; болници за рехабилитация; болници за долекуване, продължително лечение и рехабилитация – 4 т.

2. Допълнете основните функции на болницата:

- а) Диагностика
- б) Лечение
- в) Промоция и профилактика
- г) Рехабилитация
- д) .....
- е) .....
- ж) .....

социална; изследователска; обучение – 3 т.

3. Избройте основните индикатори за хоспитализация

- а) .....
- б) .....
- в) .....

медицински; социални; медико-социални – 3 т.

4. Вярно ли е твърдението: „Болничният леталитет показва колко процента от лекуваните в стационара болни са починали през годината”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

5. Избройте трите типа болници според териториалния им обхват:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

национални; регионални; общински – 3 т.

6. Кои са трите основни тенденции в болничната дейност

- а) Повишаване относителния дял на планови хоспитализации
- б) Намаляване хоспитализациите по социални индикации
- в) Намаляване на оперираните по спешност
- г) Своевременност и качество на стационарната помощ

а, б, г – 3 т.

7. Кои са основните функционално обособени структурни блокове на болницата:

- a) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

консултативно-диагностичен блок; стационарен; болнична аптека;
административно-стопански блок – 4 т.

8. Избройте трите количествени показатели за оценка на дейността на стационара:

- a) .....
- б) .....
- в) .....

средногодишна използваемост на леглата; среден престой на болните;
оборот на леглата – 3 т.

9. Промотивната функция на болницата включва дейности за:

.....

обучение на пациента и неговите близки за режима и поведението му – 1 т.

10. Многопрофилните болници имат разкрити и функциониращи:

- a) Най-малко 2 отделения или клиники по основните медицински специалности
- б) Най-малко 3 отделения или клиники по основните медицински специалности
- в) Най-малко 4 отделения или клиники по основните медицински специалности

в – 1 т.

11. Болниците за активно лечение са предназначени за:

- a) Лечение на лица с остри заболявания, травми, изострени хронични болести, състояния изискващи оперативно лечение, родилна помощ и медико-козметични услуги

б) Лечение на лица с хронични заболявания, нуждаещи се от продължителни здравни грижи за възстановяване и поддържане на задоволително соматично и психично здраве

в) Лечение на лица, нуждаещи се от физикална терапия, моторна и психична рехабилитация, балнео, климатотерапия и таласолечение

а – 1 т.

12. Избройте три количествени показателя за оценка на болничното обслужване:

а) .....

б) .....

в) .....

използваемост на легла; оборот на легло; система на хоспитализация (планови, спешни); средно време на престой на легло; маршрут на болния

– 3 т.

КАЧЕСТВО НА МЕДИЦИНСКАТА ПОМОЩ

1. „Качеството на медицинската помощ е степен на достигане на най-голяма полза за здравето на човека без увеличаване на риска за здравето, при оптимален баланс между полза и риск”

а) Вярно

б) Погрешно

а – 1 т.

2. Избройте трите подсистеми, подлежащи на оценка на качеството на здравното обслужване:

а) .....

б) .....

в) .....

техническа; организационно-икономическа;
човешка (социалнопсихологическа)

– 3 т.

3. Избройте три съвременни подхода за оценка на качеството в системата на здравеопазването:

а) .....

б) .....

в) .....

Структурен; Анализ на процеса; Анализ на изходните параметри – 3 т.

4. Чие мнение има приоритетна роля при общата оценка на качеството на здравните дейности:

- а) На пациента
- б) На медицинските специалисти
- в) На други професионалисти

а – 1 т.

5. Кои са трите фундаментални принципа за развитие на качеството в здравеопазването:

- а) Фокус върху потребителите
- б) Развитие на процесите като цяло, а не на изолирани дейности
- в) Фокус върху ресурсите
- г) Тотално въвличане на всички участници в оценката и развитието на качеството

а, б, г – 3 т.

6. Кои от изброените критерии за оценка на качеството се отнасят към изхода на организацията:

- а) Безопасност
- б) Адекватност
- в) Контрол на качеството
- г) Квалификация
- д) Удовлетвореност на пациента

а, б, д – 3 т.

7. Допълнете петте метода за оценка на качеството в системата на здравеопазване:

- а) Оценка чрез стандарти
- б) Медицинска ревизия
- в) Мнение на пациента
- г) .....
- д) .....

интуитивни методи; акредитация – 2 т.

8. „Акредитацията е процес, при който всяко лечебно заведение представя възможностите си за качествено извършване на определени медицински дейности.”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

9. Коя институция в България осъществява акредитацията на здравните заведения:

.....

Висш акредитационен съвет към МЗ – 1 т.

10. За какъв срок от време се дава акредитационната оценка на лечебните заведения:

- а) 1-5 год.
- б) 1-4 год.
- г) 1-3 год.
- д) 1-2 год.

а – 1 т.

ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

1. „Здравната политика е официално становище по значимите проблеми на здравето и пътищата за тяхното решение.”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

2. Избройте четирите нива на здравната политика:

- а) .....
- б) .....
- в) .....
- г) .....

Национално; Регионално; Локално (общинско); Институционално – 4 т.

3. Кои са главните части на базовата структура на здравната политика:

- а) дескриптивна

- б) икономическа
- в) прескриптивна

а, в – 2 т.

4. Кои са трите водещи фактора за формирането на реалистична здравно-политическа концепция:

- а) Здравни потребности
- б) Здравни ресурси
- в) Обем на здравни услуги
- г) Стил на живот
- д) Обществени ценности

а, б, д – 3 т.

5. Кои са трите типа здравни приоритета:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

здравни проблеми, изискващи решаване; групи от населението, със специфични здравни проблеми; здравни сектори и дейности – 3 т.

6. Кой е генералния критерий за определяне на приоритетите на здравната политика:

.....

здравните потребности на населението – 1 т.

7. Кои от изброените практически подходи се използват за определяне приоритетите в здравеопазването:

- а) Епидемиологичен
- б) Рисков
- в) Документален
- г) Социална и икономическа значимост
- д) Възрастов
- е) Регионален

а, б, г, д – 4 т.

ЗДРАВЕН МЕНИДЖМЪНТ

1. Мениджмънтът е целенасочено въздействие на субекта върху субекта.
а) Вярно
б) Погрешно

а – 1 т.
2. Мениджмънтът е дейност за преминаване на системата от състояние на определеност, регулираност в състояние на неопределеност, ентропия.
а) Вярно
б) Погрешно

б – 1 т.
3. Здравният мениджмънт е функционален раздел на социалната медицина
а) Вярно
б) Погрешно

а – 1 т.
4. С кои обществени науки здравния мениджмънт е в тясно взаимодействие:
а) Социология
б) География
в) Право
г) Политология
д) Икономика

а, в, д – 5 т.
5. Избройте трите нива на управление:
а) .....
б) .....
в) .....
висш; координиращ; оперативен – 3 т.
6. Коя от посочените институции е представител на координиращия мениджмънт:
а) Министерство на здравеопазване
б) РЦЗ

в) Управител на болница

б – 1 т.

7. Коя от посочените институции е представител на висшия мениджмънт:

а) Министерство на здравеопазване

б) РЦЗ

в) Управител на болница

а – 1 т.

8. Коя от посочените институции е представител на оперативния мениджмънт:

а) Министерство на здравеопазване

б) РЦЗ

в) Управител на болница

в – 1 т.

9. Допълнете основните функции в процеса на мениджмънт:

а) Определяне на цели

б) Приемане на решения

в) Планиране

г) .....

д) .....

е) .....

организиране; контрол; оценка

– 3 т.

10. Кои са двата вида контрол при мениджмънта:

а) Ретроспективен

б) Актуален – текущ

в) Проспективен

а, б – 2 т.

11. С коя функция завършва управленския цикъл:

а) Координиране

б) Оценка

в) Организиране

б – 1 т.

МЕНИДЖМЪНТ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

1. Посочете елементите на двуединната същност на мениджмънта на човешките ресурси:

- а) .....
- б) .....

постигане целите на организацията; удовлетворяване потребностите и очакванията на персонала – 2 т.

2. Посочете двата полюса на видовете мениджърски стилове:

- а) Консултативен
- б) Саморегулиращ
- в) Авторитарен
- г) Съпричастен
- д) Демократичен

б, в – 2 т.

3. Кои са двата фактора, определящи най-подходящия управленски стил:

- а) .....
- б) .....

качества на подчинените; характер на задачата – 2 т.

4. Ранжирайте основните потребности според модела на Маслоу, като започнете от базовите:

- а) Сигурност .....
- б) Его-статус .....
- в) Физиологични потребности .....
- г) Принадлежност .....
- е) Себереализация .....

в, а, г, б, е – 5 т.

5. Кои от изброените твърдения се явяват слабости в дейността на мотивиране:

- а) Демократичен стил на управление
- б) Несправедливо трудово възнаграждение
- в) Мотивиране чрез страх
- г) Липса на критерии за оценка на персонала

д) Изразено внимание към творческите личности

б, в, г – 3 т.

6. Кои от изброените характеристики се отнасят за консултативния стил на управление:

а) Група от персонала вземат решението

б) Мениджърът взема решенията

в) Мениджърът определя границите на задачите

г) Мениджърът представя своите идеи и очаква въпроси от персонала

б, г – 2 т.

ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ В БЪЛГАРИЯ

1. Кои са двата вида здравно осигуряване в България:

а) Задължително

б) Смесено

в) Доброволно

а, в – 2 т.

2. Кой осъществява задължителното здравно осигуряване в България:

а) НЗОК

б) Застрахователни дружества

в) Акционерни дружества

а – 1 т.

3. Между кои основни страни се подписва Националния рамков договор:

а) .....

б) .....

в) .....

НЗОК; БЛС; Български зъболекарски съюз (БЗС)

– 3 т.

4. Предмет на Националния рамков договор са правата и задълженията на:

а) НЗОК, БЛС и ССБ

б) НЗОК и МЗ

в) Изпълнителите на извънболнична помощ

г) Здравно осигурените лица

д) НЗОК и министерски съвет

а, в, г – 3 т.

5. Вярно ли е твърдението: „Националният рамков договор е основно средство за регулиране на отношенията между финансиращия орган – НЗОК и изпълнителя на здравни услуги”

- а) Вярно
- б) Погрешно

а – 1 т.

6. Кои са механизмите за осигуряване в България:

- а) .....
- б) .....

физическото лице да се самоосигурява само;
работодателя да осигурява своите служители

– 2 т.

7. Кои са принципите, свързани с мисията на доброволните здравно-осигурителни фондове в България:

- а) .....
- б) .....
- в) .....

самоотговорност за здравето; самоорганизираност за здравето;
избор на качествени здравни услуги

– 3 т.

8. Законът за здравното осигуряване в България регламентира:

- а) Задължително участие на всички граждани в страната
- б) Доброволно участие на всички граждани в страната
- в) Задължително участие само на определени групи от населението

а – 1 т.

9. Национална здравно-осигурителна каса (НЗОК) използва събраните финансови ресурси за:

- а) Заплащане на спешната медицинска помощ
- б) Закупуване на здравни услуги на осигурените лица
- в) Инвестиране в изграждане на нови лечебни заведения

б – 1 т.

10. НЗОК заплаща оказване на следните видове медицинска помощ:

1. Профилактика	а. ДА	б. НЕ
2. Извънболнична помощ	а. ДА	б. НЕ

3. Болнична помощ	а. ДА	б. НЕ
4. Спешна медицинска помощ	а. ДА	б. НЕ
5. Рехабилитация	а. ДА	б. НЕ
6. Хемодиализа	а. ДА	б. НЕ

1а; 2а; 3а; 4б; 5а; 6б – 6 т.

11. Законът за здравното осигуряване не допуска възможност за допълнително доброволно осигуряване

- а) Вярно
- б) Грешно

б – 1 т.

12. Осигуряването на лицата, неучастващи в набирането на осигурителни вноски се поема от:

- а) Държавата
- б) Общинските бюджети
- в) Частни здравно-осигурителни фондове
- г) Български червен кръст

а, б – 2 т.